

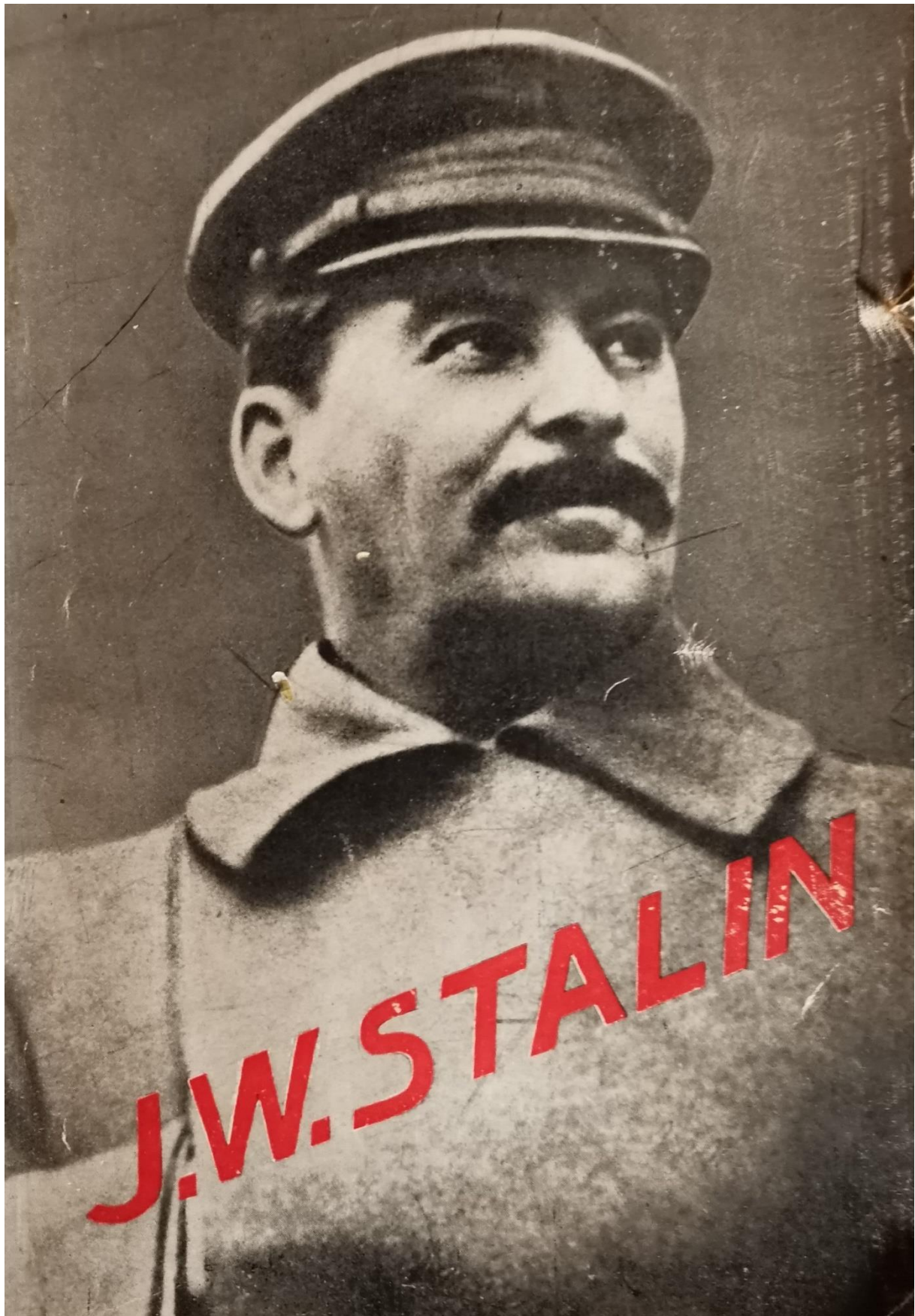
J. W. Stalin

Een beschrijving van zijn leven en werk.

www.MinisterieVanPropaganda.org

(Uitgave Agentschap Amstel- Nieuwe Prinsengracht 29h, Amsterdam (C.), 1933).

J. W. STALIN

1933

UITGAVE AGENTSCHAP AMSTEL - NIEUWE PRINSENGR. 29H A'DAM (C.)

Inhoud:

1. STALIN	Een beschrijving van zijn leven en zijn werk	3
2. MANOEILSKI	Stalin bij zijn 50ste verjaardag	9
3. KACANOWITSJ	Stalin en de Partij	22
4. WOROSJILOW	Stalin en het Rode Leger	29
5. POPOW	Stalin en de nationale politiek van Lenin's Partij	50
6. BOEBNOW	Stalin: Leninist, Organisator en Leider	60
7. ORDZJONIKIDSE	Stalin: Een staalharde bolsjewiek	67
8. JENOEKIDSE	Iets uit mijn herinneringen	70
9. STALIN	Nieuwe Verhoudingen — een nieuwe taak.	70
	1. De arbeidskrachten	74
	2. Het arbeidsloon	76
	3. De organisatie van de arbeid	79
	4. Het vraagstuk van het bedrijfstechnische intellect van de arbeidersklasse	83
	5. Teken en ommekeer in de rijen van het oude bedrijfstechnische intellect	85
	6. Het Rentabiliteits-principe	88
	7. Volgens nieuwe methodes werken, volgens nieuwe methodes leiden	90

Stalin, een beschrijving van zijn leven en zijn werk.

1. Inleiding.

Joseph Wissarionowitsj Stalin (Dzjoegasjwili) Georgiër van nationaliteit, werd in 1879 in de stad Gori, gouvernement Tiflis, geboren. Zijn vader was arbeider in de schoenenfabriek van Adelchanow, te Tiflis, bij de politie als boer uit het dorp Didi-Li10, gouvernement en district Tiflis, ingeschreven.

In het jaar 1893 had Stalin de christelijke school van Gori doorlopen en werd in hetzelfde jaar een leerling van het Orthodoxe seminarie te Tiflis. Toentertijd was dit seminarie een kweekplaats van allerlei soort van liberale ideeën onder de jeugd van Tiflis, zowel van narodniki-nationalistische als Marxistisch-internationalistische aard. In het seminarie wemelde het van alle mogelijke studiekringen. In het jaar 1897 staat Stalin aan de hoofd van de Marxistische kring van het seminarie. Terzelfdertijd zoekt hij contact met de illegale sociaaldemocratische organisatie te Tiflis, betreft hij van haar illegale lectuur, neemt hij deel aan illegale vergaderingen van arbeiders van de spoorweg-werkplaatsen te Tiflis enz. enz.

In het jaar 1898 wordt Stalin formeel lid van de te Tiflis gevestigde organisatie der Russische Sociaaldemocratische Arbeiderspartij. In die tijd verrichtte hij propagandistisch werk in de studiekringen van arbeiders in de wijk van de spoorweg- en fabrieksarbeiders van de stad. In het seminarie, waarin de „verdachten" onder tamelijk streng toezicht staan, blijft Stalins illegale arbeid niet onopgemerkt en wordt hij wegens „onbetrouwbaarheid" uitgesloten.

De jaren 1899 en 1900 worden door Stalin aan intensieve propagandistische arbeid in de arbeiders-studiekringen besteed. In 1900 wordt het Partijcomité Tiflis der R.S.D.A.P. gesticht. Stalin wordt lid van de partijleiding van Tiflis, en één van haar meest op de voorgrond tredende leidende krachten. De arbeidersbeweging te Tiflis begint in die tijd buiten het raam van de oude, zuiver propagandistische arbeid met „prominente individuele partijgenoten" onder de arbeiders te werken. De agitatie onder de massa's door middel van vlugschriftjes over brandende kwesties van de dag, van vlugschriften en politieke demonstraties tegen het tsarisme wordt bestendig dagelijks werk, De strijd tussen de „ouden", de aanhangers van de oude methodes van het zuiver propagandistische werk, en de „jongen", de aanhangers van de „straat", ontbrandt. Stalin staat aan de zijde der „jongen". Hier dient erop te worden gewezen, dat toentertijd pg. Koernatowski, die ten nauwste met Lenin samenwerkte en de eerste verkondiger van Lenins ideeën in Transkaukasië was, te Tiflis een uiterst belangrijke rol speelde, die niet slechts op de overwinning van de nieuwe werkmethodes op de oude, maar ook de revolutionaire opvoeding van Stalin van grote invloed was.

De economische stakingen, die in de jaren 1900 en 1901 over geheel Tiflis heen golfd, en de politieke demonstratie op de 1ste Mei in het centrum van Tiflis, leidden tot het uit elkaar slaan van het Tiflis-Partijcomité. Een huiszoeking bij Stalin in het jaar 1901, en het daarop door de politieke politie tegen hem uitgevaardigde bevel tot aanhouding, waren voor hem aanleiding om in de illegaliteit onder te duiken. Van die tijd af wordt Stalin een illegaal werkende beroepsrevolutionair. Hij blijft in de illegaliteit tot de Februarirevolutie van 1917, en werkt onder de revolutionaire schuilnamen „David", „Koba", „Nisjeradze", „Tsjisjikow", „Iwanowitsj", en „Stalin".

Op het eind van 1901 verhuist Stalin naar Batoem, sticht daar het Batoemse Partijcomité van de R.S.D.A.P., leidt de stakingen in de bedrijven van Rothschild en Mantasjow, en organiseert een politieke demonstratie van de arbeiders in Februari 1902. In Maart van dat jaar wordt Stalin te Batoem gevangen genomen en, na tot het einde van 1903 in de gevangenis te zijn

vastgehouden, voor drie jaren naar het Oosten van Siberië, n.l. naar het dorp Nowaja Oeda, in het district Balagansk, gouvernement Irkoetsk, verbannen.

Een maand na zijn aankomst in het verbanningsoord (januari 1904) weet Stalin te vluchten, reist naar Tiflis en werkt daar als lid van de partijorganisatie van het Trans-Kaukasische gebied, dat toentertijd Trans-Kaukasisch verbonds-comité heette. Stalins werk in het tijdperk 1904—'05 staat in het teken van de verbitterde strijd tegen het mensjewisme. Hij bereist stelselmatig de districten van Transkaukasië (Batoem, Tsjjatoeri, Koetais, Tiflis, Bakoe), discuteert met het gesproken en geschreven woord tegen het mensjewisme, en ook met de sociaal-revolutionairen, anarchisten en nationalisten. Reeds in 1903, toen hij, ofschoon in de gevangenis, toch van de partijgenoten, die van het 2^e Partijcongres kwamen, bericht had gekregen van de hoogst ernstige meningsverschillen tussen de bolsjewiki en mensjewiki, sluit Stalin zich bij de bolsjewiki aan, leidt hij het bolsjewistische illegale orgaan „De strijd van het proletariaat" (1905) en neemt hij op hoogst actieve wijze aan het organiseren van het 11de Partijcongres van de bolsjewiki deel. Als het „Oktober-manifest" van 1905 verschijnt, is Stalin in Tiflis en staat midden in de strijd voor de bolsjewistische leuzen van de revolutie. Uit die tijd is Stalins in het Georgisch geschreven brochure: „Korte uiteenzetting van de partijgeschillen" afkomstig. Tegen het einde van 1905 reist Stalin als afgevaardigde van de Trans-Kaukasische bolsjewiki naar de Al-Russische Bolsjewistische Conferentie te Tammerfors (Finland), waar hij zich voorgoed met Lenin verbindt.

Het jaar 1906 is het tijdperk van het bloedige neerslaan van de revolutie van 1905, het tijdperk van de verkiezingen voor de „nieuwe" Rijks-Doema (parlement) en van het voorbereiden van het Partijcongres te Stockholm. De bolsjewiki zijn vóór de boycot van de Rijks-Doema. De strijd tussen de bolsjewiki en mensjewiki ontbrandt met nieuwe kracht. Er verschijnen anarcho-syndicalistische elementen op het toneel. Vooral te Tiflis beginnen zij stof op te jagen. Stalin staat in het middelpunt van de strijd tegen al deze anti-proletarische stromingen in Transkaukasië. In deze tijd verschijnt het legale bolsjewistische dagblad „Dro" („De Tijd"), dat te Tiflis onder Stalins leiding wordt uitgegeven. Terzelfdertijd verschijnt ook een reeks van langere, door Stalin in de Georgische taal geschreven artikelen: „Anarchisme en Socialisme". In het Stockholmse Partijcongres treedt Stalin op als afgevaardigde van het bolsjewistische gedeelte van de Tiflis-organisatie onder de schuilnaam „Iwanowitsj" .

Met het jaar 1907 begint de Bakoe-periode van Stalins revolutionaire werkzaamheid. Na zijn terugkomst van het Londense Partijcongres, waarheen hij door het bolsjewistische gedeelte van de Tiflis-organisatie was afgevaardigd, verlaat Stalin Tiflis en vestigt zich te Bakoe, waar hij met koortsachtige ijver aan het aaneensluiten van de Bakoe-organisatie van de leuzen van het Londense Partijcongres werkt. Hier leidt Stalin het illegale bolsjewistische orgaan „De arbeider van Bakoe", organiseert met succes de strijd ter verdringing van de mensjewiki van Bakoe uit de arbeiders-districten, (Balachany, Bibi-Eibat, Tjomi Gorod, Bjeli Gorod), leidt de grootscheeps opgezette campagne voor het bespreken en het afsluiten van het collectieve contract tussen de arbeiders en petroleum-industriëlen, en brengt ten leste in de rijen van de Bakoe-organisatie het bolsjewisme tot een volledige overwinning. Vanaf deze tijd is Bakoe een vaste sterkte van het bolsjewisme.

In Maart 1908 wordt Stalin gevangen genomen en na een gevangenschap van 8 maanden voor drie jaren naar Solwytsjegodsk, in het Gouvernement Wologda, verbannen. Na verloop van enige maanden weet Stalin de ballingschap te ontvluchten en keert naar de illegale arbeid te Bakoe terug.

In 1910 wordt Stalin opnieuw gevangen genomen, enige maanden vast gehouden en naar Solwytsjegodsk teruggestuurd.

In 1911 weet Stalin opnieuw uit de verbanning te vluchten en vestigt zich thans, in opdracht van het Centraal Comité van de Partij, te „Pieter" (St. Petersburg). Van die tijd af begint Stalins Petersburgse periode van zijn revolutionaire werkzaamheid. Maar het was hem niet vergund, lang te Petersburg te werken. Hij werd opnieuw gevangen genomen en naar Wologda gestuurd.

Tegen het einde van 1911 vlucht Stalin wederom uit de verbanning naar Petersburg, waar hij in de illegale organisatie leidend werk verricht. In het jaar 1912 wordt Stalin door de bekende Partijconferentie te Praag in zijn afwezigheid als lid van het Centraal Comité gekozen. Hij bereist in opdracht van het Centraal Comité de belangrijkste districten van Rusland, verricht het voorbereidingswerk voor het eerstkomende „1 Meifeest", leidt de krant „Zwesda" (Ster) in de dagen van de Lena-staking en neemt een leidend aandeel in het stichten van de „Pravda".

In april 1912 wordt Stalin opnieuw gevangen genomen, verscheidene maanden in de gevangenis opgesloten en voor vier jaren naar Narym in Siberië gezonden. In de zomer van hetzelfde jaar ontvlucht Stalin uit de ballingschap naar Petersburg, reist dan naar Krakau, naar Lenin, neemt deel aan de Conferentie der bolsjewiki te Krakau tegen het einde van 1912 en keert daarna naar Petersburg terug, waar hij meewerkt aan de leiding van het bolsjewistische deel der Doema-fractie, zowel als aan de bolsjewistische kranten „Zwesda" en „Pravda". Stalins brochure „Het Marxisme en de nationale kwestie" werd in deze periode geschreven.

In het voorjaar van 1913 wordt Stalin opnieuw gevangen genomen en na enige maanden naar het gebied van Toeroechansk verbannen. De jaren 1913, 1914, 1915 en 1916 brengt Stalin als balling in het dorp Koerejka, in het gebied van Toeroechansk, door.

Na de Februarirevolutie van 1917 keert Stalin naar St. Petersburg terug en neemt als lid van het Centraal Comité aan het leidende partijwerk deel. In de Al-Russische April-Conferentie van de bolsjewiki, toen er in de Partij twee stromingen waren, plaatst Stalin zich volkomen op het standpunt van Lenin. In mei 1917, na de Conferentie, wordt het politiek-bureau van het Centraal Comité gesticht en Stalin als één van de leden daarvan gekozen. Sedert die tijd is Stalin onafgebroken lid van het politiek-bureau van het Centraal Comité. Gedurende het hele tijdperk van de voorbereiding van de Oktober-opstand werkt Stalin ten nauwste met Lenin samen. In de periode van de Kornilow-„putsch", in het tijdperk van de „Democratische Conferentie" en het „Voorparlement", in de periode van de rechtstreekse organisatie van de opstand in Oktober 1917 en tenslotte in de periode van de strijd over het organiseren van een „homogene socialistische regering" op de dag onmiddellijk na de Oktoberrevolutie, — in al deze fasen van het voorbereiden en het versterken van de Oktoberrevolutie, toen het weifelen van een gedeelte van de Partij (Kamenjew en Zinowjew) geheel het werk dreigden te vernietigen, bleef Stalin onveranderlijk de allernaaste medewerker en geestverwant van Lenin. In de tijd na de Juli-demonstratie tot vlak voor de Oktober-opstand, toen Lenin in de illegaliteit leefde, was Stalin de eigenlijke leider van het centraal-orgaan van de Partij („Arbeider en Soldaat", „Proletariër", „Arbeider", „Arbeidersweg", enz.). Samen met J. Swerdlow leidde Stalin het werk van het 6e Partijcongres, dat half-legaal daagde. In de Oktoberdagen kiest het Centraal Comité Stalin als lid van het „Piaterka (1) en als lid van het „Semierka" (2).

Sedert 1917 is Stalin lid van het Centraal Executief Comité van de Sovjets. Van 1917—1923 bekleedde hij het ambt van Volkscommissaris voor de Nationaliteiten en van 1919—1922 het ambt van Volkscommissaris van de Arbeiders- en Boeren-inspectie. Sedert 1922 is Stalin één van de secretarissen van het Centraal Comité van de Partij. Sedert 1925 is hij lid van het Presidium van het Executief Comité van de Communistische Internationale (E.C.C.I.).

Het tijdvak van de burgeroorlog bracht Stalin in hoofdzaak aan de fronten door. In 1918 (lente en zomer) werkte hij aan het front van Zarizyn en organiseerde hij tezamen met Worosjilow en Wlinin de verdediging van Zarizyn tegen de troepen van Krasnow. Einde 1918 inspecteert Stalin samen met pg. Dzersjinski het front van het Derde Leger in het district van Perm en spant hij alle krachten in om onze terugtocht tot staan te brengen. In het voorjaar van 1919 werkt Stalin aan het Petersburgse front en organiseert hij onze aanval tegen de eerste opmars van Joedenitsj naar Petersburg. In de zomer van 1919 werkt hij aan het Westelijk front, te Smolensk, en organiseert hij het afweren van het Poolse offensief. In de winter van dit jaar ageert Stalin aan het Zuidelijk front tegen de troepen van Denikin en blijft daar tot kort vóór het innemen van Rostow en Odessa door onze troepen. In het jaar 1920 werkt Stalin aan het Zuidwestelijke (Poolse) front en neemt een rechtstreeks leidend aandeel bij het doorbreken van het Poolse front in het district Sjitomir, bij de bevrijding van Kiev en de opmars van onze troepen tot in de onmiddellijke omgeving van Lemberg. In hetzelfde jaar organiseert Stalin de verdediging van het Zuiden van de Oekraïne tegen de aanval van Wrangel. Van 1920—1923 was Stalin lid van de Revolutionaire Krijgsraad van de Republiek. Wegens zijn militaire verdiensten werd hem de orde van de Rode Vaan verleend.

In de jaren 1923 en 1924 leidde Stalin de strijd van de Partij tegen de Trotskistische oppositie, daarop tegen de zgn. Leningradse oppositie in de jaren 1925—1927 en ontmaskert hij haar anti-Leninistische, opportunistische aard. In het 14e Partijcongres (1925) stelt Stalin, van Lenins fundamentele ideeën uitgaande, de leuze van de industrialisering van het land als centrale taak van de Partij op. In de reconstructie-periode voltrekt Stalin, op het 15e Partijcongres, de radicale zwenking naar de collectivisatie van het landbouwbedrijf en de volledige ontplooiing van het socialistische offensief tegen de kapitalistische elementen in stad en land. In het jaar 1928 mobiliseert Stalin tijdig de Partij en de arbeidersklasse tot de strijd tegen de rechtse afwijking (Boecharin, Rykow en Tomski), welke met de volslagen nederlaag en het volledig bankroet van de rechtse oppositie eindigt. In alle fasen van deze strijd, door de Partij op twee fronten gevoerd, verdedigt Stalin consequent, met stalen volharding en vastheid alsmede met buitengewoon doorzicht de Leninistische politiek van de Partij tegen de pogingen om ze te herzien en aan te vallen en duldt hij niet de geringste concessies aan het revisionisme en het opportunisme, noch in de rijen van de Partij, noch in die van de communistische Internationale, onverschillig onder welke vlag ze optreden.

Stalin heeft een reeks van boeken en brochures geschreven.

„Problemen van het Leninisme“, „Op de weg naar Oktober“, „Over de oppositie“, „Het Marxisme en de nationale kwestie“ enz. waarin hij buitengewoon helder en grondig de belangrijkste vraagstukken van het Leninisme belicht en uitgaande van de theorie van het Leninisme, de concrete taak der dictatuur van het proletariaat formuleert, maar tegelijkertijd ook het opportunistische, kleinburgerlijke karakter van het Trotskisme en de rechtse afwijking ontmaskert.

In de jaren na Lenins dood is Stalin de meest uitmuntende voortzetter van Lenins werk, zijn meest rechtzinnige leerling en de aanstichter van de belangrijkste maatregelen der Partij in haar strijd voor de opbouw van het socialisme, de algemeen erkende leider van de Partij en van de Komintern geworden.

2. D. MANOEILSKI.

Stalin bij zijn 50ste verjaardag.

Tallose telegrammen komen uit de Sovjet-Unie en het buitenland binnen om Stalin bij zijn 50ste verjaardag geluk te wensen. In bijna iedere arbeiders-vergadering van enige omvang wordt die datum, wordt op deze gebeurtenis de aandacht gevestigd. De partijorganisaties van Thüringen, Hamburg, het Roergebied begroeten in Stalin de leider van de C.P.S.U. en van de Komintern. De C.P.D., na de C.P.S.U. de beste sectie van de Komintern, roept op tot de Stalinwerfcampagne. Uit de gevangenissen van Polen, Hongarije, Italië worden uiterst behoedzaam briefjes buiten de kerkmuren gesmokkeld met woorden ter begroeting en van warmste sympathie voor de meest getrouwe leerling en medestrijder van Lenin, de beste van de besten in de ijzeren falanx der bolsjewistische garde. Is dit soms een, in de rijen van de communistische partijen, die tot dusverre steeds de nadruk hebben gelegd op de prioriteit van de massa's tegenover de persoonlijkheden, — al ware het ook de grootste en uitmuntendste, binnengedrongen helden verering? Is dit soms een herziening van de Marxistische opvatting over de rol van de persoonlijkheid in de geschiedenis, een terugkeer tot de opvatting van de Engelse geschiedschrijver Carlyle, voor wie de geschiedenis van de grote gebeurtenissen een geschiedenis van de „grote mannen" was? Neen, het is een van de grootste manifestaties van het vertrouwen, door het internationale proletariaat en het proletariaat der U.S.S.R. gesteld in de grote partij van Lenin, die nu dertien jaar aan de spits van de zegevierende proletarische dictatuur staat; het is een wijze waarop miljoenen arbeiders in alle landen hun toewijding aan de idee van de proletarische revolutie tot uitdrukking brengen. Deze datum was een aanleiding voor het doorbreken van de grote golf van de internationale solidariteit in de proletarische massa's met de arbeidersklasse van de U.S.S.R., die op een zesde deel van de aardbol het socialisme opbouwt. In de persoon van Stalin begroeten de buitenlandse arbeiders het proletariaat van de Sovjet-Unie alsmede zijn Leninistische partij, want in Stalin zijn, staalhard, door niets te beïnvloeden, al die karaktertrekken tot de hoogste volmaaktheid gekomen, die zowel de partij van Lenin als het proletariaat van de U.S.S.R. en de revolutionaire voorhoede van de internationale arbeidersklasse eigen zijn. Stalin belichaamt al het beste, dat is vervat in de arbeidersklasse, die tot het omvormen van de wereld groepen is: een ijzeren wil, vlamme geestdrift, onwrikbaar geloof in de overwinning, gegrond op de nuchtere revolutionaire Marxistische analyse, de doodsverachting van de proletariër aan de fronten van de burgeroorlog, de standvastigheid van de Joegoslavische communist, die ook onder foltering stom blijft als het graf, de omzichtigheid van de leider, die zich van zijn verantwoordelijkheid voor de grote taak, hem door zijn klasse toevertrouwd, bewust is, het doorzicht van de Marxistische-Leninistische theoreticus, die als met een zoeklicht de toekomst afzoekt. Hierin ligt de betekenis van Stalin, de betekenis van de 50 jaren van zijn leven, die aan de dienst van de arbeidersklasse waren gewijd. Over Stalins leven zal nog veel geschreven worden.

Dit leven kan niet gescheiden worden van de geschiedenis der C.P.S.U., van al de fases van haar ontwikkeling en haar groei. De boeiende bladzijden van zijn leven, die de jonge generaties tot lering zullen strekken, zijn bladzijden van de heldhaftige strijd der bolsjewiki onder het tsarisme, — zijn bladzijden van de, lange jaren durende, schouder aan schouder met Lenin volbrachte opbouw van de Partij en de onvermoeibare voorbereiding van de Oktoberrevolutie; — het zijn bladzijden van de zekere leiding van de Oktoberopstand. Dit leven is de nog niet geschreven geschiedenis van de burgeroorlog; dit leven zijn de tallose fronten, die als vangarmen van alle kanten de proletarische staat omklemd hielden; het zijn de slapeloze nachten, doorgebracht over de kaart van de militaire operaties; het is de staalharde wil, die de regimenten van het Rode Leger naar de overwinning leidde; het is de overgang naar de socialistische opbouw, onder de voorwaarden van de vijandige omsingeling

door de kapitalistische staten. Dan volgt de dood van Lenin, de diepe smart van miljoenen, de vraag op de lippen van de verweesde Partij: zal zij zonder Lenin, zonder haar geniale leider, opgewassen zijn tegen de zware taak, — zal zij de scherpe bochten met zekerheid kunnen nemen? — En opnieuw — aan de fronten van de economische opbouw — de grootste krachtsinspanning van de Partij, een machtig opvlammen van de geestdrift der arbeidersklasse als antwoord op de nieuwe moeilijkheden, en Stalins rustige, zekere stem: „Wij zullen de hinderpalen overwinnen; wij vrezen de moeilijkheden niet“.

De C.P.S.U. verloor Lenin spoedig na de overgang naar de N.E.P.

De proletarische dictatuur moest na de periode van de revolutionaire opleving van de arbeidersbeweging in de kapitalistische landen in de jaren 1918—'19 en 1923, — na de zware beproevingen van de burgeroorlog, de strijd aanvaarden voor haar versterking onder de voorwaarden van de beginnende, gedeeltelijke en relatieve stabilisatie. Na het oprukken van het Rode Leger naar Warschau moest de communistische beweging tijdelijk de terugtocht aanvaarden. De communistische partijen in de kapitalistische landen moesten, met het oog op de nieuwe situatie, — evenzeer een andere tactiek aannemen als de partij van de proletarische dictatuur in de U.S.S.R. De C.P.S.U. en de Komintern waren met de grootste gevaren bedreigd. De wereldbourgeoisie ging tot de aanval op de arbeidersklasse over. De N.E.P. maakte het niet slechts voor het proletariaat van de Sovjet Unie mogelijk om met de opbouw van het socialisme een begin te maken, — zij galvaniseerde ook voor tijd en wijle de kapitalistische elementen van de volkshuishouding. De bijna onafgebroken reeks van de „opposities“ in de C.P.S.U. was een uitdrukking van de zich verscherpende klassenstrijd, van het onder de druk van vreemde klassen zich openbarende afglijden van de zwakste groepen van de partij van de bolsjewistische posities. In deze hoogst, ingewikkelde situatie, niet minder gecompliceerd dan die van de burgeroorlog, kon een verkeerde stap het gehele werk van Oktober vernietigen. De verantwoordelijkheid, die op de C.P.S.U. en haar leider Stalin drukte, — de verantwoordelijkheid voor de geschiedenis van de, met de proletarische wereldrevolutie onafscheidelijk verbonden Oktoberrevolutie, was geweldig. En in deze uiterst moeilijke tijd, die de grootste consequentie, koelbloedigheid, bolsjewistisch élan en doorzettingsvermogen bij het doortrekken van de ontworpen lijn eiste, in deze tijd groeit de rol van pg. Stalin als Lenins opvolger. Stalin blijkt hier niet alleen, de getrouwste en beste leerling van Lenin te zijn, maar ook een uitmuntend leider en theoreticus van geheel een periode tussen twee golven van de proletarische wereldrevolutie, het tijdperk van het, in één land in opbouw zijnde socialisme.

Van dit alles weten niet alleen de naaste medestrijders, vrienden en leerlingen van Stalin te vertellen, maar ook de gehele Russische Communistische Partij, want Stalins weg is ook de hare, de weg der arbeidersklasse in de Sovjet-Unie. Doch wij zouden willen stil staan bij die zijde van Stalins werkzaamheid, die aan de brede massa's minder is bekend, n.l. bij zijn leidende rol in de communistische wereldbeweging. De kapitalistische pers in alle landen pleegt Stalin voor te stellen als een „nationale figuur“, geboren uit de karakteristieke voorwaarden van een boerenland, dat het eerst de weg van de proletarische revolutie heeft beschreden. Tegelijkertijd tracht de internationale sociaaldemocratie Lenins leer te doodverven als een product van „Russische achterlijkheid“, waar zij het „geciviliseerde“ Europese socialisme tegenover stelt. Daarentegen berusten de ideële kracht van Stalin, als de leider der C.P.S.U., evenals de geweldige aantrekkingskracht, die het Leninisme op de arbeiders van de kapitalistische landen uitoefent, juist op de internationale betekenis van het Leninisme. Stalin definieert het Leninisme als het Marxisme van het tijdperk van het imperialisme en de proletarische revolutie. Deze woordkarige, maar precies gebeitelde definitie bevat niet alleen het wezen van het Leninisme, zijn positie in de revolutionaire theorie en praktijk van de internationale arbeidersklasse, — zij is ook beslissend voor het

begrijpen van de rol van Stalin als de leider van de Communistische Internationale. Stalin is voor de Communistische partijen van de kapitalistische landen een in vaste vorm overgegaan stuk van de geweldige revolutionaire ervaring van de C.P.S.U., overgebracht op de proletarische wereld-beweging. De waarde dezer ervaring voor het internationale proletariaat bestaat hierin, dat zij, vastgelegd in de theorie van het Leninisme, geen product is van de nationale bijzonderheden in de ontwikkeling van de Russische revolutie, — dat zij niet alleen geldt voor landen, die ten aanzien van hun volkshuishoudkundige structuur dicht bij de Sovjet-Unie staan; de waarde van deze ervaring bestaat hierin, dat daaruit zowel de opstandige plantage-arbeider in het verre Columbia, als de onder een drievoudig juk steunende Sjanghaise proletariër — de door het Young-plan verdrukte Roer-mijnwerker, — als de aan het socialisme bouwende arbeidersmassa's van de Sovjet-Unie hun leer en hun vertrouwen op de overwinning putten.

Politieke kreten van het slag van Otto Bauer of de Engelse „linkse" Brockway geven zich over aan de illusie, dat men door kwijlende laster over de C.P.S.U. en de U.S.S.R. door de internationale sociaaldemocratie de arbeiders van de kapitalistische landen zou kunnen vergiftigen, door prikkeldraadversperringen het binnendringen van de ideeën van het Leninisme zou kunnen tegenhouden, — dat men de West-Europese arbeiders aan het verstand zou kunnen brengen, dat hun wegen naar de bevrijding anders zouden lopen dan de wegen van het proletariaat van de Sovjet-Unie.

„Rusland — zegt Stalin, — was het knooppunt van de imperialistische tegenstellingen. Het lag op de grens tussen het Westen en het Oosten, het verenigde twee maatschappelijke ordes, die zowel aan de hoog ontwikkelde kapitalistische landen als aan de koloniën eigen zijn; het was de belangrijkste steun van het West-Europese imperialisme, die het financiers-kapitaal van het Westen met de koloniën van het Oosten verbond; daarom was de revolutie in Rusland een brug, die de proletarische revoluties van de vooraanstaande kapitalistische landen met de koloniale revoluties verbindt. Daarom is ook haar ervaring, de ervaring der C.P.S.U., van alomvattende internationale betekenis."

Nog is de tijd niet gekomen, dat men tot in bijzonderheden zou kunnen ontvouwen, hoe de leiding van pg. Stalin een reeks van communistische partijen voor zware politieke fouten heeft bewaard. De geschiedenis van dit werk van pg. Stalin is opgeborgen in de archieven van de Komintern. Geen belangrijk document van internationale betekenis verliet de Komintern zonder dat pg. Stalin op de meest actieve wijze aan het bewerken daarvan had deel genomen. Stalins kanttekeningen bij deze documenten tonen, hoe snel en treffend hij de zwakke punten van deze of gene stelling begreep, hoe hij de aandacht op het zwaartepunt van elke kwestie wist te vestigen, hoe hij ieder van ons de kunst leerde, niet in kleinigheden onder te duiken, maar de voorstellen precies en ondubbelzinnig te formuleren. Dit alles behoort tot die dagelijkse arbeid, die in een artikel niet op zijn juiste waarde kan worden geschat. Hier zullen wij alleen stil staan bij de rol, die pg. Stalin speelde in de beslissende kwestie van de revolutionaire theorie, strategie en tactiek, die tot het ijzeren bestand van de bolsjewisatie van de Kominternsecties zijn geworden.

Ten eerste de nationale kwestie. De C.P.S.U. kent Stalins rol bij het uitwerken van de nationale kwestie. Zijn artikelen, die in de jaren voor de revolutie in het tijdschrift „Proswejsjtsjenie" (Voorlichting) verschenen, dienden de hele actieve kern der Partij tot onderricht, — onder hun invloed groeide de jonge partij-generatie in de nationale republieken op. Aan hem en aan Lenin danken de secties van de Komintern de juiste behandeling van deze kwestie, die na de wereldoorlog van 1914—1918 en het verdrag van Versailles, dat de wereldkaart in stukken sneed, geweldige betekenis verkreeg. De secties van de Komintern, die uit de 2e Internationale voortkwamen, brachten talrijke vooroordelen in de nationale kwestie

met zich mee. Hier vond men de indeling van de naties in zulke die wel en andere die geen „geschiedenis" hadden, waarover Marx in zijn tijd had gesproken in een bepaalde, van het huidige tijdperk van het monopolistische imperialisme in de grond verschillende periode. Met de nationale kwestie verbonden de sociaal-chauvinisten de kwestie van de „Nationale verdediging", de „verdediging van het vaderland", d.w.z. de verdediging van de huidige imperialistische staat. Af en toe werden ook overblijfselen van een naïef humanitair kosmopolitisme opgefrist, — een kosmopolitisme, dat met uiterst radicale kleinburgerlijke frases was opgedirkt en aan de heersende klassen in landen met vele naties de mogelijkheid verschafte, het bestaan zelfs van de nationale kwestie te loochenen. De wijze, waarop Lenin en Stalin de kwestie stelden, kwam hier als een frisse luchtstroom binnen, ruimde de traditionele opvattingen op, vernietigde alle overblijfselen van de ideologie van de 2e Internationale in de rijen van de Komintern-sectie. De oplossing van de nationale kwestie door de proletarische dictatuur, die onder rechtstreekse medewerking van Stalin ten uitvoer werd gebracht, werd tot een machtig agitatie-middel in de handen van de communistische partijen onder de, door het imperialisme onderdrukte arbeidende massa's in nationale heterogene staten en in de koloniën. Verder is het organiseren van de Unie der Socialistische Sovjet Republieken, dat aan Stalins initiatief moet worden toegeschreven, voor de communistische partijen van de gehele wereld een voorbeeld van de onderlinge betrekkingen tussen de staten, zoals zij na de overwinning van de arbeidersklasse tussen de volken zullen ontstaan. Geen kracht ter wereld zal dit uit het bewustzijn van honderdduizenden van communisten, die in de Communistische Internationale zijn verenigd, kunnen uitwissen. De Komintern stond voor de noodzakelijkheid, onder leiding van pg. Stalin, de door het 2e Congres der Komintern aangenomen Stellingen van Lenin over de koloniale kwestie op de vraagstukken der Chinese revolutie toe te passen. De betekenis van de Chinese revolutie voor de koloniale landen is reusachtig. Ze is niet geringer dan de betekenis van de Russische revolutie voor het gezamenlijke internationale proletariaat. Geen communist in een koloniaal land zal de concrete ervaring van het Chinese proletariaat en van de jonge Communistische Partij in China onopgemerkt voorbij kunnen laten gaan. Aan de hand der geweldige veroveringen en de fouten van de Chinese C.P. zullen de revolutionaire generaties in de kolonies leren en zich bolsjewiseren. Bij het opheffen van de gebreken en het rechte trekken van de lijn van de C.P. in China viel Stalin een beslissende rol ten deel. Zijn rede in de Chinese Commissie van het E.C.C.I., van 30 november 1926, is een document, dat voor de Chinese C.P. de waarde van een program heeft. In deze rede ontwikkelde Stalin met de hem eigen nauwgezetheid de kwesties ten aanzien van het karakter van de Chinese revolutie, de rol van het wereld-imperialisme, de hegemonie van het Chinese proletariaat, de betekenis van de agrarische kwestie, de mogelijkheid van een verdere ontwikkeling van de Chinese burgerlijk-democratische revolutie langs socialistische weg. In deze rede waarschuwde pg. Stalin reeds in het jaar 1926 de Chinese communisten tegen een onderschatten van de zelfstandige rol van de arbeidersklasse in de Chinese democratisch-burgerlijke revolutie; hij waarschuwde tegen de angstvalligheid bij het ontketenen van de agrarische revolutie onder het voorwendsel, dat dit het anti-imperialistische front zou kunnen verzwakken.

„Het anti-imperialistische front in China zal des te geslotener en machtiger zijn, zegt Stalin, — hoe sneller en grondiger de Chinese boeren in de revolutie worden getrokken."

Hij riep de communisten op, actief in het leger te werken, de Kwomintang-generaals, die met de revolutie op goede voet trachten te geraken, te isoleren en de leidende posten in het leger te bezetten, om de Chinese revolutie door een ontaarding van het revolutieleger, dat de veldtocht naar het Noorden ondernam, tot een aan de belangen van de arbeiders en boeren vijandig leger te behoeden. Al deze waarschuwingen waren, zoals de verdere gebeurtenissen

aantoonden, zeer gerechtvaardigd. De communisten van de andere koloniale landen, waarin de revoluties beginnen te rijpen, mogen niet nalaten, hiermee rekening te houden.

De tweede kwestie betreft de rol, die Stalin speelde in de strijd tegen het Trotskisme, in het bijzonder tegen de theorie van de permanente revolutie.

Tegen Trotski's theorie van de permanente revolutie richtten zich vele partijgenoten, onder wie Zinowjew en Boecharin. De hele Partij wees er eensgezind op, dat de fout in diens theorie van de permanente revolutie niet gelegen is in haar permanentie, waarvan ook Marx en Lenin spraken, maar in het onderschatten van de rol van de boeren in de revolutie. Maar de Trotskistische fout van het onderschatten van de rol van de boeren sloot ook niet een andere, de door Boecharin vertegenwoordigde fout uit: het verdoezelen en onderschatten van de leidende rol van het proletariaat in de revolutie tegenover de miljoenen tellende boeren. Wie het boerenvraagstuk als het belangrijkste vraagstuk van het Leninisme beschouwt, moet in de strijd tegen het Trotskisme noodgedwongen van Lenins weg afwijken. „Het fundamentele vraagstuk van het Leninisme — zei Stalin — zijn uitgangspunt, is niet het boerenvraagstuk, maar het vraagstuk van de dictatuur van het proletariaat, van de voorwaarden van haar verovering en haar versterking. Het boerenvraagstuk is als vraagstuk van de bondgenoten van het proletariaat bij zijn strijd om de macht een bijkomstig vraagstuk.”

Het is voldoende, het boerenvraagstuk tot middelpunt van het Leninisme te maken, om het Leninisme tot een leer van de „bijzondere karaktertrekken" van de Russische revolutie te degraderen, het van zijn internationale betekenis te beroven, — de platgetreden weg van lieden als Otto Bauer te bewandelen. En juist zo werd de kwestie gesteld door pg. Zinowjew, wiens opvattingen van het Leninisme de karakteristieke kenmerken van de nationale bekrompenheid verrieden. Slechts hij, die in het Leninisme de proletarische dictatuur als de beslissende, doorslaggevende factor ziet, kan het Leninisme als de internationale leer van het proletariaat beschouwen.

Eerst door Stalin stelde de C.P.S.U. het vraagstuk op een juiste wijze in de strijd tegen de Trotskistische onderschatting van de rol van de boeren in de revolutie, door het boerenvraagstuk ondergeschikt te maken aan de idee van de proletarische dictatuur. Derhalve heeft de wijze waarop Stalin het vraagstuk van de theorie van de permanente revolutie stelde, de partij en de Komintern behoed voor de weifelingen van Zinowjew en Boecharin, die uit de verkeerde opvatting van het wezen van het Leninisme voortvloeiden. En in hoeverre de wijze waarop Stalin dit vraagstuk stelde, voor de secties van de Komintern een buitengewoon grote betekenis had, toont ons geheel de ervaring van de strijd van de communistische partijen, vooral in landen met een sterke boerenbevolking. De fouten van de Komintern-secties waren of van de soort, die de Bulgaarse partij in juni 1923 beging, — een fout, die de invloed van de Trotskistische opvatting van het boeren-vraagstuk weerspiegelde, of wel, ze vloeiden voort uit een overschatting van de boerenmassa, en kwamen zo dicht bij Boecharin's standpunt (b.v. de fout van pg. Renaut-Jean) .

De derde kwestie, die van grote internationale strategische betekenis is, is de opbouw van het socialisme in één land. Op deze, door Stalin ingenomen positie was het vuur van de Trotskistisch-Zinowjistische oppositie gericht. Hier trad de oppositie op de meest demagogische wijze op, door te beweren, dat Stalin een theorie van de „nationale bekrompenheid" opkweekte. De Trotskisten kozen Stalins standpunt als hun doelwit, om daardoor de Partij te treffen, en hoopten daarmee de buitenlandse partijgenoten in verwarring te brengen en het vertrouwen in de leiding van de C.P.S.U. en van de Komintern te ondermijnen. Thans, nu de Trotskistische oppositie zulk een smadelijk fiasco heeft geleden, nu haar contrarevolutionaire aard met alle duidelijkheid aan het licht is getreden, nu de

C.P.S.U. door de socialistische opbouw de geestdrift van het wereldproletariaat ontvlamt, heeft het zijn nut, zich datgene te herinneren, wat Stalin over dit vraagstuk zei:

„In één land de macht van de bourgeoisie ten val brengen en de macht van het proletariaat oprichten, schreef hij, betekent evenwel nog niet, de volledige overwinning van het socialisme verzekeren. Nadat het proletariaat van het zegevierende land zijn macht heeft versterkt en de boeren voor zich gewonnen, kan en moet het de socialistische maatschappij opbouwen. Maar betekent dit, dat het daardoor reeds de volledige uiteindelijke overwinning van het socialisme zal bereiken? Betekent dit dus, dat het uitsluitend met de krachten van één land het socialisme zal bereiken? Betekent dit dus, dat het uitsluitend met de krachten van één land het socialisme voor goed kan verzekeren en het land voor een interventie en bij gevolg ook voor de restauratie kan vrijwaren? Nee. Daartoe is de overwinning der revolutie op zijn minst in enige landen noodzakelijk. Daarom is het ontwikkelen en het ondersteunen van de revolutie in de andere landen een wezenlijke taak der zegevierende revolutie. Daarom kan de revolutie van het overwinnende land zich niet als een autarke grootte beschouwen, maar als een steunpunt, een middel ter verhaasting van de overwinning van het proletariaat in de andere landen".

In de woedende aanvallen der Trotskisten tegen Stalins standpunt in de kwestie van de socialistische opbouw in één land kwam de sociaaldemocratische aard van het Trotskisme het duidelijkst tot uitdrukking. Het Trotskisme attaqueerde Stalins positie, omdat het samen met de gehele internationale sociaaldemocratie het socialistische karakter van de opbouw in de U.S.S.R. in twijfel trok, omdat het samen met het gehele, hopeloos verleugende mensjewisme tussen de kapitalistische volkshuishouding onder de dictatuur van de bourgeoisie, en de structuur van het volkshuishouden van het, in opbouw verkerende socialisme onder de dictatuur van het proletariaat een gelijkheidsteken plaatste. Evenals de sociaaldemocratie is ook het Trotskisme een agentuur van de bourgeoisie in de rijen van de arbeidersbeweging, een factor van demoralisatie van de arbeidersklasse, een poging om het vertrouwen in de Sovjet-Unie te ondermijnen en deze in diskrediet te brengen, en dus ook een factor ter voorbereiding van de oorlog tegen de U.S.S.R. Het is aldus geen toeval, dat voor de Komintern het standpunt van Stalin de belichaming betekende van de strijd lust, van het ware revolutionaire internationalisme, het mobiliseren van de krachten voor de aanval, zowel op de kapitalistische elementen in de U.S.S.R. als op de bourgeoisie in de kapitalistische landen. Stalins standpunt in de vraagstukken van de socialistische opbouw in één land was een strijdkreet, in de eerste plaats gericht tot het proletariaat van de kapitalistische landen: „Breng uw eigen bourgeoisie ten val en bewandel de historisch beproefde weg van Oktober". Ten tweede een strijdkreet gericht tot het proletariaat van de U.S.S.R. „Versterk de posities van de proletarische dictatuur, werkt met de grootste geestdrift aan de opbouw van het socialisme en dien daardoor de belangen van de proletarische revolutie in de hele wereld."

Dit standpunt van Stalin was in het tijdperk van de gedeeltelijke en relatieve stabilisatie van het kapitalisme, toen de meelopers begonnen te weifelen en de rijen van de Komintern verlieten, de banier waaronder de C.P.S.U. en de hele Komintern tot de zegevierende verwezenlijking van het Vijfjarenplan, tot het realiseren van Stalins grootse plan van de reconstructie van de landbouw op de grondslag van de collectivisatie geraakten. Wie dit innerlijke, onverbreekbare verband tussen het vijfjarenplan, de omvorming van de landbouw op de grondslag van de collectivisatie en het standpunt van Stalin in de kwestie van de opbouw van het socialisme in één land niet ziet, die ziet de hoofdzaak niet, die zal nooit de weg begrijpen, die de C.P.S.U. in de laatste jaren onder de leiding van haar Leninistisch Centraal Comité heeft afgelegd. Velen van de boetvaardige Trotskisten zijn er tot nu toe van overtuigd, dat de Partij een stap naar hen toe heeft gedaan, dat zij niet in alles ongelijk hebben gehad, dat zij in de Partij iets hebben gesignaleerd. Geheel de onjuistheid van deze opvatting springt in het oog, als men de onder Stalins leiding gevolgde koers van de C.P.S.U. niet

fragmentarisch, niet in stukken en brokken beschouwt, maar als een organisch geheel, als een afgerond, wel doordacht stelsel van opvattingen.

De strijd om de theorie van de socialistische opbouw in één enkel land schonk de C.P.S.U. de mogelijkheid om het burgerlijke, contrarevolutionaire karakter van Trotski's theorie van de volledige afhankelijkheid van de, in opbouw verkerende socialistische volkshuishouding van de kapitalistische wereldeconomie bloot te leggen, de overeenstemming van dit Trotskistische standpunt met het standpunt van Hilferding aan te tonen, dat op het overschatten van de krachten van het kapitalisme berust, — en de theorie van de kapitalistische ontarding van het volkshuishouden in de U.S.S.R., die zogenaamd onder de druk van het wereldkapitalisme en de dit bepalende wetten plaats zou vinden, volkomen te weerleggen.

De strijd tegen het Trotskisme schonk Stalin de mogelijkheid, tegelijkertijd de wet van Marx en Lenin van de ongelijkmatige ontwikkeling van het kapitalisme, dubbel ongelijkmatig in de periode van het imperialisme, te verdiepen en deze wet tot een van de uitgangspunten van het program van de Communistische Internationale te maken, — tot een punt, dat voor de strategie en de tactiek van de Communistische Partij van beslissende betekenis is.

De vierde kwestie is de strijd tegen de rechtse afwijking in de Communistische Internationale. Of het nu ging om het karakter van de kapitalistische rationalisatie in het 8ste E.C.C.I.-Plenum of om de „derde periode" in het 6e Wereldcongres, pg. Stalin corrigeerde Boecharin's formuleringen, waarin reeds de kiem aanwezig was van de meningsverschillen, die pg. Boecharin in de vraagstukken van de Komintern in de oppositie dreven. Van pg. Stalin ging het initiatief uit, op het 6de Congres van de Komintern de noodzakelijkheid van de strijd niet slechts tegen de rechtse afwijking, maar ook tegen de verzoeningsgezindheid op de agenda te plaatsen. Vroeger dan alle anderen (reeds einde 1927, in het 15e Partijcongres der C.P.S.U.) bespeurt hij in de loop van de dagelijkse strijd van de arbeidersklasse, dat de revolutionaire arbeidersbeweging een nieuwe vlucht neemt. Onder zijn leiding en actieve deelname vindt de tactische positie-wijziging der C.I.-secties plaats. Overall, in alle secties, begint een nieuwe revolutionaire generatie te rijpen, die de elementen, die zich nog niet geheel van de oude sociaaldemocratische tradities hebben bevrijd, opzij schuift. Het opkomen van de revolutionaire golf, de hergroeperingen binnen het raam van de communistische partijen, de tactische oriëntering van de Komintern op het aanzwellen van de revolutionaire beweging, dat kan niet pijnloos geschieden. Dat roept een reeks van afbrokkelingen van opportunistische elementen tevoorschijn, - in Duitsland het vertrek der Brandlerianen, in Tsjecho-Slowakije de afscheiding van de aanhangers van Haïs, in de Verenigde Staten die van de aanhangers van Lovestone, in Zweden de afbrokkeling van de aanhangers van Kilbom. Dit is een onvermijdelijk genezingsproces van de Komintern, een zuiveringsproces van alle secties van het opportunisme, dat als een zware last op de communistische partijen drukte en haar verdere ontwikkeling belemmerde.

„Al deze kleinburgerlijke groepen", — zegt Stalin, „dringen op de een-of-andere wijze de Partij binnen, brengen de geest van weifelen en opportunisme, de geest van ontbinding en onzekerheid met zich mee. . . . Tegen het imperialisme strijden en in de rug zulke bondgenoten hebben, betekent: in de toestand geraken van lieden, die van twee kanten worden beschoten, van het front en van de achterhoede."

Het opportunisme is altijd gevaarlijk, dubbel gevaarlijk is het in tijden van het aanzwellen van de revolutionaire beweging, want in zulk een ogenblik kan het, zoals geheel de ervaring van de internationale arbeidersbeweging en de ervaring van de Komintern aantoon, alles te gronde richten, door zijn weifelingen en zijn onzekerheid de revolutie te gronde richten.

Hieruit vloeit de noodzakelijkheid voort van een meedogenloze en onverzoenlijke strijd tegen het opportunisme. En in deze strijd staat Stalin in de voorste rij.

Ten slotte willen wij over het rechtstreekse aandeel en de beslissende rol van pg. Stalin bij het uitwerken van het program van de Communistische Internationale spreken. Voor de eerste maal na tien jaren van haar bestaan, na de overwinning van de proletarische revolutie in de U.S.S.R., na een reeks van revolutionaire bewegingen in Midden-Europa, na de ervaringen van de klassenstrijd van dit tiental jaren, ontving de Komintern een document, dat de opgehoopte ervaring samenvat, — een document, waarin de beslissende vraagstukken van de Communistische beweging en de fundamentele wegen naar hun oplossing wetenschappelijk zijn geformuleerd. Men behoeft het program slechts te lezen om de nauwkeurigheid en de ondubbelzinnigheid van Stalins formuleringen, zowel bij de karakteristiek van het tijdperk van het monopolistische kapitalisme als in het vraagstuk van de ongelijkmatige ontwikkeling van het kapitalisme, in het vraagstuk van de mogelijkheid van de overwinning van het socialisme in enkele landen, in het vraagstuk van de federatie van de, in de loop van de revolutie uit het imperialistische stelsel van het volkshuishouden zich afscheidende Sovjetrepublieken in te zien. De theoretische nauwkeurigheid, waarmee Stalin het program van de Communistische Internationale heeft geformuleerd, laat geen mogelijkheid open, dat iemand, onverschillig wie, die van het Marxistisch-Leninistisch standpunt afwijkt, op „vage" formulering van het program zou kunnen rekenen, bij zijn pogingen om in de secties der R.I. zijn onjuiste opvattingen binnen te smokkelen. Zo is b.v. Boecharins theorie van het „georganiseerde kapitalisme" openlijk in strijd met de behandeling van het vraagstuk van het monopolie en de concurrentie, zoals dit in het program is vervat.

In de „Pravda" van de 20ste December wordt in een feuilleton van Demjan Bjedny een episode uit het leven van pg. Stalin verteld. Toen op de Paaszonag van 1909 de 1ste compagnie van het Saljansk-regiment de politieke gevangenen spitsroeden liet lopen, schreed Stalin onder de kolfslagen door, zonder het hoofd te buigen, met een boek in de hand.

Ook thans, tweemaal tien jaren later, schrijft Stalin aan de spits van de proletarische beweging, met de banier van het Leninisme en de bevrijding van de arbeidersklasse in de hand, door de rijen van de gifspuwende bourgeois van de hele wereld. In de dertig jaren van zijn onbaatzuchtige dienst aan de arbeidersklasse, van zijn toegewijde plichtsvervulling van een revolutionair, heeft Stalin nooit het hoofd gebogen, heeft nooit zijn hand gesidderd — of het ging om de theoretische verdediging van het revolutionaire Marxisme en Leninisme tegen opportunistische vervalsingen, of om de revolutionaire strijd van het proletariaat in de burgeroorlog, steeds bleef hij de standvastige strijder, bij wie het woord steeds met de daad overeenstemde, die geen misselijke sentimentaliteit in zijn betrekkingen tot de mensen kende, bij wie de belangen van de revolutionaire zaak boven alles gingen. Bij Lenin leerde hij de volmaakte kunst van het tot stand brengen van scherpe zwenkingen in de leiding van de Partij en van de Komintern, en deze bekwaamheden van een revolutionair strateeg en tacticus bezit hij in een mate als wel geen enkel ander. Deze bekwaamheden hebben hem het diepe vertrouwen van de proletarische massa's niet slechts in de Sovjet-Unie, maar ook in de andere landen verschaft. Zij zijn één van de zekerste waarborgen voor een vaste leiding van de Komintern in de naderende beslissende slagen van de internationale arbeidersklasse.

3. KAGANOWITSJ.

Stalin en de partij.

De geschiedenis van de politieke partijen van de hele wereld kent geen zo machtige en aan overwinningen rijke partij als de onze.

Wanneer de Partij in staat was om de geweldigste overwinningen en successen te bereiken, dan heeft zij dit in eerste aanleg te danken aan haar juiste politiek en tactiek en aan het juiste systeem van de partijorganisatie.

Lenin schiep de Partij, die in de donkerste jaren van de reactie toen ieder helder uitzicht afgesloten scheen te zijn, toen velen, velen het geloof in de revolutie hadden verloren en haar verlieten, toen menig leider weifelde of naar het opportunisme overliep en tegen het bolsjewisme stelling nam, hardnekkig en moeizaam werk verrichtte en daarmee de overwinning van de proletarische revolutie voorbereidde.

Lenin heeft het verstaan de Partij, uit kleine studiekringen ontstaan, tot de positie van leidster van de grootste staat in de wereld te brengen, - van de staat, die zegevierend het socialisme opbouwt, die het aantrekkingspunt is voor heel het wereldproletariaat en het dreigende gevaar voor de wereld-bourgeoisie.

Toen Lenin stierf, waren er velen, die overvielen werden door een zwaar gevoel van onzekerheid. Velen legden zich de vraag voor: Zullen wij in staat zijn, Lenins werk zonder hem te voltooien? 'Wanneer zij zo dachten, vermoedden de partijgenoten niet, dat zij eigenlijk een scherpe kritiek op Lenin zelf uitoefenden. Lenin bouwde onze partij als een proletarische massapartij op, die de ijzeren discipline, de gecentraliseerde organisatie en de leiding door leiders en beroepsrevolutionairen met de meest omvattende activiteit van de proletarische massa's en het winnen van een steeds groter aantal van proletariërs voor de bolsjewistische partij verbindt.

Lenin heeft honderden en duizenden tot stalen, actieve bouwmeesters van de Partij opgevoed; allen zijn zij uit de illegaliteit voortgekomen, hebben zij samen met hem gewerkt en bij hem geleerd, hoe men de Partij opbouwt, hoe men ze over moeilijkheden en nederlagen heen naar overwinningen leidt.

Juist deze falanx van de oude beroeps-revolutionairen bewees de kracht te zijn, die, steunend op de breedste massa's, het werk van Lenin voortzet en voltooit.

De door de dood van haar leider zwaar getroffen Partij volgde met bijzonder fijn gevoel en bijzonder gespannen aandacht de problemen van de leiding van de Partij. Zij wist, dat er in de rijen van deze leiding personen waren, die hebben gewaagd en Lenin in de allermoeilijkste ogenblikken in de steek gelaten hebben. Zij wist, dat zich in de leiding van de Partij de vroegere mensjewiek Trotski bevond. Maar de Partij wist ook, dat in de rijen van de leiding één van de directe leerlingen van Lenin was gebleven, die in de loop van zijn hele twee en dertigjarige bolsjewistische werkzaamheid Lenin nooit in de steek heeft gelaten, een consequente Leninistische politiek heeft gevoerd en in de aller moeilijke jaren, in de jaren van de reactie, één van de meest karaktervaste bouwmeesters van de Partij is geweest. Deze leerling van Lenin is pg. Stalin.

Stalin behoort tot de categorie van oude beroeps-revolutionairen die dag-in dag-uit, in de tijden van de nederlagen en van de grootste moeilijkheden, aan de opbouw van de Partij werkten en vast en onwankelbaar naar het doel streefden, in de overtuiging, dat op het eind de Partij zal overwinnen.

Stalins rol als van één van de beste organisatoren en bouwmeesters van onze Partij trad reeds in de eerste tijden van de ontwikkeling van de Partij aan de dag, toen de eerste stenen voor haar fundering werden gelegd en haar eerste kringen werden gevormd.

In de jaren van de reactie, toen er groepen waren, die naar de openlijke likwidatie van de Partij streefden, terwijl anderen onder het rumoer van linkse frases in werkelijkheid bij hetzelfde doel terecht kwamen, en terwijl nog weer anderen zich in de toga van de verzoeningsgezindheid wikkelden en er naar streefden, de verschillende stromingen in de Partij met elkaar te verzoenen, — toen bleek de rol van een kleine groep van stevig aan de Partij vasthoudende partijgenoten, die Lenin trouw waren gebleven en in het land zelf de Partij weer opbouwden, werkelijk een rol van helden te zijn, in de ware zin van het woord een rol van redders. Pg. Stalin was dan ook één van de meest uitstekende onder die honderden en duizenden van bolsjewiki, die het werk van Lenin onbaatzuchtig, in taai, klein werk, in het land zelf tot volmaaktheid brachten.

Het is geen toeval, dat in de jaren, toen de arbeidersbeweging een stormachtige vlucht nam, toen onze Partij door de nieuwe lichter van de „Pravda"-mensen opnieuw werd versterkt, pg. Stalin als de directe leider van deze stormachtige vlucht, als organisator van de „Pravda" optrad.

De meest opmerkelijke en hoogst karakteristieke trek in pg. Stalins eigenschappen is dan ook juist hierin gelegen, dat hij in de loop van zijn hele partijpolitieke arbeid Lenin nooit in de steek heeft gelaten, en noch naar rechts, noch naar „links" heeft geweeft, maar vast en onwrikbaar de bolsjewistische politiek van de volharding en onverzettelijkheid ten uitvoer heeft gebracht, beginnend met de tijd van de gestrengste illegaliteit tot, en met, alle perioden sedert het grijpen van de macht.

Pg. Stalin belichaamt het duidelijkst al de voornaamste karaktereigenschappen, waardoor de bolsjewistische partij uitmunt, en is als leider steeds aan de oude bolsjewistische traditie, de bolsjewistische theorie, tactiek en organisatie trouw gebleven. Aan een juiste leiding van de Partij liggen ten grondslag: 1. de strijd voor de beginselgetrouwe Marxistische theorie van de proletarische revolutie; 2. een consequente politiek en tactiek van de klassenstrijd; 3. de praktische verwezenlijking van de gestelde politieke oogmerken en het, aan die politieke oogmerken beantwoordende organisatiesysteem van de proletarische partij.

Het verraad in de politiek begint steeds met een revisie van de theorie. Het verraad van de sociaaldemocratie begon met een revisie van de leer van Marx. Lenin kwam in een uiterst verbitterde worsteling met het mensjewisme en het revisionisme op voor de zuiverheid van de theorie van Marx. Revisionisme en opportunisme bezitten de eigenschap, in nieuwe vormen en op een nieuwe wijze ook onder de verhoudingen van de dictatuur weer te verschijnen.

In de twaalf jaren van het bestaan van de proletarische dictatuur zijn in onze partij in verschillende vormen opportunistische pogingen zowel van „links" als van rechts naar voren gekomen, pogingen om de leer van Marx, de leer van Lenin over de fundamentele vraagstukken van de klassenstrijd te herzien. Op de dag na het overwinnen van het openlijke verraad in de Oktoberdagen, na de overwinning van Oktober, moesten wij het optreden van een half-anarchistische afwijking ter kennis brengen, die onder de vlag van het „linkse communisme" zich met hand en tand verzette tegen de maatregelen die onze partij nam voor het versterken van de proletarische staat, voor het invoeren van de discipline en het inrichten van een proletarische orde. Het „democratisch centralisme", de arbeidersoppositie en de Trotskistische oppositie, het waren allen pogingen om „verbeteringen" in de leer van Marx en Lenin aan te brengen. De Partij heeft onder Lenins leiding al die aanvallen op het revolutionaire Marxisme en Leninisme met goed gevolg afgeslagen. De actiefste en

getrouwste helper in deze strijd, die Lenin het naast stond, was onveranderlijk en voortdurend pg. Stalin.

Bijzonder groot is evenwel de verdienste, die pg. Stalin zich door de verdediging van de theoretische, principiële posities van het Leninisme na Lenins dood verwierf, toen Trotski, gedurende lange jaren Lenins tegenstander, die het mensjewisme trouw was gebleven en tegen Lenin nog tijdens zijn leven had gestreden, brutaal werd en de Partij in de fundamentele vraagstukken van de theorie en tactiek aanviel. Toen Trotski's gezag nog tamelijk groot was en velen nog geloofden, dat hij boven elke kritiek verheven was, was p.g. Stalin de eerste om voor de gehele Partij over Trotski's mensjewisme te spreken en eiste hij van de Partij de besliste strijd tegen het Trotskisme en de pogingen daarvan om Lenin te revideren in de fundamentele kwesties: het karakter van onze revolutie, de verhouding van het proletariaat tot de boeren en de opbouw van de Partij. Deze strijd nam een bijzonder scherpe vorm aan, toen Zinowjew en Kamenjew, die er op pochten, dat zij de meest vertrouwde leerlingen en strijdmakkers van Lenin waren, dit kapitaal in de dienst van Trotski poogden te stellen. Zij sloten een blok met het, naar de contrarevolutie weg marcherende Trotskisme en deden een huichelachtige en geveinsde aanval onder de dekmantel van het Leninisme tegen de Partij en haar Centraal Comité. Er was een ijzeren wil, een ijzeren vastberadenheid en in hoofdzaak — een grondig theoretisch begrip van het Leninisme, een vaste overtuiging van de juistheid zijner eigen opvattingen nodig om de strijd energiek te voeren en niet slechts deze aanvallen van de vijanden van het Leninisme af te slaan, maar ook om de breedste massa's voor het vervullen van Lenin's laatste wil, voor het versterken van de proletarische dictatuur en voor de opbouw van het socialisme te mobiliseren. Hier is het dan ook pg. Stalins grootste theoretische verdienste, dat hij het vraagstuk van de mogelijkheid van de opbouw van het socialisme in ons land in al zijn betekenis, in al zijn scherpheid heeft weten te stellen. Stalin verdedigde deze theorie van Lenin in de strijd tegen de kleinburgerlijke, mensjewistische opportunisten en ongeluksprofeten, die de mogelijkheid van de opbouw van het socialisme in ons land beslist loochenden, waarbij zij zich achter linkse frases over de wereldrevolutie verborgen. Wegens de consequente verdediging van de door Lenin opgestelde theorie van de overwinning van de revolutie en de opbouw van het socialisme in één land, werd Stalin tot het mikpunt van een ophitsing, die hem nationale bekrompenheid verweet en hem beschuldigde, dat hij de wereldrevolutie vergat, enz. Vandaag is het evenwel voor de hele Partij en voor de overweldigende meerderheid van de breedste miljoenenmassa's beslist duidelijk, dat degenen, die als aanklagers optraden, aan de zijde van de vijanden van de Sovjetstaat bleken te staan, maar niet aan de zijde van de wereldrevolutie. De Partij heeft echter bij de socialistische opbouw, bij het omvormen van het land en bij het versterken van de Sovjetstaat, als de burcht van de nader komende wereldrevolutie, de geweldigste successen bereikt

De groei van het socialisme in ons land wordt vergezeld door een gelijktijdige aanwas van de in het proces van deze reusachtige opbouw ontstane moeilijkheden. De klassenstrijd, die onder de proletarische dictatuur in nieuwe vormen verder gaat, verscherpt zich. De strijd tussen het groeiende socialisme en het afstervende kapitalisme neemt steeds scherpere vormen aan. Van minder ingewikkelde doelstellingen gaat de Partij tot meer ingewikkelde over. Partij en proletariaat beginnen met het uitgraven van de wortels van het kapitalisme. De afgesloten periode van het herstel van het volkshuishouden eiste voor de verdere weg van onze ontwikkeling een duidelijk en nauwkeurig program. En hier bestaat pg. Stalins grootste verdienste, dat hij te juister tijd en met alle scherpheid de kwestie van het snelle tempo van de industrialisatie van het land, van de socialistische omvorming van de landbouw en het oprichten van collectieve bedrijven en Sovjet-landgoederen stelde. Deze algemene doelstellingen werden zo nauw mogelijk verbonden met de taak van het mobiliseren van de krachten van het proletariaat en de dorpsarmen voor de strijd tegen de aanvallende

klassenvijand, tegen de rijke boer en de N.E.P.-man, ter overwinning van de moeilijkheden, die bij het vervullen van de geweldige historische taak door de Partij in de huidige periode natuurlijkerwijze opkomen. Het weifelen van de kleinburgerlijke lagen kwam natuurlijk tot uitdrukking in een nieuwe verschijningsvorm van het opportunisme, in nieuwe aanvallen op het Leninisme, op zijn theorie en praktijk. De rechtse afwijking, die de verscherping van de klassenstrijd verdoezelt en moeite doet om de onmogelijkheid van een dusdanig snel tempo door industrialisatie van ons land en van de socialistische omvorming van onze landbouw te motiveren, neemt een vaste vorm aan. De moeilijkheden bij het inzamelen van graan drijven de dragers van de rechtse afwijking naar de kant van de rijke boeren, en niet naar de zijde van de opbouw van socialistische grootbedrijven in de landbouw. Ook hier is het pg. Stalins grootste verdienste, dat hij het anti-proletarische koelakkenwezen van de rechtse afwijking beslist en onverzoenlijk bloot legde en het zowel theoretisch als praktisch volkomen ontmaskerde. Door zijn heldere en nauwgezette analyse van de taak, waarvoor wij staan, hielp hij de Partij en haar Centraal Comité, de meest brede massa's voor het energiek ten uitvoer brengen van de algemene lijn met goed gevolg te mobiliseren.

Een karakteristieke eigenschap van onze Partij, die in de loop van haar gehele geschiedenis naar voren komt, is de vereniging van theorie en praktijk in de politiek. Een goede politiek vereist een goed ontplooiende en energieke arbeid onder de massa's. De politicus en leider moet juist over deze karaktertrekken beschikken: — over de bekwaamheid om het élan van zijn politieke gedachte te verbinden met het daaraan beantwoordende élan der organisatorische werkzaamheid en het praktisch verankeren van de gestelde leuzen. Juist over deze eigenschappen beschikt in de hoogste mate pg. Stalin. Zijn organisatorische talenten, die reeds in de periode van de illegaliteit aan het licht kwamen, heeft pg. Stalin in het bijzonder in het tijdperk ontplooid, toen de partij de macht in bezit nam. Met zijn naam zijn de meest ingewikkelde doelstellingen van de nationale politiek, — het organiseren van de nationale proletarische republieken, de eerste schreden tot het organiseren van de Arbeiders- en Boereninspectie als massa-organisatie, het op de strijd ingestelde organiseren van het Rode Leger aan de fronten, en tenslotte de directe organisatorische arbeid in de Partij in de loop zijner achtjarige werkzaamheid als Algemeen Secretaris van haar Centraal Comité, ten nauwste verbonden. In iedere nieuwe fase van onze ontwikkeling wierp pg. Stalin weer een reusachtige organisatorische taak op. Onder de nieuwe verhoudingen legt pg. Stalin steeds weer de nadruk op de nieuwe eisen, die aan de leiding worden gesteld. Deze doelstellingen definieert hij op de navolgende wijze: “Aan het stuur te zitten en slechts toe te zien, — de dingen eerst dan te zien, als wij met de neus op de hinderpalen stuiten en in het ongeluk geraken, dat betekent nog geen leiding geven. Zó begrijpt het bolsjewisme de leiding niet. Om te leiden, is vooruitzien nodig. Maar de dingen vooruitzien, partijgenoten, is niet altijd gemakkelijk. Eén zaak is het, wanneer een of twee dozijn leidende partijgenoten toezicht houden en de gebreken in ons werk opmerken, terwijl de arbeidersmassa's geen toezicht houden, noch de gebreken willen of kunnen opmerken. Hier bestaat alle kans, dat men beslist iets over het hoofd ziet en iets niet opmerkt. Iets anders is het, als tezamen met een of twee dozijn leidende partijgenoten honderdduizenden en miljoenen van arbeiders toezicht houden en de gebreken van ons werk opmerken, en als deze massa's onze gebreken bloot leggen, mede de hand leggen aan de gemeenschappelijke zaak van de opbouw en de wegen ter verbetering van de zaak bepalen”.

Daarmee in het nauwste verband staan die nieuwe, grootse, op een reeks van jaren berekende leuzen, die pg. Stalin op grond van, en rekening houdend met de ervaring van de massa's opstelde, zoals b.v. het „krachtiger doen leven van de Sovjets”, de zelfkritiek, de verbetering van het werk der vakorganisaties, de socialistische wedijver, de strijd om het kader enz. Het ontplooiën van de kritiek, het ontplooiën van de arbeid van de proletarische massa-

organisaties is bij pg. Stalin ten nauwste verbonden met de onmisbare voorwaarde van het versterken en verstevigen van de leiding van de Partij. Dit is dan ook een van de belangrijkste beginselen van het Leninisme. De strijd tegen alle mogelijke elementen van ontbinding in de rijen van de Partij, tegen de opportunistische wormstekigheid, al is ze slechts in kiem aanwezig, is een onmisbare voorwaarde voor de verdere successen van onze partij. Deze strijd loopt als een rode draad door geheel de werkzaamheid van pg. Stalin. Vandaar dan ook de verbitterde strijd voor de stalen geslotenheid van de Partij, voor de zuiverheid van haar rijen en haar beginselen. En wanneer onze partij na Lenins dood met goed gevolg de aller moeilijkste vraagstukken heeft opgelost, zo hebben wij dit te danken aan die energieke, meedogenloze strijd tegen de afwijkingen van de lijn van Lenin, die het Centraal Comité en in zijn rijen pg. Stalin als de meest vooraanstaande leider van de Partij voerde. Consequent Leninist in de politiek te zijn, betekent: consequent ook in de organisatie te zijn. Onze partij heeft nimmer fracties in haar gelederen geduld en heeft nooit toegelaten, dat elkaar principieel uitsluitende inzichten vreedzaam samenleefden. Het gaat b.v. niet aan, de beginselen van het Trotskisme af te wijzen, maar organisatorisch daarmee in de leiding van de Partij te zitten. Dit zou niet een Leninistische, doch een kleinburgerlijke politiek zijn. Het Leninisme eist een in elkaar passend bouwsel en een eenheid op de grondslag van besliste en onbarmhartige uitroeiing van alle kleinburgerlijke stromingen in de rijen van de proletarische partij. Juist deze eenheid bezitten wij in de huidige periode. En dit heeft de partij in de hoogste mate te danken aan de juiste, bekwame, Leninistische leiding van de beste onder degenen, die Lenins zaak voortzetten, van pg. Stalin. Daarom begroet ook de Partij en met haar de gehele arbeidersklasse pg. Stalin als haar algemeen erkende leider.

4. WOROSJILOW.

Stalin en het Rode Leger.

De vreedzame opbouwperiode van onze geschiedenis is vol van gebeurtenissen van de allergrootste betekenis. De ontwikkeling van ons land schrijdt met zevenmijlslaarzen voorwaarts en heeft in de laatste jaren geheel zijn uiterlijk veranderd. Om ons heen hebben zich geweldige veranderingen voltrokken; in andere vormen doen zich thans onze perspectieven aan ons voor en alle gangbare maatstaven en grootte-begrippen hebben een radicale omwenteling ondergaan. Met al deze gebeurtenissen is pg. Stalins aan inhoudsrijke, veelsoortige revolutionaire werkzaamheid, onafscheidelijk verbonden. In de laatste vijf tot zes jaren stond pg. Stalin in het middelpunt van al de zich ontwikkelende, kokende strijd. Slechts door deze omstandigheid is het dan ook te verklaren, dat de betekenis van pg. Stalin als één van de meest uitstekende organisatoren van de overwinningen in de burgeroorlog naar de achtergrond werd gedrongen en nog niet naar verdienste is gewaardeerd.

Vandaag, op deze dag van de 50ste geboortedag van onze vriend, zou ik dit verzuim tenminste enigermate willen goedmaken.

Het spreekt vanzelf, dat ik in een krantenartikel er allerminst aanspraak op kan maken, de militaire arbeid van pg. Stalin volkomen recht te doen weervaren. Ik wil alleen maar beproeven, de partijgenoten enige feiten uit het jongste verleden in herinnering te brengen, om door het eenvoudige getuigenis van de feiten op die werkelijk buitengewone rol te wijzen, die pg. Stalin in de ogenblikken van de hoogste spanning van de burgeroorlog speelde.

In het tijdperk van 1918—1920 was pg. Stalin waarlijk de enige mens, die door het Centraal Comité van het ene oorlogsfront naar het andere werd geworpen en naar de gevaarlijkste, de revolutie met de vreselijkste gevolgen bedreigende plaatsen werd gecommandeerd. Daar, waar het betrekkelijk rustig was en het er goed voor stond, waar wij successen behaalden, daar was Stalin niet te zien. Maar daar, waar ten gevolge van een gehele reeks van omstandigheden het Rode Leger wankelde, waar de contrarevolutionaire krachten successen behaalden en het bestaan van de Sovjetmacht rechtstreeks bedreigden, - waar verwarring en paniek elk ogenblik in hulpeloosheid en in rampen konden omslaan, daar dook pg. Stalin op. Hele nachten bracht hij zonder slaap door; hij organiseerde, hij nam de leiding in zijn sterke hand, greep in, trad meedogenloos op en bewerkte de ommekeer, schiep een gezonde toestand. Pg. Stalin zelf schreef daarover in één van de brieven aan het C. C. van het jaar 1919, waarbij hij zei, dat „men hem tot een specialiteit in het uitmesten van de paardenstallen van de militaire autoriteiten maakt.”

TSARITSYN.

Pg. Stalin begon zijn militaire arbeid aan het front van Tsaritsyn. En dat gebeurde eigenlijk helemaal toevallig. In het begin van juni 1918 begeeft pg. Stalin zich met een afdeling Roodarmisten en twee geblindeerde auto's naar Tsaritsyn als leider van de gehele proviandering van het Zuiden van Rusland. Te Tsaritsyn vindt hij een ongelooflijke chaos, niet alleen in de Sovjets, maar ook in de vakverenigings- en partijorganisaties, maar nog een grotere warwinkel en nog een ergere verwarring in de organen van de militaire bevelvoering. Bij iedere stap stuit pg. Stalin op hindernissen van algemene aard, die hem het ten uitvoer brengen van zijn directe opdrachten beletten. Deze hindernissen berustten in eerste aanleg op de snel om zich heen grijpende contrarevolutie onder de Kozakken, die toen door de Duitse bezettingstroepen, die de Oekraïne in hun macht hadden, rijkelijk werd ondersteund. De contrarevolutionaire benden der Kozakken nemen spoedig daarop een reeks van de punten in de naaste omgeving van Tsaritsyn in bezit en doorkruisen daarmee niet alleen de mogelijkheid van een geregelde graantoevoer voor het door de honger getroffen Moskou en Leningrad, maar brengen ook Tsaritsyn in buitengemeen gevaar.

Niet beter zag het er toen in andere plaatsen uit. Te Moskou komt het tot de opstand der linkse sociaalrevolutionairen, in het Oosten pleegt Moerawjow verraad, in de Oeral breidt zich de Tsjecho-Slowaakse contrarevolutie uit en wordt deze sterker, terwijl in het uiterste Zuiden, — tegen Bakoe, de Engelsen oprukken. Alles staat in brand te midden van een vlammen gordel. Voor de revolutie breekt een tijd van de aller zwaarste beproeving aan. Tussen pg. Stalin te Tsaritsyn en Lenin gaan de telegrammen heen en weer. Lenin waarschuwt tegen de gevaren, bemoedigt, eist doortastende maatregelen. De positie van Tsaritsyn krijgt een geweldige betekenis. Als aan de Don een opstand uitbreekt en Tsaritsyn verloren gaat, staat de korenkamer van de Noordelijke Kaukasus en haar gehele rijkdom, en haar produktie op het spel. En pg. Stalin is zich van deze omstandigheid volkomen bewust.

Als ervaren revolutionair komt hij tot de overtuiging, dat zijn werk slechts dan van enigerlei betekenis kan zijn, indien hij invloed kan uitoefenen op de militaire bevelvoering, wier rol onder de gegeven omstandigheden beslissend is.

„De lijn ten Zuiden van Tsaritsyn is nog niet hersteld", — schrijft hij aan Lenin in zijn aantekening van 7 Juli, die van het volgende tekenende bijschrift werd voorzien : „Ik snel' naar het front en schrijf slechts over de zaak zelf."

„Ik jaag iederéén op en scheld iederéén uit, bij wie dit nodig is. Ik hoop, dat wij ze spoedig weer herstellen. Gij kunt overtuigd zijn, dat wij niemand zullen sparen, — noch ons zelf, noch anderen. Graan zullen wij in ieder geval bezorgen. Hadden onze militaire „specialisten" (die schoenlappers!) niet geslapen. en niet de handen in de schoot gelegd, dan ware de linie niet gebroken; en als de linie weer hersteld is, dan zal het niet dankzij, maar ten spijt van hun hulp zijn."

Verder gaat hij in op de bezorgdheid van Lenin over een misschien mogelijke actie der linkse sociaal-revolutionairen te Tsaritsyn en schrijft kort, maar vastberaden en duidelijk:

„Wat de hysterici betreft, kunt gij overtuigd zijn, dat onze hand niet zal sidderen; met vijanden zullen wij handelen, zoals het bij vijanden past".

Hoe meer pg. Stalin het militaire apparaat bestudeert, des te sterker wordt hij overtuigd van zijn volslagen hulpeloosheid, ja, gedeeltelijk zelfs van een daar heersende afkerigheid van het organiseren van de tegenstand tegen de brutaal wordende contrarevolutie. En reeds op de 11de Juli 1918 telegrafeert pg. Stalin aan Lenin :

„De zaak wordt gecompliceerd door het feit, dat de staf van de Noord-Kaukasische sector zich geenszins tegen de verhoudingen van de strijd tegen de contrarevolutie opgewassen heeft getoond. De dingen liggen niet slechts zo, dat onze „specialisten" psychologisch ongeschikt zijn om tegen de contrarevolutie oorlog te voeren, maar ook zo, dat zij als medewerkers van de „staf", die slechts verstand hebben van „kaarten tekenen" en het opstellen van plannen voor omtrekkende troepenbewegingen, tegenover de operatieve gevechtsverrichtingen beslist onverschillig staan en zich in het algemeen als mensen, die ver van de dingen af staan, als gasten gevoelen. De militaire commissarissen konden de open plaatsen niet vullen, . . . "

Pg. Stalin beperkt zich niet tot deze vernietigende karakteristiek, maar trekt in dezelfde aantekening voor zich zelf de volgende energieke conclusie:

„Ik beschouw mij niet gerechtigd om de dingen rustig aan te kijken, nu het front van Kalnin (die in die tijd bevelhebber in de Noordelijke Kaukasus was) van de provianderingsbasis en het Noorden van het graandistrict is afgesneden. Ik zal dit en vele andere gebreken ter plaatse opheffen en neem een reeks van maatregelen, waarbij ik tot het vervangen van, voor de zaak noodlottig wordende ambtenaren en commandanten zal overgaan, ongeacht de formele moeilijkheden, die ik desnoods uit de weg zal ruimen. Het spreekt daarbij vanzelf, dat ik de gehele verantwoordelijkheid tegenover al de hoogste instanties op mij neem".

De situatie werd voortdurend meer gespannen. Pg. Stalin ontplooit een kolossale energie en wordt binnen uiterst korte tijd van buitengewoon gevormde voor de proviandering de feitelijke leider van alle rode strijdkrachten aan het front van Tsaritsyn Deze stand van zaken wordt te Moskou formeel goedgekeurd en aan pg. Stalin wordt de opdracht gegeven,

„orde te scheppen, de afdelingen tot geregelde onderdelen van de troepen samen te vatten en een behoorlijk functionerende bevelvoerende macht in te richten, waarbij de weerspanningen moeten worden verjaagd", (uit het telegram van de Revolutionaire Krijgsraad van de Republiek, dat aanvangt met de woorden: „Dit telegram wordt na voorafgegane overeenkomst met Lenin afgezonden.")

Tegen die tijd hadden de overblijfselen van de Oekraïense revolutionaire legers, die zich onder de druk der Duitse troepen door de Don-steppen terugtrokken, de buurt van Tsaritsyn bereikt.

Onder leiding van pg. Stalin wordt een Revolutionaire Krijgsraad gevormd, die met het organiseren van een geregeld leger een begin maakt. Wat gisteren nog onmogelijk scheen, — dat speelden pg. Stalins temperament, zijn energie en zijn wil klaar. In het denkbaar kortste tijdsverloop ontstaan divisies, brigaden, regimenten. De staf, de provianderingsinstanties en het gehele etappegebied worden op de meest radicale wijze van alle contrarevolutionaire en vijandige elementen gezuiverd. Het Sovjet- en het Partijapparaat wordt verbeterd en richt zich op. Een groep van oude bolsjewiki en revolutionaire arbeiders schaart zich om pg. Stalin en in plaats van de hulpeloze staf ontstaat in het Zuiden, voor de poorten van de contrarevolutie in het Don-gebied, een rode, bolsjewistische burcht.

Tsaritsyn was in die tijd overvol van contrarevolutionairen van alle mogelijke kleuren en schakeringen, te beginnen met de rechtse sociaalrevolutionairen en terroristen tot de doortrapste monarchisten. Al deze heren voelden zich, voor pg. Stalin opdook en de revolutionaire afdelingen uit de Oekraïne aankwamen, bijna vrij en ongebonden en wachtten betere dagen af. Om de reorganisatie van de rode strijdkrachten aan het front te kunnen verzekeren, moest het etappegebied met een ijzeren bezem meedogenloos worden schoongeveegd. De Revolutionaire Krijgsraad, onder leiding van pg. Stalin, vormt een speciale Buitengewone Commissie (Tsjeka) en belast deze met het zuiveren van Tsaritsyn van de contrarevolutie.

Getuigenissen van vijanden zijn dikwerf van grote waarde en interessant. In het Wit-Gardistische tijdschrift „Dongolf”, van de 3de Februari 1919, vinden wij dan ook een beschrijving van dit tijdperk en de rol van pg. Stalin, afkomstig van de overste Nossowitsj (de vroegere leider van het legerbestuur te velde), die verraad aan ons pleegde en naar de Krasnow-benden overliep. Hij schrijft:

„Stalins voornaamste taak was de verzorging met levensmiddelen van de Noordelijke gouvernementen en voor het vervullen van die taak had hij onbeperkte volmacht gekregen. In het Noorden bestond nog slechts één mogelijkheid voor de aanvoer van voorraden en het in stand houden van de verbinding: de Wolga. In het Zuiden was het na het innemen van Tichoretskaja door de vrijwilligers de toestand eveneens uiterst onzeker geworden. En voor Stalin, die zijn proviand-voorraden uitsluitend uit het gouvernement Stawropol putte, grensde zulk een toestand bijna aan de beëindiging van zijn zending in het Zuiden. Maar een man als Stalin schijnt niet tot beginsel te hebben, een eenmaal begonnen zaak weer op te geven. Men moet hem recht doen wedervaren, dat hij om zijn energie door iedere mogelijke oude administrateur kan worden benijd, intussen moeten zeer velen uit zijn bekwaamheid om zich aan de zaak en de omstandigheden aan te passen leren.

„Naarmate hij meer de vrije hand kreeg, of juist: tegelijk dat hij door zijn directe taak minder in beslag werd genomen, begon Stalin geleidelijk in alle afdelingen van het stedelijk bestuur in te grijpen, doch in hoofdzaak in de omvangrijke taak van de verdediging van Tsaritsyn in het bijzonder en van het gezamenlijke Kaukasische z.g. revolutionaire front in het algemeen in te grijpen”.

En verder schrijft Nossowitsj, tot de karakteristiek van de situatie te Tsaritsyn overgaande:

„In die tijd was de atmosfeer te Tsaritsyn in het algemeen zwaarder geworden. De Buitengewone Commissie te Tsaritsyn werkte met volle stoom; er ging geen dag voorbij, zonder dat in de naar het scheen allerzekerste en meest verborgen plaatsen niet verschillende samenzweringen aan het licht werden gebracht. Alle gevangenen van de stad waren overvol. . . „De strijd aan het front bereikte zijn hoogste spanning. . . De voornaamste drijvende kracht en de aanlegger van alles was, sedert de 20ste Juli, Stalin. Een eenvoudig telefonisch rechtstreeks gesprek met het Centrum, dat de huidige structuur van het bestuur van het gebied in gevaarlijke toestand en niet tegen de bestaande situatie opgewassen was, leidde ertoe, dat Moskou door de rechtstreekse telefoon een bevel gaf, dat Stalin aan de spits van het gezamenlijke militaire en burgerlijke bestuur plaatste”. . . .

Nossowitsj geeft echter later zelf toe, hoe zeer deze onderdrukkingsmaatregelen gegrond waren. Wij lezen bij hem over de contrarevolutionaire organisaties te Tsaritsyn:

„In die tijd was ook de plaatselijke contrarevolutionaire organisatie, die op het standpunt der Nationale Vergadering stond, aanmerkelijk versterkt en bereidde zij zich, na uit Moskou middelen te hebben ontvangen, voor tot een actieve aanval ter ondersteuning van de Don-kozakken bij de bevrijding van Tsaritsyn. Helaas was het uit Moskou aangekomen hoofd dezer organisatie, de ingenieur Alexejew, samen met zijn twee zoons zeer slecht met de eigenlijke toestand op de hoogte en de ganse organisatie werd. . . ten gevolge van een onjuist uitgewerkt plan aan het licht gebracht; het ging uit van de omstandigheid, dat het Servische bataljon, dat bij de Buitengewone Commissie in de dienst van de bolsjewiki had gestaan, bij de rijen van de actief werkende elementen zou worden betrokken.

„Stalins besluit luidde kortaf: „Doodschieten”. Ingenieur Alexejew met zijn beide zoons en met hen een aanmerkelijk aantal van officieren, die gedeeltelijk bij de organisatie behoorden, ten dele evenwel alleen maar verdacht werden, dat zij er aan deelnamen, werden door de

Buitengewone Commissie gevangen genomen en onmiddellijk, zonder vorm van proces, doodgeschoten".

Nossowitsj behandelt dan het uitroeien van de Wit-gardisten en het zuiveren van het etappegebied (de staf, het Noord-Kaukasische district en zijn instellingen) van de Wit-gardisten en schrijft:

„Het karakteristieke van deze zuiveringsactie was Stalins houding tegenover de telegrafisch gezonden voorschriften uit het Centrum. Toen Trotski, verontrust door het vernielen van het, door hem met zoveel moeite tot stand gebrachte bestuur der districten, telegrafisch aandrang op de noodzakelijkheid, de staf en het commissariaat te laten voortbestaan, zoals zo waren, en hun het werken mogelijk te maken, voorzag Stalin dit telegram met het categorische en veelzeggende bijchrift:

„Geen notie van nemen".

Op dit telegram werd dan ook geen acht geslagen en geheel de staf van de artillerie, en een gedeelte van het stafbestuur bleef voor als na op de rivieraken te Tsaritsyn ingekwartierd"-

Binnen zeer korte tijd was het uiterlijke beeld van Tsaritsyn niet meer te herkennen. De stad, waar in openbare plantsoenen nog kort geleden de muziekkorpsen geraas maakten en waar de samen gestroomde bourgeoisie met de witte officieren openlijk en in grote troepen door de straten flaneerde, veranderde in een rood militair legerkamp, waarin allerwege de strengste orde en militaire discipline heerste. Deze versterking van het etappegebied werd terstond merkbaar door de gunstige invloed, die ze op de stemming van onze, aan het front strijdende regimenten uitoefende. De commandeurs zowel als de politieke leiders en de gehele massa van de Roodarmisten begonnen te gevoelen, dat zij werden geleid door een vaste, revolutionaire hand, die de strijd voor de belangen van de arbeiders en boeren voert en meedogenloos allen bestraft, die deze strijd in de weg lopen.

Pg. Stalins leiding beperkt zich niet tot het werk aan de schrijftafel. Zodra de noodzakelijke orde was hersteld en zodra de revolutionaire organisatie weer is opgericht, vertrekt hij naar het front. dat zich in die tijd over een lengte van meer dan 600 km. uitbreidde. En men moest werkelijk een man als Stalin zijn en over zijn geweldige organisatorische bekwaamheden beschikken om zonder enigerlei militaire scholing (pg. Stalin heeft nooit in het leger gediend!) de speciale militaire kwesties in de toenmalige buitengewoon moeilijke situatie zo goed meester te worden.

Ik herinner me, als ware het eerst de dag van gisteren, de eerste augustusdagen van 1918. Afdelingen van Krasnows Kozakentroepen gaan tot de aanval op Tsaritsyn over en trachten door een concentrische beweging de rode regimenten op de Wolga terug te werpen. In de loop van vele dagen houden de rode troepen, met de geheel uit communistische arbeiders van het Don-bekken bestaande divisie aan de spits, tegen de buitengewoon sterke druk van de schitterend georganiseerde afdelingen van de Kozakken-troepen stand. Het waren dagen van de allergrootste inspanning. Toen had men pg. Stalin moeten zien. Rustig zoals steeds, in gedachten verdiept, deed hij dagen en nachten geen oog toe en was nu eens in de gevechtsposities, dan weer in de staf van het leger, waarbij zijn gehele intensieve arbeidskracht, naar omstandigheden verdeeld, in deze taak opging. De toestand aan het front werd bijna catastrofaal. Krasnows troepenafdelingen, onder het bevel van Fitchalaurow, Mamontow e.a., brachten door een goed overlegde beweging onze uitgeputte troepen, die geweldige verliezen hadden geleden, in een benarde toestand. Het front van de tegenstander, die in hoefijzervorm onze positie omvatte en dat met beide vleugels tot de Wolga uitliep, trok zich iedere dag al nauwer en nauwer om ons samen. Wij bezaten geen mogelijkheid om terug

te trekken. Maar Stalin dacht ook niet aan de terugtocht. Hij was uitsluitend doordrongen van het bewustzijn, uitsluitend beheerst door de gedachte, dat wij moesten overwinnen en de vijand tegen elke prijs verslaan.

Deze onwrikbare wil van Stalin deelde zich aan al zijn directe strijdgenoten mee en niettegenstaande de bijna hopeloze toestand twijfelde niemand aan de overwinning.

En wij overwonnen. De verslagen vijand werd ver tot aan de Don teruggeworpen.

PERM.

Aan het einde van 1918 was een catastrofale situatie ontstaan aan het Oostelijk front en in het bijzonder aan de frontsector van het Derde Leger, dat genoodzaakt was, Perm op te geven. Dit leger, dat in een halve cirkel door de vijand was omvat, was tegen einde november volkomen gedemoraliseerd. Na zes maanden van onafgebroken gevechten, zonder enigerlei betrouwbare reserves, zonder rugdekking, als gevolg van een ellendig functionerende proviandering (de 29ste divisie moest vijf dagen en nachten lang letterlijk zonder een stuk brood de vijand afweren), de sterke vorst (35 gr.) het volslagen gebrek aan wegen, vanwege de reusachtige uitgestrektheid van het front (meer dan 400 km) en de zwakte van de staf, bleek het Derde Leger niet in staat te zijn om tegen de aanval van de veel sterkere krachten van de vijand stand te houden.

Om het onverkwikkelijke beeld volledig te maken, moet nog worden vermeld, dat de uit vroegere officieren samengestelde bevelvoerende macht op grote schaal verraad pleegde, dat zich hele regimenten ten gevolge van de, van het standpunt der klassenindeling slechte keuze van de aangevoerde reserves en de tot niets deugende bevelvoering lieten gevangen nemen.

Onder deze omstandigheden ging het Derde Leger voorgoed te gronde, begon het de ordeloze terugtocht, legde het in 20 dagen 300 km af en verloor het in deze tijd 18.000 man, dozijnen kanonnen, honderden machinegeweren, enz. De vijand begon snel op te dringen en Wjatka zowel als het gehele Oostelijke front ernstig te bedreigen.

Deze gebeurtenissen plaatsten het C.C. voor de noodzakelijkheid, een onderzoek in te stellen naar de oorzaken van de ramp en het Derde Leger onmiddellijk te reorganiseren. Maar wie zou men zenden om deze hoogst moeilijke taak ten uitvoer te brengen? Lenin telegrafeert aan de toenmalige voorzitter van de Revolutionaire Krijgsraad der Republiek:

„Uit de streek van Perm zijn een reeks van partijberichten over de catastrofale toestand van het leger en over het alcoholmisbruik binnen gekomen. Ik dacht er over, Stalin te sturen, - vrees, dat Smilga tegenover. . . , toegeeflijk zal zijn, die, naar men zegt, eveneens drinkt en niet in staat is om de orde te herstellen".

Het O.C. neemt het volgende besluit:

„Er moet een Partijcommissie van onderzoek worden ingesteld, bestaande uit de leden van het C. C. Dzjerzjinski en Stalin, om een grondig onderzoek in te stellen naar de oorzaken van de overgave van Perm, de jongste nederlagen aan het Oeralfront alsmede alle omstandigheden in verband met de genoemde verschijnselen op te helderen. Het C. C. stelt aan de commissie voor, alle noodzakelijke maatregelen te nemen, die berekend zijn om het herstel van het werk van de Partij en van de Sovjet-instanties in het gezamenlijke gebied van het Derde en het Tweede leger te waarborgen". (Telegram van Swerdlow, Nr. 00079.)

Dit besluit beperkt de functies van de partijgenoten Stalin en Dzjerzjinski tot een „onderzoek naar de oorzaken van de overgave van Perm en de jongste nederlagen aan het Oeral-front". Maar pg. Stalin verlegt het zwaartepunt van zijn „Partijonderzoeks"-taak naar het nemen van krachtdadige maatregelen tot herstel van de toestand, het versterken van het front enz. Reeds in het eerste telegram aan Lenin, van de 5de januari 1919, over de resultaten van het werk der Commissie, zegt Stalin geen woord over de „oorzaken van de ramp", maar dringt hij tot de grond van de dingen door en werpt hij de vraag op, wat er moet gebeuren om het leger te redden. Dit telegram luidt als volgt:

„Aan de voorzitter van de Raad van Verdediging, pg. Lenin, „Het onderzoek is begonnen. Over de loop van het onderzoek zullen wij bij gelegenheid verslag doen. Om te beginnen,

achten wij het noodzakelijk, u over een dringende, geen uitstel duldende aangelegenheid van het Derde Leger op de hoogte te stellen. Het gaat hierom, dat van het Derde Leger (dat meer dan 30.000 man sterk was) nog slechts 11.000 moede, verwaarloosde soldaten aanwezig zijn, die net nog in staat zijn om tegen de druk van de vijand stand te houden. De door het Oppercommando gezonden troepenafdelingen zijn onbetrouwbaar, ten dele ons zelfs vijandig gezind en moeten ernstig worden gezift. Om de resten van het Derde Leger te redden en een snel opdringen van de vijand tot aan Wjatka (volgens alle, van het frontcommando en het Derde Leger ingekomen berichten is dit gevaar beslist reëel) te verhinderen, is het absoluut noodzakelijk, zo snel mogelijk op zijn minst drie volledig betrouwbare regimenten ter beschikking van 't Legerbevel hierheen te zenden. Wij verzoeken dringend, in deze richting op de in deze bevoegde militaire instanties een desbetreffende druk uit te oefenen, en herhalen: zonder deze maatregel wordt Wjatka met het lot van Perm bedreigd; dit is de algemene mening van de, in de zaak betrokken partijgenoten, waarbij ook wij ons aansluiten op grond van alle voor ons liggende gegevens. Stalin, Dzjerzjinski. 5-1-'19, Wjatka".

Eerst op de 13de Januari zenden pg. Stalin en Dzjerzjinski hun kort, voorlopig verslag over de „oorzaken van de ramp”, die in hoofdzaak worden samengevat als volgt : — Afmatting en uitputting van het leger op het ogenblik, dat de vijand aanviel; gebrek aan reserve bij ons op dit ogenblik; geen vast contact tussen staf en leger; onzakelijk beheer van het legerbevel; ontoelaatbare misdadige methode van de leiding aan het front door de Revolutionaire Krijgsraad van de Republiek, die het front door zijn tegenstrijdige instructies verlamde en het van elke mogelijkheid om het Derde Leger te hulp te komen, beroofde; onbetrouwbaarheid van de gezonden aanvullingstroepen, waarbij deze onbetrouwbaarheid door de oude methodes van de rekrutering van de aanvullingstroepen is te verklaren; besliste onzekerheid van het etappegebied, welke door volslagen hulpeloosheid en onbekwaamheid van de Sovjet- en Partijorganisaties moet worden verklaard.

Tegelijkertijd stelt pg. Stalin een hele reeks van praktische maatregelen voor om de strijdvaardigheid van het Derde Leger te verhogen, en voert hij ze ook onmiddellijk met de hem eigen snelheid en vastheid ten uitvoer.

„Op de 15de januari, lezen wij in zijn verslag aan de Raad der Verdediging, „werden 1200 betrouwbare bajonetten en sabels naar het front gezonden, een dag later twee eskadrons cavalerie. Op de 20ste is het 62ste regiment van de 3de brigade (dat vooraf grondig werd gezift) vertrokken. Deze troepenafdelingen hebben het mogelijk gemaakt, het voortrukken van de vijand tot staan te brengen, hebben een ommekeer in de stemming van het Derde Leger teweeg gebracht en onze aanval op Perm, die voorlopig met goed gevolg wordt bekroond, geopend. In het etappegebied van het leger is een ernstige zuivering van de Sovjet- en Partijinstellingen in gang. Te Wjatka en in de district-steden werden revolutie comités georganiseerd. Met het scheppen van sterke revolutionaire organisaties in de dorpen is een begin gemaakt, en in deze richting wordt verder gewerkt. De gehele Sovjet- en Partijarbeid wordt op poten gezet. De militaire controle werd gezuiverd en gereorganiseerd. Eveneens werd de Buitengewone Commissie van het gouvernement gezuiverd en met nieuwe partijfunctionarissen aangevuld. Er is een aanvang gemaakt met het ontlasten van het spoorwegknooppunt Wjatka enz.'

Het gevolg van al deze maatregelen was, dat niet alleen de verdere opmars van de vijand werd tegengehouden, doch dat in januari 1919 het Oostelijke front tot de aanval overging en dat op de rechter vleugel de stad Oeralsk werd ingenomen.

Zo begreep en vervulde pg. Stalin zijn taak, de „oorzaken van de ramp te onderzoeken".

Hij heeft deze oorzaken onderzocht en duidelijk gemaakt en daarbij terstond op de plaats zelf die oorzaken uit de weg geruimd. en de noodzakelijke ommekeer georganiseerd en tot stand gebracht.

PETROGRAD.

In het voorjaar van 1919 ging het Wit-Gardistische leger van generaal Joedénitsj, ter vervulling van de, door Koltsjak gestelde taak van de „inname van Petrograd", teneinde de revolutionaire troepen van het Oostelijk front af te leiden, — met behulp der Wit-Gardistische Esten, Wit-Finnen en de Engelse vloot tot de aanval over en bracht Petrograd in ernstig gevaar, De ernst van de toestand werd nog groter, omdat te Petrograd zelf contrarevolutionaire samenzweringen aan het licht werden gebracht, als wier leiders militaire specialisten optraden, die in de staf van het Westelijk front, in het Zevende Leger en in de marinebasis van Kroonstad hadden gediend. Tegelijk met de aanval van Joedenitsj op Petrograd behaalde Boelak-Balachowitsj een reeks van successen in de richting van Pskow.

Aan het front begonnen zich gevallen van verraad voor te doen. Enige van onze regimenten liepen naar de vijand over; het gehele garnizoen van de forten „Krasnaja Gorka" en „Seraja Losjadj" traden openlijk tegen de Sovjetmacht op. Het gehele Zevende Leger raakte het hoofd kwijt, het front wankelde, de vijand rukte naar Petrograd op. De toestand moest onverwijld worden gered.

Het Centraal Comité kiest voor dit doel wederom pg. Stalin. Binnen drie weken gelukt het hem, een ommekeer tot stand te brengen. De slapheid en radeloosheid van de troepenafdelingen wordt snel gelijkwideerd; de staven beginnen weer te functioneren; de éne mobilisatie van Petrogradse arbeiders en communisten volgt op de andere; vijanden en verraders worden zonder erbarmen vernietigd. Pg. Stalin mengt zich in het operationele werk van het militaire commando. Hij telegrafeert aan Lenin:

„In aansluiting met het fort „Krasnaja Gorka" werd het fort „Seraja Losjadj" gelijkwideerd; het daarin aanwezige geschut is in volmaakte orde; er is een snelle (onleesbaar) van alle forten en vestingen ingang. De marinespecialisten verzekeren, dat het innemen van het fort „Krasnaja Gorka" van de zee kant uit de gehele marine-wetenschap overhoop werpt. Mij blijft niets anders over, dan de z.g. wetenschap te bewenen. Dat het fort „Krasnaja Gorka" zo snel is ingenomen, is te verklaren door een heel grove inmenging mijnerzijds en van de civilisten in het algemeen in de operationele zaken, die zo ver ging als het opschorten van bevelen te water en te land en het opleggen van onze eigen bevelen. Ik beschouw het als mijn plicht, te verklaren, dat ik ook in de toekomst zo zal optreden, al mijn eerbied voor de wetenschap ten spijt. Stalin".

Zes dagen laten bericht pg. Stalin aan Lenin:

„De ommekeer onder onze troepen is begonnen. Sedert een week kan geen enkel geval van gedeeltelijk of groepsgewijs overlopen worden aangewezen. De deserteurs keren met duizenden terug. De gevallen, dat soldaten uit het leger van de vijand naar ons kamp overlopen, vermeerderen zich. Binnen de tijd van één week zijn 400 man, de meesten met hun wapens, naar ons overgelopen. Gisteren, bij dag, begon onze aanval. Ofschoon de beloofde versterking nog niet is aangekomen, was het onmogelijk, nog langer op dezelfde linie, waar wij ons hadden vastgelegd, te verwijlen; — want ze ligt te dicht bij Petersburg. Het begin van de aanval heeft succes; de Witten vluchten en wij hebben heden de lijn Kernowo-Woronino-Slepino-Kaskowo ingenomen. Wij hebben gevangenen gemaakt, twee of meer kanonnen, machinepistolen en patronen buitgemaakt. De vijandelijke schepen laten zich niet zien, waarschijnlijk uit angst voor het fort „Krasnaja Gorka", dat volledig in onze handen is. Zend per omgaande twee miljoen patronen te mijner beschikking voor de Zesde Divisie. Deze twee telegrammen geven een volledige voorstelling van de geweldige scheppende arbeid, die pg. Stalin verrichtte, toen hij de, voor het rode Petrograd ingetreden, uiterst gevaarlijke toestand likwideerde.

HET ZUIDELIJK FRONT.

De herfst van het jaar 1919 leeft nog in aller herinnering.

Het beslissende ogenblik, het keerpunt in de gehele burgeroorlog, brak aan. De Wit-Gardistische horden van Denikin, door de geallieerden uitgerust en door hun staven gesteund, rukten op Orel aan. Het hele, reusachtig uitgestrekte Zuidelijk front golfde langzaam terug. In het binnenland was de toestand niet minder moeilijk. De provianderings-moeilijkheden waren uitermate verscherpt. De industrie kwam uit gebrek aan brandstof tot stilstand. In het binnenland en zelfs in Moskou roerden zich de contrarevolutionaire elementen. Toela werd met gevaar bedreigd, gevaar zweefde boven Moskou.

Het kwam er op aan, de toestand te redden. En naar het Zuidelijk front werd door het C. C. als lid van de Revolutionaire Krijgsraad, pg. Stalin gezonden. Vandaag behoeft men er reeds geen geheim meer van te maken, dat pg. Stalin voor zijn benoeming aan het C.C. drie hoofdvorwaarden stelde: 1. Trotski mag zich niet in de aangelegenheden van het Zuidelijk front mengen en de demarcatielijn van dit front niet overschrijden; 2. van het Zuidelijk front moet onmiddellijk een gehele reeks van medewerkers worden teruggeroepen, die pg. Stalin ongeschikt achtte om de toestand van onze troepen weer in behoorlijke toestand te brengen; en 3. onverwijld moeten, door Stalin uit te kiezen medewerkers naar het Zuidelijk front worden gezonden, die tot het vervullen van deze taak in staat zijn. Deze voorwaarden werden volledig aangenomen.

Om echter deze reuzen-kolos (van de Wolga tot de Pools Oekraïense grens), die het Zuidelijk front werd genoemd en uit enige honderdduizend man troepen bestond, meester te kunnen worden, was een nauwkeurig operatief plan nodig en aan het front moest een nauwkeurig geformuleerde taak worden gesteld. Daardoor moest het mogelijk worden, dit doel aan de troepen voor ogen te stellen en den vijand door het hergroeperen en concentreren van de beste strijdkrachten op de belangrijkste plaatsen te verslaan.

Pg. Stalin vindt aan het front een zeer vage en moeilijke situatie. Aan de hoofdlijn Koersk-Orel-Toela werden wij geslagen. Wat het plan van de krijgsvorrichtungen betreft, is er het voorstel, het oude (September) -plan ten uitvoer te brengen, met de linker vleugel aanvallend op te treden en van uit Tsaritsyn door de Don-steppen in de richting van Noworossisk op te rukken.

„Het fundamentele aanvalsplan van het Zuidelijk front heeft geen verandering ondergaan, d.w.z. de hoofdslag zal door de bijzondere groep van Sorin worden geleverd, op wie de taak rust, de vijand aan de Don en in het Koeban-gebied te vernietigen". (Uit de' instructies van het hoofdcommando van september 1919).

Nadat pg. Stalin zich van de toestand op de hoogte had gesteld, neemt hij onmiddellijk de beslissing. Hij wijst het oude plan categorisch af, formuleert nieuwe voorstellen en legt die aan Lenin voor in het volgende bericht, dat voor zich zelf spreekt. Dit bericht is dermate belangwekkend en toont het strategische talent van pg. Stalin in zo helder licht, is dermate karakteristiek voor de beslistheid, waarmee de kwestie wordt gesteld, dat wij het nuttig achten. het in zijn geheel aan te halen:

„Ongeveer twee maanden geleden heeft het hoofdcommando principieel geen bezwaren gemaakt tegen het leveren van de hoofdslag van het Westen naar het Oosten door het Donetsbekken. Wanneer het niettemin toch niet tot dit besluit kon komen, dan geschiedde dit, omdat het zich beriep op de „nalatenschap", die het na het terugtrekken van de Zuidelijke legers in de zomer had overgehouden, n.l. de spontaan tot stand gekomen groepering der troepen van het Zuid-Oostelijk front, wier omvorming (groepering) tot een belangrijk

tijdverlies zou hebben geleid en Denikin een voordeel zou hebben verschaft. Maar thans is de situatie en in verband daarmee de groepering van de krachten aanmerkelijk gewijzigd: het Achtste Leger (het hoofdleger aan het vroegere Zuidelijk front) heeft zijn positie in het gebied van het Zuidelijk front verschoven en is met zijn front rechtstreeks tegen het Donetsbekken gericht; het bereden Boedjonny-korps (het andere hoofdleger) heeft zijn positie in het gebied van het Zuidelijk front eveneens verschoven; bovendien is er een nieuwe troep bij gekomen, — de Letlandse divisie, — die over een maand, zodra zij vernieuwd is, wederom een voor Denikin gevaarlijke troep zal uitmaken. Wat brengt nu het hoofdcommando (de staf) ertoe, voor het oude plan op te komen? Blijkbaar werd het hiertoe alleen gebracht door zijn eigenzinnigheid, resp. wanneer men wil — een fractionele opvatting, een opvatting van de stompzinnigste en voor de Republiek gevaarlijkste soort, die in het oppercommando door die daaraan als „strategische” clown is toegevoegd, wordt opgekweekt. Dezer dagen heeft het Hoofdcommando aan Sorin de instructie gegeven tot de aanval op Noworossisk door de Donsteppen over te gaan langs een linie, die misschien nog gemakkelijk door onze vliegeniers kan worden ingeslagen, maar die onmogelijk als marslinie voor onze infanterie en artillerie in aanmerking kan komen. Het behoeft niet eerst bewezen te worden, dat deze krankzinnige (ontworpen) veldtocht midden door een, ons vijandelijk gebied, dat zich in een toestand van volkomen gebrek aan wegen bevindt, ons volkomen bedreigt. Het is niet moeilijk te begrijpen, dat deze veldtocht naar de Kozakken-nederzettingen slechts, — zoals de jongste praktijk heeft laten zien, ertoe kan leiden, dat zich de Kozakken tegen ons aanéénsluiten en om Denikin scharen ter verdediging van hun nederzettingen; dat hij Denikin alleen de reputatie van redder van het Don-gebied kan brengen; dat hij uitsluitend voor Denikin een leger van Kozakken kan bij elkander trommelen, d.w.z. Denikin uitsluitend kan versterken. Daarom is het thans noodzakelijk, dat dit, door de praktijk reeds omvergeworpen oude plan onverwijld wordt opgegeven en vervangen door een plan, op grond waarvan de hoofdslag in de richting van Rostov, over Charkow-Donetsbekken wordt geslagen. Ten eerste zullen wij ons hier niet in een vijandelijke, maar integendeel met ons sympathiserende omgeving bevinden, hetgeen ons het oprukken zal vergemakkelijken; ten tweede nemen wij het uiterst belangrijke spoorwegnet (het Donets-baanvak) en de hoofdspoorweg, die Denikin's aanvoer verzorgt, — de lijn Woronezj-Rostow. Ten derde snijden wij daardoor Denikin's leger in twee delen, van welke wij het ene aan Machnow's vrijwilligersleger als buit over laten, terwijl wij de Kozakkenlegers met een omsingelende beweging in de rug bedreigen; ten vierde wordt het ons mogelijk gemaakt, de Kozakken tot vijanden van Denikin te maken, die in het geval dat wij met onze opmars succes hebben, moeite zal doen om de troepen-afdelingen der Kozakken naar het Westen te verschuiven, waarmee de meerderheid der Kozakken zich niet zal inlaten; ten vijfde krijgen wij de steenkool, en Denikin nemen wij de steenkool af. Met het aannemen van dit plan mag niet worden gedraald of, om mij korter uit te drukken: het oude, door het leven zelf reeds verworpen plan mag in geen geval herleven, — dit ware voor de Republiek gevaarlijk en zou de toestand van Denikin beslist verlichten. De omstandigheden en verhouding zijn niet alleen rijp hiervoor, doch zij dicteren zulk een vervanging zelfs zeer gebiedend. Zonder dat wordt mijn werk aan het Zuidelijk front zinloos, misdadig en nodeloos, hetgeen mij het recht geeft, of hetgeen mij veeleer verplicht om er van door te gaan, onverschillig waarheen, al ware 't naar de duivel, maar in geen geval aan het Zuidelijk front te blijven. Uw STALIN".

Commentaar op dit document is overbodig. Wat aandacht trekt, is de maatstaf, die door Stalin aan het begrip van de kortste operationele richting wordt aangelegd. In de burgeroorlog komt het voor, dat de eenvoudige rekenkunde niet toereikend is en dikwijls onjuist is. Het kan blijken, dat de weg Tsaritsyn naar Noworossisk veel langer is, omdat hij door een, van klassenstandpunt beschouwd, vijandig gebied loopt. En omgekeerd kan het blijken, dat de weg van Toela naar Noworossisk veel korter is, omdat hij door het proletarische Charkow,

door het mijngebied van het Donets-bekken loopt. In deze waarde-schatting van de richtingen weerspiegelen zich de voornaamste eigenschappen van pg. Stalin als proletarisch revolutionair, als werkelijk strateeg van de burgeroorlog.

Stalins plan werd door het Centraal Comité aangenomen. Lenin schreef eigenhandig het bevel aan de frontstaf over het onmiddellijk veranderen van de overleefde instructies. De hoofdslag geschiedde aan het Zuidelijk front in de richting van Charkow-Donetsbekken-Rostow. De resultaten zijn bekend; daarmee was de ommekeer in de burgeroorlog bereikt. Denikins horden werden in de Zwarte Zee geworpen. De Oekraïne en de Noordelijke Kaukasus waren van de Witgardisten bevrijd. Voor dit alles komt pg. Stalin een geweldige verdienste toe.

Wij moeten op nog een uiterst belangrijk historisch moment ingaan, dat aan het Zuidelijk front plaats vond en met Stalins naam is verbonden. Ik denk daarbij aan het vormen van het ruitersleger. Het was het eerste experiment in het bijéentrekken van cavaleriedivisies tot zulk een grote formatie als een leger. Stalin zag, hoe groot de macht van bereden massa's in de burgeroorlog is. Hij begreep concreet de reusachtige betekenis, die zij bezitten, wanneer het er op aankomt, bewegingen ten uitvoer te brengen, die tot het verpletteren van de vijand moet leiden. Maar in het verleden had niemand de ondervinding opgedaan, die met het inzetten van bereden legers is verbonden. Daarover was niet eens in wetenschappelijke werken geschreven en daarom gaf zulk een maatregel aanleiding óf tot verbazing, óf tot rechtstreeks verzet. Maar bij Stalin was het anders: wanneer hij éénmaal van het nut en de juistheid van zijn plannen overtuigd was, ging hij recht op zijn doel af om ze ten uitvoer te brengen. En op de 11de november ontving de Revolutionaire Krijgsraad van de Republiek het volgende bericht van de Revolutionaire Krijgsraad van het Zuidelijk front:

„Aan de Revolutionaire Krijgsraad van de Republiek.

„De Revolutionaire Krijgsraad van het Zuidelijk front heeft in zijn vergadering van de 11de november van dit jaar op grond van de verhoudingen van de huidige situatie besloten, een ruitersleger, bestaande uit het 1ste en het 2de bereden korps en een scherpschutters-brigade, te vormen (en het later nog met een tweede brigade aan te vullen) .

Leden van de Revolutionaire Krijgsraad van het ruitersleger zijn: de legercommandeur pg. Boedjonny en twee andere leden: de pg's Worosjilow en Sjtsjadenko.

Bijlage: Besluit van de Revolutionaire Krijgsraad van het Zuidelijk front van de 11de november 1919, Nr. 505a. Wij verzoeken bevestiging van het voorgaande".

Het bereden leger werd zonder en zelfs tegen de wens van de centrale militaire macht gevormd. Het initiatief van de oprichting ligt bij pg. Stalin, die de absolute noodzakelijkheid van een dergelijke organisatie met volkomen duidelijkheid had begrepen. De historische gevolgen van deze stap zijn allen welbekend.

Nog een karakteristieke bijzonderheid moet naar voren worden gebracht, die bij p.g. Stalin tijdens zijn verblijf aan het Zuidelijk front met de grootste duidelijkheid aan het licht kwam; zijn bekwaamheid om met stoottroepen en het uitkiezen van de voornaamste richtlijnen te opereren, hierop de beste troepenafdelingen te concentreren en de vijand te verslaan. In dit opzicht heeft hij, evenals bij het uitkiezen van de in aanmerking komende richtlijnen, een hoge trap van kennis bereikt.

Na het verpletteren van Denikin wordt Stalins gezag als een organisator en militair leider van de eerste rang onaanvechtbaar. Als het in januari 1920 voor Rostov ten gevolge van grove fouten van het frontcommando tot een gevaarlijke vertraging in onze aanval komt, — toen opnieuw en dreigend het gevaar ontstond, dat de Witgardisten, die zich zouden herstellen, de

vruchten onzer overwinning te niet konden maken, zond het Centraal Comité aan Stalin het volgende telegram:

„Met het oog op de noodzakelijkheid van een werkelijke eenheid aan het Kaukasische front, het ondersteunen van het gezag van het frontcommando zowel als van het legercommando, en van een omvattend gebruik van de plaatselijke krachten en middelen heeft het Politiek Bureau van het C.C. het als beslist noodzakelijk bevonden, dat gij onverwijld wordt opgenomen in de Revolutionaire Krijgsraad van het Kaukasische front. Deel ons mede, wanneer gij naar Rostov vertrekt."

Pg. Stalin onderwerpt zich aan dit besluit, ofschoon hij van mening is, dat men hem met het oog op zijn gezondheidstoestand rust behoort te gunnen. Bovendien is hij zeer ongerust over de omstandigheid, dat deze aanhoudende verplaatsingen door de plaatselijke partijorganisaties verkeerd zullen worden opgevat en deze geneigd zouden kunnen zijn, „mij van het lichtzinnig verhuizen uit het éne bestuursgebied in het andere te beschuldigen, daar zij immers niet van de besluiten van het C.C. op de hoogte zijn"). Het O.C. is het in deze met pg. Stalin eens en telegrafeert hem op de 10de februari: „Ik blijf de hoop koesteren, dat de gehele aangelegenheid zonder uw overplaatsing kan worden geregeld".

Als Wrangel, bemoedigd door de Poolse veldtocht, plotseling uit de Krim oprukt en daardoor een reusachtig gevaar voor het bevrijde Donets-bekken en het hele Zuiden schept, neemt het Centraal Comité het navolgende besluit (3 augustus 1920) :

„Met het oog op het succes van Wrangel en de verontrustende toestand in het Koeban-gebied, moet het Wrangel-front als een front, dat geweldige, volstrekt zelfstandige betekenis bezit, worden beschouwd en als zelfstandig front worden afgescheiden. Pg. Stalin krijgt opdracht een Revolutionaire Krijgsraad te vormen en zijn krachten volledig op het Wrangel-front te concentreren; als commandeur van het front moet Jegorow of Frunse worden benoemd, na overleg tussen het oppercommando en Stalin."

Nog dezelfde dag schrijft Lenin aan Stalin :

„Zo even hebben wij in het Politieke Bureau een splitsing van de fronten tot stand gebracht en bepaald, dat gij u uitsluitend met Wrangel bezig houdt."

Pg. Stalin organiseert het nieuwe front en eerst zijn ziekte neemt deze arbeid van zijn schouders en bevrijdt hem daarvan.

Gedurende de veldtocht tegen Polen is pg. Stalin lid van de Revolutionaire Krijgsraad aan het Zuid-Westelijk front. De vernietiging van de Poolse legers, de bevrijding van Kiev alsmede van het, op de rechteroever gelegen gedeelte van Oekraïne, de opmars tot diep in Galicië, het organiseren van de beroemde huzarenrit van het eerste ruitelerger, Stalins werk, — moet in belangrijke mate als het resultaat van zijn bekwame en kunstige leiding worden beschouwd.

Het likwideren van het gezamenlijke Poolse front en de Oekraïne en de bijna volledige vernietiging van het Derde Poolse Leger voor Kiev, — de tegen Berditsjew en Sjitomir gerichte vernietigende slagen, zowel als het oprukken van het 1ste ruitelerger in de richting van Kowno schiepen een toestand, die het ook voor ons Westelijk front mogelijk maakte, tot de algemene aanval over te gaan. De eerstvolgende krijgsverrichtingen aan het Zuidwestelijk front brengen de Rode Troepen tot in de onmiddellijke nabijheid van Lemberg. En alleen de tegenslag van onze troepen voor Warschau werpt het ruitelerger, dat zich reeds voor de aanval op Lemberg had voorbereid en zich op een afstand van 10 km. van de stad bevond, weer terug.

Deze periode is evenwel zo rijk aan gebeurtenissen en de verduidelijking daarvan behoeft zulk een omvangrijk aanhalen van documenten alsook een zo zorgvuldige analyse, dat dit ver buiten het raam van dit artikel zou uitgaan.

Door deze korte beschrijving van de militaire arbeid van pg. Stalin is nog lang niet de karakteristiek van zijn voornaamste eigenschappen als militair leider uitgeput. Wat het meest in het oog springt, is het talent van pg. Stalin, een concrete situatie snel te doorzien en dienovereenkomstig te handelen. Als bittere vijand van nalatigheid, gebrek aan discipline en eigenmachtig er-op-los slaan, heeft pg. Stalin nooit gearzeld om, waar de belangen van de revolutie dit eisten, de verantwoordelijkheid voor de verst strekkende maatregelen op zich te nemen; waar de revolutionaire situatie het eiste, was pg. Stalin bereid, zich over alle mogelijke statutaire bepalingen, over alle mogelijke verschillen in rang heen te zetten.

Pg. Stalin was steeds een aanhanger van de aller strengste militaire tucht en centralisatie, althans onder de besliste voorwaarde van een wel overwogen en consequente leiding van de zijde van de hoogste militaire organen. In het hierboven vermelde, door pg. Stalin samen met pg. Dzjerzjinski opgestelde verslag aan de Raad van Verdediging, van de 21ste januari 1919, schrijft hij :

„Het leger kan niet als één zich alleen om zichzelf bekommerende, volstrekt autonome éénheid handelen; in zijn handelingen is het ten volle afhankelijk van de legers in zijn nabuurschap en vooral van de instructies van de Revolutionaire Krijgsraad van de Republiek: zelfs het meest strijdvaardige leger kan onder overigens gelijke voorwaarden versagen, als de instructies van het Centrum verkeerd zijn en als een actief contact met de naburige legers ontbreekt. Aan de fronten en vooral aan het Oostelijk front moet onvoorwaardelijk een stelsel van de strengste centralisatie in het optreden van de afzonderlijke legers worden ingevoerd en op grond van het ten uitvoer brengen van bepaalde ernstige, doordachte, strategische instructies. Willekeur of gebrek aan overleg bij het vaststellen van de instructies, zonder dat ernstig rekening wordt gehouden met alle gegeven omstandigheden en de daaruit voortvloeiende snelle wisseling van de instructies, zowel als de vaagheid der instructies zelf, zoals bij de Revolutionaire Krijgsraad van de Republiek voorkomt, maken het leiden van de legers beslist onmogelijk, leiden tot verkwisting van kracht en tijd, en desorganiseren het front”.

Pg. Stalin stond steeds op de persoonlijke verantwoordelijkheid voor een opgedragen taak en kon het onderling doorkruisen van de verplichtingen en verantwoordelijkheden door de instanties zuiver fysiek reeds niet uitstaan.

Een geweldige aandacht werd door pg. Stalin aan de organisatie en de verpleging van de troepen gewijd. Hij wist en begreep, wat goede voeding en warme kleding voor de frontsoldaten betekent. En zowel te Tsaritsyn als te Perm en aan het Zuidelijk front was hem geen moeite te groot om de troepen te verzorgen en ze op deze wijze steeds sterker te maken en beter in staat om weerstand te bieden.

In pg. Stalin zien wij de meest typerende eigenschappen van een organisator van het proletarische klassenfront verenigd. Hij schenkt bijzondere aandacht aan het aanvullen van het leger, waarbij rekening wordt gehouden met de klasse, waartoe de rekruten behoren, om te bereiken, dat daarin werkelijk arbeiders en boeren blijven, „die geen vreemde arbeidskracht uitbuiten”

Hij kende aan de meest omvangrijke verzorging van het politieke werk in het leger een geweldige betekenis toe, en trad herhaaldelijk op om het initiatief te nemen voor het mobiliseren van communisten, omdat hij het noodzakelijk achtte, dat een aanmerkelijk

percentage van hen als eenvoudige frontstrijders uittrok. Pg. Stalin stelde hoge eisen ten opzichte van het uitkiezen van oorlogscommissarissen. Hij oefende scherpe kritiek op het toenmalige Al-Russische Bureau van de oorlogscommissarissen, omdat het „groene jongens” had gestuurd. Hij zei:

„De militaire commissarissen moeten de ziel van de militaire dienst zijn en de specialisten leiden”. (Telegram uit Tsaritsyn 1918).

Pg. Stalin hechtte een geweldige betekenis aan de politieke toestand van het etappegebied van het leger. In een verslag over het Derde Leger schreef hij:

„Een wonde plek van onze legers is de onbestendigheid van het etappegebied, die in hoofdzaak wordt verklaard door het verwaarlozen van het partijwerk, door de onbekwaamheid der Sovjetgedeputeerden voor het praktisch verwezenlijken van de instructies van het Centrum, en door de exclusiever bijna geïsoleerde positie van de plaatselijke Buitengewone commissies ! ”

Pg. Stalin was bij het kiezen van personen uiterst streng. Zonder op hun rang te letten, zette hij werkelijk „zonder aanzien des persoons” meedogenloos alle ongeschikte specialisten, commissarissen, Partij- en Sovjetfunctionarissen af. Maar tegelijker ondersteunde en verdedigde niemand zo sterk als pg. Stalin steeds degenen, die naar zijn mening het door de revolutie in hen gestelde vertrouwen rechtvaardigden. Zo handelde pg. Stalin ook met betrekking tot hem persoonlijk bekende en verdienstelijke rode Commandeurs. Toen een der werkelijke proletarische helden van de burgeroorlog, de latere commandeur van de 14de cavaleriedivisie Parchomenko, die in de strijd tegen de Machnow-benden viel, in het begin van 1920 ten gevolge van een misverstand tot de zwaarste straf werd veroordeeld, eiste pg. Stalin, die daarvan kennis had gekregen, zijn onmiddellijke en onvoorwaardelijke in-vrijheidstelling.

Dergelijke feiten zouden in groot aantal kunnen worden aangehaald. Niemand onder de grote persoonlijkheden wist beter dan pg. Stalin de medewerkers, die hun leven aan de proletarische revolutie wijdden, zeer hoog op prijs te stellen, en dit wisten de commandeurs, — dit wisten al degenen, die ooit in de positie waren om onder zijn leiding in de strijd voor onze zaak te staan.

Dit is Stalin in de burgeroorlog. Ook in de loop der volgende jaren van de strijd voor het socialisme is hij steeds dezelfde gebleven.

De burgeroorlog eiste van pg. Stalin een geweldige inspanning van krachten, energie, wil en verstand. Hij gaf zich geheel en ten volle aan deze zaak en ging er volkomen in op. Maar tegelijkertijd won hij daardoor ook een geweldige ervaring voor zijn verdere arbeid.

In de burgeroorlog heeft pg. Stalin onder de meest verschillende en ingewikkelde verhoudingen, steunend op zijn groot talent als revolutionair strateeg, steeds met juistheid aangewezen, waartegen de voornaamste slag moest worden gericht, en onder kunstige toepassing van tactische maatregelen, die aan de situatie beantwoordden, de gewenste resultaten bereikt. Deze eigenschap van de proletarische strateeg en tacticus heeft hij ook na de burgeroorlog behouden.

Deze eigenschap van hem is de hele Partij wel bekend. Het best kunnen daarvan Trotski en consorten een liedje zingen, die bij hun poging, hun kleinburgerlijke ideologie aan de grote leer van Marx en Lenin toe te dichtten, veren moesten laten. Niet minder weten daarvan ook de rechtse opportunisten, die eerst kort geleden vernietigend werden geslagen.

Pg, Stalin voert ook in vreedstijd, samen met het Leninistische C. C. onvermoeibaar en met niet minder succes dan in de burgeroorlog een meedogenloze oorlog tegen alle bewuste en onbewuste vijanden van de Partij en van de socialistische opbouw in ons land.

Tegelijkertijd heeft evenwel pg. Stalin, die formeel sinds lang geen militair meer is, nooit opgehouden, zich zo grondig mogelijk met de vraagstukken van de verdediging van de proletarische staat bezig te houden. Evenals in vroegere jaren kent hij ook thans het Rode Leger en is hij zijn allernaaste en getrouwste vriend.

5. Popow.

Stalin en de Nationale Politiek van Lenins Partij.

Het oude tsaristische Rusland vertoonde in zijn samenstelling talrijke nationaliteiten; het was een nationaliteiten-staat.

Van het begin van haar bestaan streefde onze Partij er naar, de arbeiders en werkers van alle Rusland bewonende nationaliteiten in haar rijen te verenigen. Aanvankelijk stiet zij evenwel op belemmeringen, in zoverre het tsarisme en de bourgeoisie onder de Russische arbeidende massa's chauvinistische stemmingen had gekweekt en de arbeiders zowel als de werkers van de niet-Russische nationaliteiten wantrouwend tegenover het Russische proletariaat, dat de eigenlijke kern van onze Partij vormde, stonden. Het gevolg was een zekere vervreemding zelfs tussen de revolutionaire arbeiders van de verschillende nationaliteiten van Rusland. Zo bezaten b.v. de Poolse en de Letlandse arbeiders reeds gedurende de revolutie van 1905 hun eigen sociaaldemocratische partijen, die niet bij de Russische Sociaaldemocratische Arbeiderspartij (R.S.D.A.P.) waren aangesloten. Op volkomen dezelfde wijze stonden een deel der Joodse arbeiders in de rijen van de „Bund”, die zich ten taak had gesteld, de Joodse arbeiders gescheiden van de arbeiders van de andere nationaliteiten te verenigen. Toch had onze Partij tegen het einde van de revolutie van 1905—1906 op het gebied van de aanéénsluiting van de arbeiders en van de werkers van alle volkeren van het tsaristische Rusland onder haar vaan wezenlijke vooruitgang te boeken. In het 4de, het Stockholmse Partijcongres vond de vereniging met de Poolse en de Letlandse partij, alsook met de „Bund” plaats.

In de Kaukasus was het de partij reeds vroeger gelukt, de belangrijke massa's der Georgische, Armeense, Russische en zelfs van de meest achterlijke arbeiders en boeren van Turks--Tartaarse afkomst in een gemeenschappelijke organisatie aanéén te sluiten. De Partij bleef er onvermoeibaar de nadruk op leggen, dat slechts door de verenigde krachten van de arbeiders en werkers van alle naties de gemeenschappelijke vijand, — het Russische tsarisme, — ten val kon worden gebracht, de democratische republiek bevochten en op deze wijze aan alle onderdrukte volkeren het zelfbeschikkingsrecht verzekerd kon worden.

Na de nederlaag van de revolutie van 1905, toen de tsaristische regering de nationale onderdrukkingspolitiek nog versterkte, namen de chauvinistische en nationalistische stemmingen onder de burgerlijke kringen van de geknechte naties aanmerkelijk toe. Onder de invloed van deze stemmingen werd in een gedeelte van de arbeidende massa's het geloof in het succes van een gemeenschappelijke strijd met de Russische arbeiders tegen het tsarisme ietwat aan het wankelen gebracht. Maar nog veel sterker waren aan deze stemmingen de opportunistische elementen onder de socialisten van de onderdrukte naties onderhevig, in het bijzonder de mensjewiki in de Kaukasus, de aanhangers van de „Bund” en de Oekraïense sociaaldemocraten. De aanpassing van hun „socialisme” aan het burgerlijke nationalisme had ten gevolge, dat zij van de Oostenrijkse opportunisten met zekere correcties het programma van de z.g. nationaal-culturele autonomie overnamen, met, zoals daarin was voorzien, het vormen van afzonderlijke, niet-territoriale nationale organisaties in school-, cultuur- en andere kwesties, waarbij deze organisaties allen, die tot de betreffende nationaliteit behoorden, van de arbeider tot de bourgeois toe, moesten verenigen. Men pree de nationaal-culturele autonomie aan als ideale oplossing van de nationale kwestie en verbond daarmee nog de, door de „Bund” reeds vroeger opgestelde leuze van een organisatorische samenvatting van de arbeiders volgens nationaliteiten. Doch in werkelijkheid bevorderde het program van de nationaal-culturele autonomie geenszins de aanéénsluiting van de arbeiders van de

verschillende nationaliteiten, doch leidde het integendeel tot het trekken van scherpere grenzen en tot onderlinge vervreemding van de arbeiders.

Dit was de reden, waarom zich de bolsjewistische partij met zulk een beslistheid tegen het program van de nationaal-culturele autonomie keerde. Doch tegen deze nationaal-opportunistische leuze te strijden, was nog niet voldoende. De naderende tweede revolutie moest in een staat als het vroegere tsaristische Rusland, de nationale kwestie onvermijdelijk met buitengewone scherpste aan de orde stellen en haar positieve oplossing eisen.

De bolsjewistische partij plaatste natuurlijk op het ogenblik, dat de nieuwe revolutionaire opleving merkbaar begon te worden, het uitwerken van een concreet en uitvoerig nationaal program op de agenda, waardoor de arbeidende massa's van de onderdrukte nationaliteiten volkomen bevredigd zouden kunnen worden en dat tegelijkertijd hun vereniging tot de één geheel vormende, gemeenschappelijke strijd tegen het tsarisme en de bourgeoisie, alsmede tot een één geheel vormende gemeenschappelijke organisatie niet in de weg zou staan, maar bevorderen.

De beginselen van het Partijprogram en de tactiek op het gebied van de nationale kwestie werden in de artikelen van Lenin en Stalin uit het jaar 1913 geformuleerd en aan de resolutie van de Partijconferentie in augustus van hetzelfde jaar ten grondslag gelegd. De resolutie behandelde het recht van alle naties in het tsaristische Rusland op vrije zelfbeschikking tot de afscheiding toe; voor de naties, die in één statenbond wilden blijven, was voor territoriaal nationale autonomie voorziening getroffen; de instelling van één enkele, voor allen geldende, in het verkeer met de autoriteiten voorgeschreven taal werd opgeheven en aan de plaatselijke talen (o.a. ook de talen der nationale minderheden) de verst strekkende rechten toegekend; bovendien werd voorziening gemaakt voor een wet, waardoor iedere vorm van nationale onderdrukking moest worden verboden.

Het reactionaire, kleinburgerlijke program van de nationaal-culturele autonomie, dat de nationale afzondering en de tegenstellingen in de rijen van de arbeidersklasse nog maar zou hebben verdiept en aangewakkerd, werd met beslistheid afgewezen en opnieuw werd het beginsel van de, één eenheid vormende, politieke en vakorganisatie voor de arbeiders van alle nationaliteiten bevestigd.

Op de voorgrond moet worden gesteld, dat onze partij tot dusverre geen behoorlijke aandacht aan de nationale kwestie had gewijd.

Dienovereenkomstig gelukte het haar ook niet altijd, met goed gevolg, tegen de invloed der burgerlijke nationalistten te strijden, die voor de arbeiders en de werkers van de onderdrukte nationaliteiten hun nationale eisen als troeven uitspeelden.

Lenin en pg. Stalin komt de verdienste toe, dat zij de nationale kwestie voor onze partij tijdig en duidelijk omljnd aan de orde hebben gesteld in de jaren, die aan de imperialistische wereldoorlog, de proletarische revolutie in Rusland en het ontketenen van de nationaal-revolutionaire beweging in de kolonies in het reusachtige, zich in handen van de imperialistische mogendheden bevindende gebied van de aardbol, vooraf gingen.

De revolutie van 1917 (en daarvoor nog de imperialistische oorlog) maakten de nationale kwestie tot een uiterst actueel vraagstuk voor onze partij, en het was pg. Stalin, die in de April-conferentie van de Partij over dit vraagstuk voor de partijgenoten het referaat hield. In deze Conferentie was er een gehele reeks van partijgenoten, die zich uitspraken tegen het zelfbeschikkingsrecht van de naties tot de afscheiding toe. Ook Boecharin nam destijds zulk een standpunt in. Het werd met het bijzonder „revolutionaire" argument gemotiveerd, dat

onder de verhoudingen van het imperialisme een nationale beweging, die het verdelen van de grote staten ten doel heeft, reactionair zou zijn.

In werkelijkheid ondersteunde deze redenering rechtstreeks de centralistische politiek van de bourgeoisie en dreef ze een wig tussen het Russische Proletariaat en de werkers van de onderdrukte nationaliteiten. De meerderheid van de Conferentie plaatste zich echter op het standpunt van Lenin en Stalin. De door de Conferentie aangenomen resolutie kwam met die van de Partijconferentie van 1913 overeen. Zij droeg er in ontzaggelijke mate toe bij, dat onder de arbeidende massa's van de onderdrukte naties het gezag van de bolsjewistische partij als de enig consequente voorvechter tegen elke mogelijke nationale onderdrukking werd versterkt, terwijl de Voorlopige Regering in overeenstemming met de mensjewiki en de sociaalrevolutionairen de nationale politiek van het tsarisme trachtte voort te zetten.

Toen derhalve de Oktoberrevolutie uitbrak, werd zij niet slechts door de Russische arbeiders, soldaten en boeren, maar ook door de arbeidende massa's van de andere nationaliteiten ondersteund. Ongetwijfeld bezaten de burgerlijke en mensjewistische nationalisten aanvankelijk in de Oekraïne, in Turkestan, bij de Tataren enz. een zekere invloed onder de massa's. Maar deze invloed begon zeer snel te tanen, toen onze partij naast de leuzen van de vrede, de verdeling van de grond en van de controle van de arbeiders over de productie, de volledige bevrediging van de nationale aanspraken van de arbeidende massa's opstelde, alsook van de concrete oplossing van de kwestie van de zelfbeschikking in de vorm van het oprichten van nationale republieken, die de meest omvangrijke rechten moesten genieten, maar door een militair en economisch bondgenootschap verenigd moesten worden. Eén van de eerste wetgevende daden der Sovjetregering was de, onder de meest directe medewerking van pg. Stalin afgekondigde verklaring over de rechten van de volkeren in Rusland, waarin o.a. werd geproclameerd:

1. Gelijkheid en soevereiniteit van de volkeren in Rusland.
2. Vrij zelfbeschikkingsrecht tot de afscheiding en het vormen van een zelfstandige staat toe.
3. Afschaffing van alle nationale en nationaal-confessionele voorrechten en beperkingen.
4. Vrije ontwikkeling van de nationale minderheden en volkeren op het gebied van Rusland.

Een ander, uiterst belangrijk programmatisch document van de Sovjetmacht was de, in december 1917 gepubliceerde, en door de partijgenoten Lenin en Stalin ondertekende oproep tot de mohammedaanse arbeidende bevolking van Rusland en het Oosten. De vele miljoenen Mohammedanen in Turkestan, in het Wolgagebied, in de Kaukasus, in Siberië enz. behoorden tot het meest onderdrukte en achterlijkste gedeelte van de niet-Russische bevolking van Rusland.

In haar oproep verkondigde de Sovjetmacht, dat zij aan deze volkeren, die tot aan de revolutie het achterlijkst waren en het felst werden onderdrukt, met bijzondere aandacht tegemoet zou komen.

Na de overwinning der Oktoberrevolutie werd pg. Stalin als lid van het C.C. en Volkscommissaris voor de nationaliteitszaken de directe en bestendige leider van de nationale politiek van de partij.

Reeds de eerste schreden van deze politiek droegen op de krachtigste wijze bij tot het likwideren van de contrarevolutionaire nationalistische regeringen in de Oekraïne, in

Turkestan enz. En het was uitsluitend de interventie van het Duitse imperialisme, waardoor het voor de contrarevolutie mogelijk werd, zich in de grensgebieden vast te zetten, die tot de val van de Sovjetmacht in de Oekraïne, in Wit-Rusland en in de Baltische Randstaten leidde, waarbij de triomf van de contrarevolutie in het grootste gedeelte van het gebied van de Oekraïne en van Wit-Rusland evenwel van buitengewoon korte duur bleek te zijn.

In de verdere loop van de burgeroorlog hielp de juiste Leninistische nationale politiek van de Partij, die onder leiding van pg. Stalin ten uitvoer werd gebracht, de Sovjetmacht aan de beslissende overwinning op de wit-gardistische Russische contrarevolutie van Denikin en Koltsjak, die aan de volksmassa's van de vroeger onderdrukte nationaliteiten o.a. het herstel van de ergste vormen van de nationale onderdrukking had gebracht.

Nadat het, door niet-Russische volkeren bewoonde gebied van de Wit-gardisten was gezuiverd, ontstonden onder leiding van het Volkscommissariaat voor nationaliteiten-zaken nationale republieken en gebieden. Bij velen van deze kreeg men met buitengemeen achterlijke massa's en met buitengewoon zwakke communistische krachten te doen, deze laatsten ontbraken soms geheel en al. Het organiseren en leiden van de Bondsrepublieken veronderstelde zowel op het gebied van de Partij-arbeid als op dat van de Sovjet-arbeid een nauwkeurige kennis van de nationale kwestie en van de economische- en van de levensverhoudingen, om maar te zwijgen over het allergrootste gevoel van tact, dat zeer in het bijzonder noodzakelijk was, tegenover de geestesgesteldheid van de onderdrukte volkeren, die gewend waren, alle van de centrale autoriteiten uitgaande verordeningen en maatregelen met wantrouwen te bejegenen.

En men kan zich werkelijk slechts met moeite een voorstelling maken van de geweldige omvang en de ingewikkeldheid van het werk, dat door pg. Stalin in verband met de praktische oplossing van de nationale kwestie op het gebied van de U.S.S.R., met name in de eerste jaren van de Sovjetmacht werd verricht.

Onafscheidelijk met Stalins naam verbonden is de oprichting van de U.S.S.R. (einde 1922), het uitwerken van haar grondwet, het uitwerken van de vorm van de onderlinge betrekkingen, die tussen alle volkeren, wanneer zij eenmaal het juk van het kapitalisme en imperialisme hebben afgeschud, tot stand moeten worden gebracht. Deze betrekkingen voorzien in een nauw-economisch en militair bondgenootschap bij een gelijktijdig, meest omvangrijk zelfbestuur, een volledig vrije ontwikkeling van de nationale cultuur, het stelselmatig uitroeien van alle sporen en overblijfselen van de nationale ongelijkheid en een stelselmatig ondersteunen van de zwakkere naties door de economisch sterkere.

Bijna al de belangrijkste principiële besluiten van onze partij in de nationale kwestie (te beginnen met richtlijnen als de resoluties van het 10de en het X12de Partijcongres, waarin Stalin het referaat hield en de stellingen schreef) zijn van pg. Stalin afkomstig of zijn onder zijn nauwste medewerking tot stand gekomen.

In de nationale politiek van de Sovjet-Unie zijn drie uiterst belangrijke knooppunten, waar haar ten uitvoer brengen niet slechts samenvalt met de belangen van de socialistische opbouw, de economische opbloei van de vroegere grensgebieden en het afschaffen van de nationale ongelijkheid, maar ook met de belangen van de proletarische wereldrevolutie, en waarbij op zeer gevoelige wijze de belangen van het wereld-imperialisme, dat geenszins van een agressieve politiek tegen de U.S.S.R. heeft afgezien en daar niet van zal afzien, worden geraakt.

Wij hebben hier de Oekraïne, Transkaukasië en Midden-Azië op het oog. Iedereen kent de rol, die de Oekraïne gedurende de burgeroorlog op het gebied van het vroegere Rusland in de

eerste jaren van het bestaan van de Sovjetmacht heeft gespeeld. Het is voldoende te herinneren aan de strijd van de Oekraïense arbeiders en boeren tegen de Centrale R.A.D.A., aan de strijd van de arbeiders van het Donets-bekken tegen de Kaledin-benden, aan de Duitse occupatie van de Oekraïne, aan de omverwerping van de Hetman-heerschappij en het Petljoeira-Direktorium, aan de interventie van de Ententemogendheden aan de kust van de Zwarte Zee, aan Denikin's inval in de Oekraïne en tenslotte aan de strijd tegen de witte Polen en tegen Wrangel.

Het succes, dat de Sovjetmacht tenslotte in de Oekraïne haalde, stond in het aller nauwste verband met het ten uitvoer leggen van een juiste nationale politiek, weshalve het dan ook begrijpelijk is, waarom pg. Stalin evenals Wladimir Iljitsj Lenin in deze jaren, van de eerste dagen van de Oktoberrevolutie af, een zo buitengewone aandacht wijdde aan het organiseren van de eerste Oekraïense Sovjetregering, die tegen de Centrale R.A.D.A. optrad en die daarna door de Duitse bezettingsmacht ten val werd gebracht. Kort voordat de strijd tot het herstel van de Sovjetmacht in de Oekraïne, einde 1918, weer werd opgenomen, werd pg. Stalin aangewezen om bij deze actie, de Partij- en de militaire arbeid in de Oekraïne te verrichten. Pg. Stalin hield zich tegen het einde van 1919 en in 1920 bezig met de rechtstreekse leiding van de militaire krijgsvieringen tegen Denikin, de Polen en Wrangel en met het leiden van het gezamenlijke Partij- en economische werk. In maart 1920 vertegenwoordigde hij het Centraal Comité van de Russische Communistische Partij op de 4de Oekraïense Partijconferentie. In de 4de Nationaliteitenconferentie, die in het jaar 1923 na het XI2de Partijcongres plaats vond, legde pg. Stalin sterk de nadruk op de geweldige betekenis van een juiste nationale politiek in de Oekraïne, niet slechts vanuit het standpunt van de binnenlandse politiek, maar ook van uit een internationaal standpunt, evenals op de noodzakelijkheid van het maken van de Oekraïne tot een, in dit opzicht voorbeeldige bondsrepubliek. De instructies, die hij destijds aan de communisten in de Oekraïne gaf, zullen nog voor vele jaren in de toekomst hun uiterst actuele betekenis behouden.

Een bijzonder leidende rol speelde pg. Stalin in de strijd voor het herstel van de Sovjetmacht in Transkaukasië, waar aanvankelijk de nationalistische contrarevolutie der Georgische mensjewiki, der Armeense Dasjnaken, en van de Turko-Tataarsche Moessawattisten met hulp van de Duitse en van de Turkse bajonetten had gezegevierd. Onder de ideologische leiding van pg. Stalin ontplooiden de communisten in Transkaukasië onder de heerschappij van de bourgeoisie en in de daarvan afhankelijke illegaliteit een omvangrijke actie onder de arbeidende massa's. De juiste beoordeling van het nationale moment bij deze arbeid, dat in de leuze voor het vormen van de Sovjetrepublieken Georgië, Azerbeidzjan en Armenië tot uitdrukking kwam, droeg in geweldige mate bij tot het succes van de communisten, in het bijzonder te Bakoe, waar zij in korte tijd, nog onder de burgerlijk nationale regering der Moessawattisten, de overwegende meerderheid niet slechts van het Russische, maar ook van het Turko-Tataarsche proletariaat om zich konden verzamelen. Deze arbeid bereidde de bodem voor het oprichten van de Sovjetmacht in Transkaukasië, 1920—'21, voor, welke eveneens onder de ideologische en praktische leiding van pg. Stalin stond en voor de Sovjetrepubliek, voor het versterken van onze Sovjetstaat op internationale schaal, geweldige economische (Bakoe) en politieke (de verbinding met het Oosten, Georgië) betekenis bezat. Het oprichten van de Sovjetmacht in de afzonderlijke delen van Transkaukasië was evenwel slechts de eerste schrede in de richting naar de oplossing van de nationale kwestie. Op een gebied, waar tientallen jaren lang een wilde nationale haat kunstmatig was aangewakkerd en gevoed, waar progroms en slachtingen hadden plaats gevonden en onder de burgerlijke macht tussen de afzonderlijke (door „socialisten" geleide) republieken voortdurend botsingen hadden plaats gevonden, bestond de moeilijke taak ten aanzien van de oplossing van de nationale kwestie in het verzekeren van de politieke en economische samenwerking tussen de

republieken, het likwideren van de nationale twisten en het beschermen van de rechten van de nationale minderheden in de betreffende republieken. Van grote betekenis bleek in dit opzicht de op Lenins en Stalins initiatief geschapen Transkaukasische Federatie.

De Transkaukasische Federatie, in het begin van 1918 door de mensjewiki, de Dasjnaken en de Moessawattisten opgericht, was een echte ééndagsvlieg. Daarentegen wordt de Transkaukasische Sovjetfederatie ieder jaar sterker. Er was een tijd, dat zich een gedeelte van de Georgische communisten onder de invloed van de mensjewiki er, van de bourgeoisie tegen de federatie-gedachte keerden. Het 12de Partijcongres verwierp de opvatting van deze opportunistische groep, die zich later bij het Trotskisme aansloot en tenslotte buiten de rijen van de Partij werd gesloten. De noodzakelijkheid van het oprichten van de Transkaukasische Federatie is schitterend bewaarheid. Aan de Sovjetmacht alleen is het door een reeks van economische en politieke maatregelen gelukt, een einde te maken aan de nationale tweedracht, die in Transkaukasië woedde. Hierin ligt een geweldige verdienste van onze partij. De grootste verdienste in dit opzicht komt vooral aan pg. Stalin toe.

In Midden-Azië steunde de Sovjetmacht in de eerste tijd bijna uitsluitend op de Russische arbeiders en de Russische troepenafdelingen. De inheemse bevolking was slechts zeer zwak bij het werk van de socialistische opbouw betrokken. In het Sovjetapparaat waren de colonisatorische, groot-Russische tendenties nog sterk, onder wier invloed ook enige communisten geraakten.

De Partij voerde, nadat Sovjet-Turkestan voorgoed met Sovjet Rusland was verenigd, een meedogenloze strijd tegen het koloniatorenendom en het Groot-Russische chauvinisme. Door de arbeiders en de arbeidende massa's van de inheemse bevolking tot zich te trekken, en vooral ten gevolge van uiterst belangrijke economische maatregelen ter likwidatie van het koloniale verleden van Turkestan (grond-hervorming, aanleg van bevoeiingswerken enz.) en tenslotte door Midden-Azië in nationale staten in te delen (wat tot het vormen van een reeks van nationale republieken leidde: Oesbekistan, Turkmenistan, Tadzjikistan en Kirgizië, tot uitdrukking kwam), werd de versterking van de plaatselijke Partijorganisaties en van het Sovjetapparaat verzekerd. In deze strijd heeft pg. Stalin een uiterst belangrijke leidende rol gespeeld.

Hoewel de nationale kwestie in de Sovjet-Unie volkomen is opgelost, kan er toch nog niet worden gezegd, dat de ongelijkheid tussen de werkers der verschillende nationaliteiten op economisch, cultureel enz. gebied volkomen zou zijn verdwenen. Juist het tegenwoordige tempo der industrialisering en socialistische reconstructie van het landbouwbedrijf eist een versterking van het werk op dit gebied en neemt het in geen geval van de dagorde af.

Juist de tegenwoordige internationale toestand van de Sovjet-Unie eist zijnerzijds een versterkte aandacht voor het ten uitvoer brengen van de nationale politiek in de Oekraïne, in Wit-Rusland, in Transkaukasië en vooral in Midden-Azië. Want hier doen onze vijanden hun uiterste best om een zwakke plek te vinden, vanwaar uit zij de Sovjet-Unie een slag zouden kunnen toebrengen. Juist hier is het betrekken van zo breed mogelijke massa's bij de actieve socialistische opbouw, het verheffen van hun politiek en cultureel peil onafscheidelijk verbonden met het ten uitvoer brengen van de juiste nationale politiek en tevens is dit een machtige revolutionerende factor voor de aangrenzende landen, waarvan de betekenis toeneemt naar gelang de derde periode van het kapitalisme in het tijdvak na de oorlog in een rechtstreeks revolutionaire situatie omslaat.

Hier komen wij bij een punt, dat in een artikel waarin sprake is van pg. Stalins rol in de nationale politiek moet worden onderstreept. Want deze rol gaat ver boven het raam van onze Partij uit.

De nationale kwestie is van geweldige betekenis voor de Komintern, vooral voor de koloniale en half-koloniale volken, voor het gezamenlijke Oosten en dan voor een reeks van nationaliteiten-staten in Europa, die door de onderdrukking van vreemde naties ten gevolge van de imperialistische oorlog en het Verdrag van Versailles zijn ontstaan of hun machtssferen hebben uitgebreid (Polen, Tsjecho-Slowakijë, Joegoslavië en Roemenië).

Een onmisbare voorwaarde van de overwinning op het imperialisme is dat de communisten van al deze landen zich Lenins opvatting van de nationale kwestie eigen maken, het chauvinisme der heersende naties uitroeien, zoals het onder de communisten van de naties telkens weer als onderschatting van de nationale kwestie, b.v. op de wijze, waarop Rosa Luxemburg daar tegenover stelling nam, en steeds in de vorm van bijzonder „revolutionaire” frases kan worden aangetroffen; — verder het overwinnen van de verzoenend-opportunistische houding van de communisten van de onderdrukte koloniale of half-koloniale volken tegenover hun bourgeoisie.

En juist bij het scheppen van deze onmisbare voorwaarden heeft pg. Stalin aan de communistische partijen van de genoemde landen buitengewone hulp verleend. Men hoeft maar te herinneren aan zijn standpunt tegenover de aan Rosa Luxemburg aanknappende tradities, tegenover het onderschatten van de nationale kwestie in de Poolse partij, in het bijzonder in 1916, toen pogingen werden gedaan voor de West-Oekraïne en voor Westelijk-Wit-Rusland de leuze van het zelfbeschikkingsrecht tot de afscheiding toe, te vervangen door de opportunistische leuze van de autonomie. Men hoeft zich slechts pg. Stalins rede in de Joegoslavische commissie van de Komintern tegen de nu uit de Komintern uitgesloten rechtse opportunist Markowitsj te herinneren! En ten slotte zij nog gewezen op het geweldige werk, dat pg. Stalin in de strijd tegen het nationale opportunisme in de Communistische Partij van China in de jaren 1927—'28 heeft verricht. Deze korte verwijzingen naar feiten kunnen slechts een poging zijn om de geweldige rol, door pg. Stalin bij het bolsjewiseren van de buitenlandse communistische partijen gespeeld, op het gebied van het aannemen van de grondbeginselen van Lenins nationale politiek aan te duiden.

De Partij is er van verzekerd, dat pg. Stalin met dezelfde vastheid en dezelfde verziende blik als tot dusverre de nationale politiek van onze partij zal leiden en dat deze leiding de rijkste vruchten zal dragen voor alle Secties van de Komintern, waarvoor een juiste opvatting in de nationale en koloniale kwestie en een juiste politiek in deze kwestie een der meest onmisbare voorwaarden zijn om beslissend en voor goed het wereld-imperialisme te overwinnen.

6. Boenow.

Stalin: Leninist, Organisator en Leider.

„In Rusland", — schreef Lenin, „hadden de bolsjewiki het bijzondere geluk, dat zij vijftien jaren lang tijd hebben gehad om de systematische en recht op het doel afgaande strijd zowel tegen de mensjewiki, d.w.z. de opportunisten en de „centristen", als tegen de „linksen", nog lang voor de rechtstreekse strijd om de dictatuur van het proletariaat, tot het einde toe te voeren".

Dit „bijzondere geluk" heeft met de Partij van de bolsjewiki ook Stalin gemeen, die al zijn eigenschappen als organisator en politiek leider vooral in de onbarmhartige, „tot het einde toe gaande", strijd tegen alle vijanden van het bolsjewisme binnen de Partij en binnen de arbeidersbeweging heeft gevormd. Van de vijftig jaren van zijn leven heeft pg. Stalin meer dan dertig jaren in de rijen van de proletarische partij doorgebracht; daarvan werkte hij zestien jaren als beroepsrevolutionair en ten-naaste-bij achttien jaren in het bolsjewistische Centraal Comité. Deze „uiterlijke" gegevens spreken op zich zelf genomen reeds boekdelen; — zij leggen getuigenis af van het leven van een buitengewoon proletarisch revolutionair, van tientallen van jaren, die vervuld zijn, tot het afstand doen van al het andere toe, van onverzoenlijke strijd, ingespannen doorzettingsvermogen en gigantische arbeid aan het naarstig bijeenbrengen van de revolutionaire krachten onder de uiterst moeilijke verhoudingen van de illegaliteit in de tijden van het imperium van de Romanovs.

Daarbij was deze noeste arbeid geenszins het volharden in klein werk van de „empiricus", maar het revolutionaire werk van een proletarische politicus, die de toepassing van de materialistische dialectiek op de oplossing van de geweldigste vraagstukken van de klassenstrijd van het proletariaat met volmaakt meesterschap beheerst.

Onder de geniale leiding van Lenin heeft de Partij van de bolsjewiki het fundamentele kader gesmeed, — dat, wat thans de eervolle en heldhaftige naam van de oude bolsjewistische garde draagt. En onder deze Leninistische keurbende van onze partij is Stalin de beste onder de besten.

De gehele loop van Stalins partijwerkzaamheid is met de geschiedenis van de Communistische Partij onafscheidelijk verbonden.

Samen met de Partij en in haar voorste rijen doorloopt pg. Stalin de Tiflis-, Bakoe- en Petersburg-perioden van zijn partijleven, die de vóór-revolutionaire jaren, de jaren van de eerste revolutie, de tijd van de Stolypin-Romanov-reactie en van de nieuwe revolutionaire opbloei, van het neerslaan van de revolutie van 1905 tot aan het begin van de oorlog van 1914 alsook van de volgende jaren vullen.

Het buitengewone organisatorische en politieke talent van pg. Stalin toont zich in zijn volle omvang juist op de keerpunten van de ontwikkeling van Lenins partij.

De „tweede leergang" in de geschiedenis der C.P.S.U. noemde Lenin de „Leergang van 1903—1907". In de loop van deze „leergang" heeft zich het bolsjewisme, dat zich binnen de Russische Sociaaldemocratische Arbeiderspartij vormde, in de meest verbitterde strijd aan twee fronten, tegen het opportunisme van allerlei soort en het verzoeningswezen van alle schakeringen, ideologisch en organisatorisch tot de zelfstandige proletarische partij geformeerd. Dit proces van de organisatorische vorming van het bolsjewisme wordt voltooid in januari 1912, in de Partijconferentie van Praag, die een „homogeen" bolsjewistisch Centraal Comité kiest, waarvan pg. Stalin lid wordt.

In de jaren van de nieuwe revolutionaire opbloei wordt pg. Stalin, voortdurende arrestaties en verbanningen trotserend, tot de centrale schakel, waarmee de illegale bolsjewistische partij in Rusland en Lenins leiding in het buitenland met elkaar zijn verbonden, waarbij pg. Stalin rechtstreeks de „Pravda" en de bolsjewistische Doema-fractie (de „Zes-mans"-groep) leidt.

Op die tijd heeft ook zijn uitmuntende brochure: „De nationale kwestie en de sociaaldemocratie" betrekking, waardoor de uitwerking wordt voortgezet van het nieuwsoortige, dat Lenins probleemstelling in de nationale kwestie karakteriseert, en dat een van de belangrijkste bestanddelen van het Leninisme is. In het voorbijgaan zij opgemerkt, dat deze brochure op uiterst plastische wijze de karakteristieke bijzondere eigenschappen van pg. Stalin als politiek schrijver openbaart.

De Februarirevolutie van 1917 brengt pg. Stalin uit de ballingschap in Toeroechansk naar het proletarische Petersburg terug, en wel in die stormachtige tijd, waarin het proces van het omslaan van de burgerlijk-democratische revolutie in de proletarische revolutie begint.

Onder Lenins geniale leiding doorleeft de Partij de ingespannen klassengevechten van de periode van vóór Oktober en behaalt zij de Oktober-overwinning, die het bolsjewisme aan de spits van het „als heersende klasse georganiseerde proletariaat" plaatst.

Het tijdperk brak aan, waarvan Lenin zei, dat thans het ogenblik intreedt, „waarop de proletarische revolutie alle twistvragen verscherpt, — alle meningsverschillen geconcentreerd op de punten, die van de meest directe betekenis voor de houding van de massa's zijn, — in het vuur van de strijd tot de scheiding van vriend en vijand, en het afdanken van de twijfelachtige bondgenoten dwingt om de beslissende slag aan de vijand toe te brengen". Dit was het tijdperk van de grote verschuivingen in de onderlinge verhouding van de klassen, de plotselinge zwenkingen, de zwaarste nederlagen en de schitterendste overwinningen van de proletarische revolutie op de krachten van de internationale imperialistische contrarevolutie.

In dit tijdperk kwamen de eigenschappen van Stalin als in de strijd gestaald, proletarisch revolutionair, Leninistisch en bolsjewistisch organisator volledig tot uiting.

In de dagen vóór Oktober werkte hij onder Lenins directe leiding in de bolsjewistische staf. In het 6de Partijcongres (augustus 1917) houdt hij het referaat over de politieke toestand en verdedigt hij tegenover de wankelmoedigen Lenins lijn.

De poging een Trotskistisch amendement bij het negende punt van de resolutie over de „politieke toestand" te stellen, stuit onmiddellijk op pg. Stali's afweer.

Dit punt was geformuleerd als volgt:

„Het zal dan de taak van deze revolutionaire klassen zijn, alle krachten in te spannen om zich van de staatsmacht meester te maken en daarvan gebruik te maken, teneinde ze in bondgenootschap met het revolutionaire proletariaat van de hoogst ontwikkelde landen in de dienst van de vrede en de socialistische omvorming van de maatschappij te stellen.—

In het voorgestelde amendement luidde het einde van dit punt als volgt:

„Om ze in de dienst van de vrede en, in 't geval, dat in het Westen de proletarische revolutie aanbreekt, ze in de dienst van het socialisme te stellen".

Pg. Stalin, die tegen dit amendement stelling nam, zette uiteen:

„Ik ben er tegen, dat het slot van de resolutie op die wijze wordt geformuleerd. De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat juist Rusland het land zal zijn, dat de weg naar het socialisme baant. Tot nu toe bezat geen enkel land zulk een vrijheid, als Rusland nu, en heeft

geen enkel land getracht, de controle van de productie door de arbeiders te verwezenlijken. Buitendien is de grondslag van onze revolutie breder dan in West-Europa, waar het proletariaat oog in oog en geheel geïsoleerd tegenover de bourgeoisie staat. Bij ons worden de arbeiders door de lagen van de armste boeren ondersteund. Ten slotte functioneert in Duitsland het apparaat van de staatsmacht onvergelijkelijk beter dan het onvolkomen apparaat van onze bourgeoisie, die immers zelf aan het Europese kapitaal schatplichtig is. Men moet de overleefde voorstelling overboord werpen, als zou slechts Europa ons de weg kunnen wijzen. Er is een dogmatisch en een scheppend Marxisme. Ik sta op de grondslag van het laatste".

Gedurende de Oktober-omwenteling was Stalin lid zowel van het Politieke Bureau van het Centraal-Comité als van de Centrale voor de organisatorische leiding van de opstand.

Lenin zei, dat „de politieke en de militaire tactiek een zoals de Duitsers het noemen — „grensgebied" zijn ..”.

Het buitengewone politieke talent van pg. Stalin kwam ook op het gebied van de „militaire tactiek" in de jaren van de burgeroorlog tot uiting, toen hij herhaaldelijk de leiding van de belangrijkste fronten moest overnemen om het Rode Leger in de beslissende richtingen de overwinning op de gewapende krachten van de burgerlijke en feodale contrarevolutie te verzekeren.

In het 8ste Partijcongres verdedigde pg. Stalin naar aanleiding van de meningsverschillen in de militaire kwestie pg. Lenins standpunt en wees er op, dat wij onze republiek niet kunnen verdedigen, als wij niet een ander leger, een door de geest van de discipline doordrongen geregeld leger, met een op de hoogte van haar taak staande politieke afdeling gaan scheppen". En verder legde hij er de nadruk op, dat het proletariaat de boeren niet alleen in het etappegebied, in de rug van het leger, maar ook aan de fronten onder zijn leiding moet brengen en „in de loop van deze aaneensluiting van de gewapende boeren om het proletariaat heen opbouw van een werkelijk geregeld leger zal voltooien".

Onder Lenins geniale leiding ging de partij van de bolsjewiki na het vernietigen van de witte legers van de militaire taak over naar de taak van de economische opbouw. Sterker nog dan in alle vroegere perioden sedert oktober trad thans de „organisatorische rol van het proletariaat" op de voorgrond.

In het jaar 1922, in het 11de Partijcongres, een jaar na de overgang naar de Nieuwe Economische Politiek, had Lenin uiteengezet, dat „de terugtocht ten einde is, en dat het thans op de hergroepering van de krachten aankomt" en dat „het punt, waar het in de toestand op aankomt, gelegen is in de mensen, in het uitkiezen van de mensen".

Na het 11de Partijcongres is Stalin lid van het Secretariaat van het Centraal Comité van de Partij, en zet hij zich onmiddellijk aan het werk om de omzetting van het Partijapparaat overeenkomstig de „socialistische organisatie van het volkshuishouden" te leiden. De overgang van het stelselloze, toevallige gebruik van de partijkrachten naar het organisatorisch uitkiezen, naar het stelselmatig onderzoeken en verdelen van deze krachten in nauwe overeenstemming met de eisen van de bestaande periode, was onvoorwaardelijk nodig geworden. Het resultaat van het werk, dat onder pg. Stalins leiding werd verricht, was, dat het Partijapparaat van de leidende instanties zijn finale structuur verkreeg en dat in het lagere Partijapparaat organisatorische veranderingen plaats vonden in deze zin, dat het beginsel van het democratisch centralisme werd versterkt. Lenins instructie: „Het punt, waar het op aankomt, is gelegen in de mensen, in het uitkiezen van de mensen", — werd in hoofdzaak ten uitvoer gebracht. Daarbij wordt het zonder meer duidelijk, dat wij zonder deze maatregel niet in staat zouden zijn geweest, om de uiterst belangrijke economische taak, waarvoor onze

Partij in de herstel- en in het bijzonder in de reconstructie-periode van de socialistische opbouw in ons land kwam te staan, ten uitvoer te brengen.

De tegenstrijdigheden en moeilijkheden, die onvermijdelijk de opbouw van het socialisme moesten begeleiden in een land met overheersende kleinburgerlijke bevolking, die bij de plotselinge keerpunten wankelmoedigheid openbaart, werden natuurlijk in de C.P.S.U. weerspiegeld in de weifelingen van haar meest onstandvastige elementen, — weifelingen, die bij de plotselinge keerpunten in deze of gene afwijkingen van de algemene lijn der Leninistische partij werden belichaamd. Na de Oktober-omwenteling doorleefde de partij van de bolsjewiki een hele reeks van zulke weifelingen, die voor enige tijd een buitengewoon scherp karakter aannamen, tot het vormen van fractionele groeperingen leidden en soms zelfs de Partij aan het gevaar ener scheuring bloot stelden (van het „linkse" communisme in het jaar 1918 tot het rechtse opportunisme van de Boecharin-groep in 1928-'29).

Onder Lenins geniale leiding verbrijzelde de partij van de bolsjewiki het „linkse" communisme en dwong het snel tot capituleren; zij likwildeerde de „arbeidersoppositie", de in de partij voorkomende weifelingen van de periode van de burgeroorlog en de oppositie van 1920-'21, waarvan de „opper-commissaris" Trotski was.

Na de strijd met al deze anti-Leninistische afwijkingen en groeperingen was pg. Stalin onveranderlijk de meest oprechte medestander van Lenin. In de jaren 1923-1924 rekende de Partij opnieuw met een partijvijandelijk optreden van Trotski af.

Na Lenins dood moest de Partij de z.g. „nieuwe oppositie" van het jaar 1925 en de aan de Partij vijandige aanval van het Trotskisme van de jaren 1926-'27 doormaken, als welks rechtstreekse spreekbuis Zinowjew en Kamenjew optraden, en daarna het fractionele optreden van de rechts-opportunistische groep van Boecharin, Rykow en Tomski. Het contrarevolutionaire Trotskisme werd vernietigend verslagen en zijn treurige overblijfselen staan thans in het kamp van de klassenvijanden van de proletarische staat, de C. P. S. U. en de Komintern.

Het Leninistische Centraal Comité heeft de hele Partij om zich heen geschaard, en deze heeft steeds weer haar doorzettingskracht, haar staalharde bouw en haar homogeniteit bewezen. En in het hele verloop van deze strijd tegen het opportunisme in al zijn variëteiten trad pg. Stalin met die onverzoenlijkheid, consequentie en trouw aan de Leninistische theorie op: die hem als de meest rechtzinnige leerling van Lenin en als politiek leider van de bolsjewistische partij karakteriseren. Onder zijn leiding is de Partij, alle moeilijkheden overwinnend, in de periode getreden, waarin „de zaak van de socialistische opbouw in het land van de proletarische dictatuur binnen het denkbaar kortste tijdsverloop ten uitvoer kan worden gebracht".

Stalin, — dit is niet slechts een partijnaam (al is het er één van zeer grote betekenis): Stalin, — de naam vertegenwoordigt niet slechts een generatie van de Partij (al is het één, in haar betekenis voor de opbouw van de proletarische partij buitengewone generatie); — Stalin, — dat is een heel tijdperk in de geschiedenis van onze Partij en onze partijleiding. Juist hem, staande aan de spits van het Leninistische Centraal Comité, was het beschoren, het voorbeeldloze tempo van de industrialisering te bevorderen, en ook door te zetten en op de grondslag van de consequente naleving van de Leninistische politiek in het dorp, aan de collectivisatie-beweging die gigantische vlucht te verlenen, die er van getuigt, dat „na de bedrijven van de arme boeren nu ook de massa's van de middelboeren in beweging zijn geraakt, die zich door de praktijk van het nut van de collectieve vormen van het landbouwbedrijf overtuigen".

Thans is het ook reeds duidelijk, dat de voornaamste voorwaarde voor de Partij en de arbeidersklasse voor het mobiliseren van haar krachten ten einde alle hinderpalen, die voor de socialistische opbouw in ons land onvermijdelijk ontstaan, te overwinnen, bestaat in de verdere ontwikkeling van Lenins leer van de opbouw van het socialisme in één land. De theoretische werken van pg. Stalin op dit gebied hebben de versterking van het fundament van de Leninistisch Marxistische theorie, die voor de bolsjewistische politiek het uitgangspunt van haar praktische successen bij het leiden van de grote bevrijdingsbeweging van het wereldproletariaat uitmaakt, gewaarborgd.

7. ORDSJONIKIDSE.

Stalin, een staalharde bolsjewiek.

Over pg. Stalin schrijft thans de gehele wereld—. En ook in de toekomst zal er veel over hem worden geschreven. Anders kan het ook niet zijn. Over een man, die vijftig jaren achter de rug heeft en daarvan meer dan dertig jaren in de maalstroom van de revolutie heeft doorgebracht, die bovendien thans aan de spits van de communistische beweging van de gehele wereld staat, zal natuurlijk op de meest verschillende wijze worden geschreven: de vijanden zullen met haat, de vrienden met liefde over hem schrijven. En desalniettemin zal er bezwaarlijk iemand worden gevonden, die in staat zou zijn een volkomen volledige karakteristiek van Stalin als proletarische revolutionair en politicus, als organisator en als partijgenoot te kunnen leveren.

Persoonlijk zou ik uitsluitend enige woorden over pg. Stalin als bolsjewiek willen zeggen. Zijn revolutionaire werkzaamheid begon in Georgië. Reeds vanaf de eerste van de strijd tussen de mensjewiki en de bolsjewiki, stond pg. Stalin zonder voorbehoud aan Lenins zijde en wordt hij reeds in het begin van het jaar 1905 de erkende leider van de bolsjewiki, eerst, in Georgië en daarna in heel Transkaukasië. In die tijd reeds is Stalin voor de mensjewiki degene, onder de Kaukasische bolsjewiki, die zij het meest haten. In het kleinburgerlijke boerenland Georgië behalen de mensjewiki op ons de overwinning. Georgië wordt een burcht van het mensjewisme. De Kaukasische bolsjewiki verleggen het zwaartepunt van hun actie naar het proletarische Bakoe, en hier plaatst zich pg. Stalin na zijn terugkeer van het Londense Partijcongres in 1907 aan de spits van de bolsjewiki en neemt de woedende strijd tegen de mensjewiki op. — Twee maanden later staat de overweldigende meerderheid van de organisatie te Bakoe aan onze kant. De mensjewiki, die weigerden, zich naar de wil van de meerderheid van de organisatie te schikken, drijven de scheuring door, waarbij zij zelf met huichelachtig geschreeuw de zaken zó voorstellen, als had pg. Stalin de organisatie te Bakoe gescheurd. Stalin laat zich door de scheuring, door de mensjewiki voltrokken, niet verontrusten. De bolsjewiki werken verder aan het organiseren van het Bakoesche proletariaat.

In de herfst van 1907 begint het Bakoesche proletariaat wegens het collectief verdrag en de onderhandelingen met de petroleumindustriëlen de strijd. De Bakoesche organisatie stond voor de vraag of zij aan de onderhandelingen met de petroleum-industriëlen zou deelnemen of de boycot daarover zou uitspreken. Een deel van de bolsjewiki was bereid, zonder voorbehoud aan de onderhandelingen deel te nemen. Het andere deel van de bolsjewiki door Stalin geleid, stelde de kwestie aldus: Wij nemen deel aan de onderhandelingen, maar onder voorwaarde, dat de petroleum-industriëlen niet de arbeiders van de afzonderlijke bedrijven en olievelden, maar de vakverenigingen als contracterende partij erkennen; onder voorwaarde dat de vrijheid van de keuze van arbeiders-afgevaardigden evenals hun onschendbaarheid en de vrijheid van de pers worden erkend. Het standpunt van pg. Stalin behield bij de bolsjewiki de overhand en wij maakten op het eind van 1907 een begin met een grootscheepse campagne voor het vaststellen van de richtlijnen voor de onderhandelingen en de keuze van de gedelegeerden. Ongeveer tien dagen of twee weken lang daagde op deze wijze te Bakoe vrij en ongehinderd een arbeiders-parlement. En dit in een tijd, toen in Rusland reeds de donkerste reactie triomfeerde. Ten slotte sloegen haar golven ook tot Bakoe over, en pg. Stalin verdween achter de muren van de Ballowgevangenis (Bakoe).

In deze tijd vindt de scheuring van de bolsjewiki in het buitenland plaats, tussen Lenin en Bogdanow. De Bakoesche bolsjewiki kiezen onder leiding van pg. Stalin zonder de minste aarzeling de zijde van Lenin.

Stalin was en blijft Lenins getrouwe leerling. Geen enkele maal is het voorgekomen, dat hij met Lenin verschil van mening zou hebben gehad. Lenin wist, wat hij aan hem had, hij schatte hem hoog en vertrouwde hem. Toen in het begin van 1912 de eerste tekenen van een nieuwe opleving van de arbeidersbeweging begonnen op te komen, — Lenin voor goed met de mensjewiki brak (Praag 1912) en zelfstandig de bolsjewistische partij begon op te bouwen, werd de destijds in ballingschap levende Stalin in de Conferentie van Praag in het Centraal Comité gekozen en aan het hoofd van het Russische bureau van het Centraal-Comité geplaatst.

Wanneer thans Trotski en consorten over de rol van pg. Stalin in de geschiedenis van onze partij en de revolutionaire arbeidersbeweging in Rusland schrijven en spreken, vergeten zij daarbij een „kleinigheid“ : dat in die jaren van de donkerste reactie, toen onze bolsjewistische organisatie, in Rusland, — de latere storm-kolonne voor de aanval op de burcht van het kapitalisme in de Oktoberdagen, — werden geschapen en opgericht, pag. Stalin een getrouw leerling van Lenin was en geheel zijn energie, geheel zijn organisatorisch talent voor het scheppen van een bolsjewistische organisatie in Rusland gebruikte, terwijl de heren Trotski destijds een verbitterde strijd tegen Lenin en zijn partij voerden. Men moet de ideeën van Lenin grenzeloos zijn toegewijd om in de jaren van de ideologische ontbinding en het organisatorisch verval de groten leermeester trouw te blijven. Deze onwrikbare trouw bezat pg. Stalin.

Tot de karakteristieke trekken van pg. Stalin behoren: zijn trouw jegens het Leninisme, zijn ijzeren wil, het Leninisme in de daad om te zetten, en zijn geweldig organisatorisch talent. In zijn hele grootte stond Stalin na de dood van Lenin voor ons. De strijd van de Partij tegen het Trotskisme en de rechtsen werd onder de leiding van pg. Stalin doorgevoerd. Een overwinning van de Trotskisten en de rechtsen had de Sovjetmacht met ondergang bedreigd. Onze partij handhaafde onder de leiding van pg. Stalin haar posities tegenover de stormaanval van de kleinburgerlijke ideologen, Trotski en de rechtsen, en maakte de baan vrij voor de socialistische opbouw van de Sovjet-Unie, nadat zij de Partijmassa's in een stalen éénheid om het Leninistische Centraal-Comité had geschaard. De vernietigende verbrijzeling van de Trotskisten en de rechtsen was een nieuwe overwinning van de Oktoberrevolutie, haar organisator en inspirator, Lenin. Deze overwinning behaalden de Partij en haar Centraal Comité onder de leiding van zijn leerling Stalin.

Mogen de vijanden van het wereldcommunisme zijn naam al met haat uitspreken, wij wensen p.g. Stalin hartstochtelijk een ijzeren gezondheid en nog grotere successen op de weg van de socialistische opbouw in de U.S.S.R. en van de overwinning van de proletarische wereldrevolutie onder de banier van het Leninisme.

8. JENOEKIDSE.

Iets uit mijn herinneringen.

Stalin voltooit heden zijn 50ste levensjaar. Hoe snel vliegt toch de tijd voorbij! Nog zie ik hem heel duidelijk voor mij, de jonge Sosso Dzoegasjwili. Het was te Tiflis, toen ik voor de eerste maal met hem te doen kreeg. En toch ligt dit reeds heden 29 jaren achter ons! Toentertijd werkte Wladimir Ketschoweli te Bakoe aan het oprichten van een kleine illegale drukkerij. Hij had twee betrouwbare zettters nodig en een stel letters. De toenmalige Partijleiding te Tiflis van de Russische Sociaaldemocratische Arbeiderspartij wilde alleen tot het verstrekken van dit alles besluiten op voorwaarde, dat alle uitgaven en de gehele werkzaamheid van de drukkerij te Bakoe, die toen nog niet met haar werk was begonnen, onder de controle van Tiflis werd geplaatst. Ketschoweli had daar in, de grond niets tegen in te brengen, maar formeel wilde hij onder generlei omstandigheid op die voorwaarden ingaan. Ketschoweli stuurde mij voor een tweede maal naar Tiflis om de letters en de zettters te halen. „Zie daar Sosso Dzoegasjwili te pakken te krijgen; dat is een fijne kerel; maak de zaak voor hem duidelijk, hij zal je helpen". Na een kort gesprek met Sosso kreeg ik alles, wat ik nodig had, en reisde 's avonds naar Bakoe terug. Stalin muntte ook destijds, evenals nu, niet door spraakzaamheid uit. Korthed, duidelijkheid en nauwkeurigheid waren reeds vroeg zijn bijzondere kenmerken. Toen hij nog seminarist was, hield Stalin zich met lectuur over natuurwetenschappen, sociologie en arbeidersbeweging bezig, maar deed dit alles in het geheim, streng conspiratief. Al de beoefende voorzichtigheid ten spijt, ontsnapte dit niet aan het steeds waakzame oog van de opzichters en inspecteurs, die allen monniken waren, en Dzoegasjwili vloog uit het seminarie.

Stalin, de zoon van een proletariër, een schoenmaker, zag zelf in, dat hij niet in het seminarie paste, en vond, nadat hij uit het geestelijke seminarie was verdreven, eens en vooral, en onherroepelijk de weg naar de arbeiders.

Stalin begon zijn illegale revolutionaire werkzaamheid in de studiekringen van de spoorwegarbeiders van Tiflis, werkte onder de tabaksarbeiders, de lederbewerders en de thuiswerkers.

De natuurlijke eenvoud van zijn spreken en zijn omgang met de mensen, zijn absolute onverschilligheid in dingen van persoonlijk gemak, zijn innerlijke vastheid, het ontbreken van iedere ijdelheid bij hem, zijn destijds reeds opvallende beslagenheid bewerkten, dat de nog jeugdige functionaris door de arbeiders van Tiflis als één der hunnen werd beschouwd en als autoriteit werd erkend. Onder de arbeiders heette hij algemeen „onze Sosso". Zoals men weet, was het voor de intellectuelen, die onder arbeiders werkzaam waren, het moeilijkst „een gemeenschappelijke taal met de arbeiders" te vinden. In dit opzicht was Stalin (en hij is het tot nu toe) een zeldzame uitzondering. Even gemakkelijk vond hij een „gemeenschappelijke taal" met de boeren, met wie hij onder de verhoudingen van de destijds bestaande revolutionaire werkzaamheid in Georgië veelvuldig te doen kreeg. Tot 1903 werkte Stalin achtereenvolgens te Tiflis, Batoem, Koetai en Tsjiatoery. Overall, waar hij werkzaam was, wist hij een stevig kader van arbeiders te scheppen. In de studiekringen onderrichtte Stalin de arbeiders, behalve in de belangrijkste zaken, in hoofdzaak in de conspiratieve arbeid, in organisatorische methodes, in het werven van de beste arbeiders en in het aanknopen van verbindingen. Nooit versnipperde hij zijn krachten en al zijn handelingen, zijn bijeenkomsten en vriendschapsverhoudingen waren op één bepaald doel gericht. Dit doel was, in alle stadswijken, waar hij werkzaam was, een stevig fundament voor de illegale partijorganisatie te leggen. Stalin streefde nooit naar persoonlijke populariteit; hij beperkte de sfeer van zijn bestendige arbeid uitsluitend tot de arbeidersklasse en de kring van de illegale partijgenoten

onder de functionarissen. Daarentegen was hij onder de klassenbewuste arbeiders en illegale functionarissen algemeen bekend en stond hij bij hen als organisator en revolutionair in hoog aanzien. In het jaar 1903 werd Stalin naar Oost-Siberië verbannen, vanwaar hij tegen het einde van 1904 naar Tiflis terugkeerde en volkomen in zijn element, in de illegale actie, onderdook. Dit gebeurde na het 2e Partijcongres, toen in onze partij de scheiding in twee kampen, in bolsjewiki en mensjewiki, reeds duidelijk naar voren kwam. Stalin was nog vóór het 2de Partijcongres aanhanger van de oude „Iskra" („Vonk") en trad na de scheuring beslist en eens voor altijd aan de zijde van Lenin, aan de zijde van de bolsjewiki. Reeds vanaf de eerste dagen van de strijd tussen bolsjewiki en mensjewiki in de Kaukasus, trad Stalin onveranderlijk als het hoofd en de leider van de bolsjewiki naar voren. Op zijn schouders drukte, letterlijk geheel de strijd tegen de mensjewiki in de Kaukasus, te beginnen met 1904 tot aan het einde van 1908. Deze periode van Stalins werkzaamheid is weinig onderzocht, resp. in de geschiedenis van onze partij onvoldoende bekend, maar daarbij zou het bestuderen van deze periode zijner werkzaamheid juist het materiaal kunnen verschaffen, dat noodzakelijk zou zijn voor een juiste karakteristiek van de huidige Stalin, zoals hem het proletariaat, ons hele land en de hele wereld kent. Stalin voerde een onvermoeibare ideologische en organisatorische strijd tegen de mensjewiki. Hij verrichtte het voornaamste werk in de persorganen van de bolsjewiki; hij was de leider van alle bolsjewistische organisaties en trad steeds en overal in alle belangrijke vergaderingen en massameetings op. Hij kwam beslist, zonder weifelen en stoutmoedig, voor het bolsjewisme op en ontmaskerde de kleinburgerlijke aard en de halfheid van de mensjewiki. Dit was geen gemakkelijke strijd. Zoals men weet, bezaten de mensjewiki in de Kaukasus en in het bijzonder in Georgië talrijke krachten en niet weinige „sterren".

De bolsjewistische kranten van die tijd te Tiflis waren in hoofdzaak op Stalin aangewezen. Behalve talrijke revolutionaire artikelen over de vraagstukken van het historisch materialisme, de arbeidersbeweging en de vakverenigingen schreef Stalin zeer veel over de nationale kwestie. Vooral in deze kwestie is hij na Lenin ongetwijfeld de belangrijkste theoreticus in onze partij. Kortom: Stalin was de ideologische en praktische leider van onze organisaties in Transkaukasië. Om deze geweldige arbeid onder de knie te kunnen krijgen, was het noodzakelijk, onafgebroken te werken, geheel in het werk op te gaan en voortdurend zijn eigen kennis te verrijken. Stalin gaf zich werkelijk geheel aan het werk. Voor hem bestond er geen leven buiten de revolutionaire arbeid. Al de tijd, die hem buiten de vergaderingen en de werkzaamheid in de cellen overbleef, bracht hij door in een kleine kamer, waarin overal in het rond stapels van kranten en boeken lagen, of in de even „ruime" redactie van de bolsjewistische krant. In de boerenbeweging van West-Georgië, in de jaren 1905—'06, speelde Stalin een geweldige rol bij het duidelijk maken van de vraagstukken aangaande het wezen van de arbeiders en boerenrevolutie. De boeren van Goeri herinneren zich heden nog zijn optreden van 24 jaar geleden.

Op het einde van 1907, na het Londense 5de Partijcongres, kwam Stalin te Bakoe werken. In dit proletarische centrum kwamen zijn krachten nog meer tot ontplooiing en onder zijn leiding vatte het bolsjewisme onder de arbeiders van de petroleumindustrie voorgoed voet.

Toen kwamen de jaren van de reactie, waarin onze organisaties werden verbrijzeld. Stalin bereist de grote arbeiderscentra van Rusland, brengt de overblijfselen van onze organisaties bijeen, gaat niet in de emigratie, staat in bestendige verbinding met Lenin. In deze tijd wordt hij herhaaldelijk naar ver afgelegene streken van het Noorden verbannen, maar keert bij de eerste gelegenheid steeds weer naar zijn werk terug. Naar zijn aard en zijn organisatorische gewoonten bezat Stalin meer dan ieder ander van de oude bolsjewiki de eigenschappen om als „beroeps-revolutionair" werkzaam te zijn.

Op de 31ste December 1913 werd Stalin voor de laatste maal door de tsaristische regering te Petersburg gevangen genomen en naar Toeroechansk verbannen. Na de Februarirevolutie keert hij naar Petersburg terug en sindsdien is hij zonder onderbreking als één van de beslissende leiders en bouwmeesters van onze partij en onze Unie der Socialistische Sovjetrepublieken werkzaam.

Stalin heeft tezamen met de leidende kern van de Partij onder Lenin het voorbereidende werk voor de Oktoberrevolutie verricht, hij is één van de allereerste organisatoren en leidende figuren, die Oktober en zijn overwinningen teweeg brachten; hij is één van de uitmuntendste functionarissen en leiders aan alle fronten van de burgeroorlog; hij is één van de belangrijkste bouwers van de Sovjetstaat en de directe leiders bij het vormen van de nationale Sovjetrepublieken. Stalin stond Lenin steeds trouw ter zijde. Na Lenins dood toonde en bewees Stalin aan de hele Partij, dat hij Lenin en het Leninisme trouw is gebleven. Tezamen met de Partij en haar Centraal-Comité heeft Stalin de eenheid en de gesloten strijdvaardigheid van de bolsjewistische partij gehandhaafd. De Partij heeft het Trotskisme en de oppositie vernietigend verslagen; de Partij heeft aan de rechtse afwijking en het opportunisme de besliste oorlog verklaard en heeft ook hier een onmiskenbare overwinning behaald. Het valt moeilijk, over Stalin te schrijven. Hij is één van de bouwers en leiders van onze partij. Stalin is met de gehele dertigjarige geschiedenis van de Leninistische partij samengegroeid. Hij is een ware bolsjewiek, een ware Leninist. En dit zal Stalin, die samen met het Leninistische Centraal-Comité onze Partij en ons land nog vele jaren steeds verder voorwaarts en het socialisme tegemoet zal leiden, ook blijven, zolang hij leeft.

9. Josef Stalin, rede.

Nieuwe verhoudingen – een nieuwe taak.

Kameraden! Uit het materiaal van de Conferentie blijkt, dat van uit het gezichtspunt van de vervulling van het plan, onze industrie een tamelijk bont beeld toont. Er zijn takken van industrie, die in de afgelopen vijf maanden een productievermeerdering van 40 tot 50 procent in vergelijking met het vorige jaar vertonen. Er zijn takken van industrie met een aanwas van niet meer dan 20 tot 30 procent ; er is tenslotte in enkele takken van industrie een zeer minimale aanwas van nauwelijks 6 tot 10 procent, ja, zelfs nog minder dan dit. Tot deze laatste behoren de steenkool- en de ijzerindustrie. Een bont beeld, zoals gij ziet.

Waaruit is deze bontheid te verklaren? Wat is de reden van het achterblijven van enige takken van industrie? Wat is de oorzaak, dat enige takken van industrie een aanwas van slechts 20 tot 25 procent aanwijzen en de steenkool- en ijzerindustrie zelfs nog minder, — dat zij achter de andere takken van industrie aanhinken? De reden is hierin gelegen, dat in de laatste tijd de ontwikkelingsvoorwaarden van de industrie radicaal zijn veranderd, — dat een nieuwe toestand is ontstaan, die nieuwe methodes van leiding eist, — doch dat enigen van onze choztjaïstwenniki , in plaats van hun arbeidsmethoden te veranderen, nog altijd op de oude wijze blijven werken. Het komt er dus op neer, dat de nieuwe ontwikkelingsvoorwaarden van de industrie een nieuwe werkwijze eisen, doch dat enigen van onze choztjaïstwenniki dit niet begrijpen en niet zien, dat men thans op een nieuwe wijze leiding moet geven.

Dit is de oorzaak van het achterblijven van enige takken van onze industrie.

Wat zijn deze nieuwe ontwikkelingsvoorwaarden van onze industrie?

Waar komen zij vandaan?

Er zijn op zijn minst zes van deze nieuwe voorwaarden. Bezien wij deze voorwaarden.

1. DE ARBEIDSKRACHTEN.

Het gaat er vooral om, de bedrijven van arbeidskrachten te voorzien. Vroeger stroomden de arbeiders gewoonlijk zelf naar de bedrijven, de fabrieken. Wij hadden dus met een zeker automatisch toestromen van arbeidskrachten te doen. Dit automatisch toestromen was echter het gevolg van de werkloosheid, van de differentiatie in het dorp, van de armoede en de vrees voor de honger, die de mensen uit het dorp naar de stad dreef. Herinnert ge u de formulering: „De vlucht van de boeren uit het dorp naar de stad”? Wat dwong de boer, uit het dorp naar de stad te vluchten? De vrees voor de honger, de werkloosheid, de omstandigheid, dat het dorp hem stiefmoederlijk behandelde en dat hij bereid was, zijn dorp te verlaten en de duivel in de armen te vluchten om slechts het een of ander werk te vinden.

Zo, of bijna zo, was de toestand bij ons nog korte tijd geleden. Kan men zeggen, dat wij thans precies hetzelfde beeld voor ons hebben? Neen, dat kan men niet zeggen. Integendeel, de verhoudingen zijn thans radicaal veranderd. En juist omdat de verhoudingen anders zijn geworden, is er thans bij ons ook geen automatisch toestromen van arbeidskrachten.

Wat is er eigenlijk in deze tijd veranderd? In de eerste plaats hebben wij de werkloosheid gelijkwideerd; wij hebben dus de kracht vernietigd, die een druk op de „arbeidsmarkt" uitoefende. Ten tweede hebben wij de differentiatie in het dorp radicaal ondermijnd, hebben wij dus de massa-ellende overwonnen, die de boer uit het dorp naar de stad dreef. Tenslotte hebben wij het dorp van tienduizenden van tractoren en landbouwmachines voorzien, hebben wij de koelak verslagen, hebben wij collectieve bedrijven geschapen en de boer de mogelijkheid geschonken om als mens te leven en te werken. Thans kan men al niet meer

zeggen, dat het dorp de boer stiefmoederlijk behandelt. En omdat men dit niet meer kan zeggen, blijft de boer in het dorp wonen en bestaat er bij ons noch een „vlucht van de boer uit het dorp naar de stad", noch een automatisch toestromen van arbeidskrachten.

Gij ziet, dat wij thans een volkomen nieuwe toestand hebben en nieuwe voorwaarden van het voorzien van de bedrijven van arbeidskrachten.

Wat volgt daar nu uit?

Daaruit volgt ten eerste, dat men niet meer op het automatisch toestromen van arbeidskrachten mag rekenen. Dit betekent, dat men van de „politiek" van het automatisch toestromen naar de politiek van het georganiseerd werven van arbeiders voor de industrie moet overgaan. Daartoe bestaat evenwel slechts één weg, de weg van het contracteren van de bedrijfsorganisaties met de collectieve bedrijven en de kolchos-boeren. Gij weet, dat enige bedrijfsorganisaties en collectieve bedrijven die weg reeds hebben betreden, waarbij de ervaring heeft getoond, dat de praktijk van het contracteren, zowel voor de collectieve bedrijven als voor de industrie-bedrijven ernstige successen oplevert.

Daaruit volgt ten tweede, dat het mechaniseren van de zwaarste arbeidsprocessen onverwijld en op de omvangrijkste wijze moet worden aangepakt (bosbouw, woningbouw, steenkoolmijnwezen, laden en lossen, transport, ijzerindustrie enz.) Dit betekent natuurlijk nog niet, dat de handenarbeid behoort te worden afgeschaft. Integendeel: de handenarbeid zal in de productie nog lange tijd een ernstige rol spelen. Doch dit betekent, dat het mechaniseren van het arbeidsproces voor ons de nieuwe en beslissende kracht is, zonder welke wij noch ons tempo noch de nieuwe maatstaven van de productie kunnen handhaven.

Er zijn bij ons nog vele chozjaistwenniki, die noch in de mechanisering, noch in het contracteren met de collectieve bedrijven „gelooven". Dit zijn dezelfde chozjaistwenniki, die de nieuwe toestand niet begrijpen, niet de wil hebben om op de nieuwe wijze te werken, en de „goede oude tijden" terugwensen, toen de arbeiders „vanzelf" in de bedrijven stroomden. We behoeven eigenlijk niet te zeggen, dat zulke chozjaistwenniki hemelsbreed verwijderd zijn van de nieuwe taak, die ons voor de opbouw van ons volkshuishouden door de nieuwe verhoudingen wordt gesteld. Zij menen blijkbaar dat de moeilijkheden met de arbeidskrachten een toevallig verschijnsel zijn, dat het gebrek aan arbeidskrachten als-het-ware van zelf zal verdwijnen. Dit is een dwaling, kameraden. De moeilijkheden met de arbeidskrachten kunnen niet vanzelf verdwijnen. Zij kunnen slechts als resultaat van onze eigen inspanning verdwijnen.

Derhalve: Arbeidskrachten langs georganiseerde weg, door middel van contracten met de collectieve bedrijven aanwerven en het arbeidsproces mechaniseren, dat is de taak.

Zo is het met de eerste nieuwe voorwaarde van de ontwikkeling van onze industrie gesteld.

Gaan we tot de tweede voorwaarde over.

2. HET ARBEIDSLOON.

Ik heb zo juist over het georganiseerd aanwerven van arbeiders voor onze bedrijven gesproken. Met het aanwerven van arbeiders is de zaak evenwel nog niet afgelopen. Om onze bedrijven van arbeidskrachten te voorzien, moet worden bereikt, dat het personeel in onze bedrijven blijvend en meer of minder gestabiliseerd wordt. Is het soms nodig te bewijzen, dat het zonder een bestendig personeel, dat met de techniek van het productieproces meer of minder is vertrouwd en zich aan de nieuwe machinale inrichtingen heeft aangepast, onmogelijk is, vooruit te gaan, onmogelijk is, de productieplannen te vervullen? In het

tegenovergestelde geval zou men de arbeiders telkens opnieuw moeten onderrichten en de helft van de tijd aan dit onderricht besteden, in plaats van de gehele arbeidstijd aan de productie ten nutte te maken. Maar wat gebeurt er nu feitelijk bij ons? Kan men beweren, dat het personeel in onze bedrijven meer of minder bestendig is? Neen, dit kan men helaas niet beweren. Integendeel: wij hebben een z.g. fluctuatie van de arbeiderskrachten in onze bedrijven. Ja, meer dan dit: in een reeks van onze bedrijven vermindert deze fluctuatie niet alleen niet, maar wordt zij zelfs sterker. In ieder geval zult gij weinig bedrijven vinden, waarin het personeel in de loop van een half jaar of zelfs van een kwartaal niet op zijn minst voor 30—40 procent heeft gewisseld.

Vroeger, in de periode van het herstel van de industrie, toen onze technische inrichtingen niet gecompliceerd en de maatstaven van onze productie klein waren, kon men de z.g. fluctuatie van de arbeidskracht nog enigermate „dulden”, Thans is dit een andere zaak. Thans zijn de verhoudingen radicaal veranderd. Thans, in het tijdperk van de ontplooidere reconstructie, nu de maatstaven van de productie reusachtig en de technische inrichtingen uiterst gecompliceerd zijn geworden, is de fluctuatie van de arbeidskracht tot een gesel van de productie geworden, die onze bedrijven desorganiseert. Thans de fluctuatie „dulden”, betekent: de ontbinding van de industrie, haar de mogelijkheid benemen om het plan te vervullen, de verbetering van de kwaliteit van de productie onmogelijk maken.

Waarin ligt de oorzaak van de fluctuatie van de arbeidskrachten?

In de onjuiste organisatie van het loonstelsel, in het onjuiste tariefstelsel, in de „linkse” gelijkmakerij op het gebied van de lonen. In een reeks van bedrijven zijn bij ons de tarieven zo vastgesteld, dat het onderscheid tussen geschoolde en ongeschoolde arbeid, tussen lichte en zware bijna verdwijnt. Deze gelijkmakerij bewerkt, dat de ongeschoolde arbeid er geen belang bij heeft, zich een hogere kwalificatie eigen te maken, en daarom geen perspectieven heeft om vooruit te komen, zich derhalve als „gast” in het bedrijf gevoelt, die slechts tijdelijk werkt, om eens „iets te verdienen”, om dan elders „zijn geluk” te beproeven. De gelijkmakerij leidt ertoe, dat de geschoolde arbeider gedwongen is, van bedrijf tot bedrijf te trekken, tot hij eindelijk een plaats vindt, waar de geschoolde arbeid naar behoren wordt gewaardeerd.

Vandaar de „algemene” beweging van het éne bedrijf naar het andere, de fluctuatie van de arbeidskrachten.

Om dit euvel uit te roeien, moet men aan de gelijkmakerij een einde maken en het oude tariefstelsel afschaffen. Om dit euvel uit te roeien, moet een tariefstelsel worden geschapen, dat rekening houdt met het onderscheid tussen geschoolde en ongeschoolde, tussen zware arbeid en lichte arbeid. Men mag niet dulden, dat de arbeider in de ijzerpletterij hetzelfde loon ontvangt als een vloerveger. mag niet dulden, dat een machinist bij de spoorwegen hetzelfde loon ontvangt als een klerk. Marx en Lenin zeggen, dat het onderscheid tussen geschoolde en ongeschoolde arbeid zelfs onder het socialisme blijft bestaan, zelfs na de vernietiging van de klassen, dat dit onderscheid eerst onder het communisme zal verdwijnen, zodat ook onder het socialisme het „arbeidsloon” naar het verrichte werk en niet naar de behoeften moet worden betaald. De gelijkmakers onder onze chozjaïctwenniki en vakverenigingsfunctionarissen zijn het echter daar niet mee eens, nemen aan, dat dit onderscheid reeds onder ons Sovjetstelsel is verdwenen. Wie heeft gelijk: Marx en Lenin, of de gelijkmakers? Men moet aannemen, dat Marx en Lenin hier gelijk hebben. Maar dit betekent, dat hij, die thans het tariefstelsel op de „beginselen” van de gelijkmakerij opduwt zonder met het onderscheid tussen geschoolde en ongeschoolde arbeid rekening te houden, met het Marxisme, met het Leninisme breekt.

In iedere tak van industrie, in ieder bedrijf, in iedere werkplaats zijn leidende groepen van meer of minder geschoolde arbeiders die men in eerste aanleg en in hoofdzaak aan het bedrijf

moeten binden, indien wij werkelijk de bedrijven een bestendig personeel willen verzekeren. Deze leidende arbeidersgroepen vormen de fundamentele geleding van het bedrijf. Hen aan het bedrijf, aan de werkplaats te binden, dat betekent, het gezamenlijke arbeiderspersoneel aan het bedrijf binden en de fluctuatie van de arbeidskrachten radicaal ondermijnen. Maar hoe kunnen zij aan het bedrijf worden gebonden? Zij kunnen slechts daaraan worden gebonden door hen te bevorderen, door hun loonpeil te verhogen, door een loonstelsel, dat aan de kwalificatie van de arbeider recht doet weervaren. En wat betekent hen bevorderen en hun loon verhogen? Dit betekent, naast alle andere dingen: de ongeschoolde arbeiders een perspectief hun een stimulans geven om vooruit te komen, hun een aansporing geven om in de loonklasse van de geschoolde arbeiders te worden opgenomen. Het is u zelf bekend, dat wij thans honderduizenden en miljoenen geschoolde arbeiders nodig hebben. Maar om geschoolde arbeiders te ontwikkelen, moet men de ongeschoolde arbeiders een aansporing geven en het vooruitzicht op bevordering, het vooruitzicht om vooruit te komen. Met hoe meer stoutmoedigheid wij deze weg betreden, des te beter, want hier vinden wij het voornaamste middel ter likwidatie van de fluctuatie van de arbeidskrachten. Hier te willen bezuinigen, dat betekent: een misdaad begaan, dat betekent: in strijd met de belangen van onze socialistische industrie handelen.

Maar dit is nog niet alles.

Om arbeiders aan het bedrijf te binden, is een verdere verbetering van de verzorging en van de woningtoestanden van de arbeiders noodzakelijk. Men kan niet ontkennen, dat in de laatste jaren op het gebied van de woningbouw en de verzorging van de arbeiders niet weinig is gedaan. Doch dit is bij lange na niet voldoende om de snel wassende behoefte van de arbeiders te bevredigen. Men mag zich er niet op beroepen, dat er vroeger minder woningruimte was dan nu, dat men dus met de bereikte resultaten tevreden zou kunnen zijn. mag zich er ook niet op beroepen, dat vroeger de arbeiders veel slechter werden verzorgd dan thans, en dat met dus met de bestaande omstandigheden genoeg zou kunnen nemen. Slechts door en door stompzinnige lieden kunnen zich vertroosten met een beroep op het verleden. Men moet van de wassende behoeften van de arbeiders uitgaan en niet van het verleden. Men moet begrijpen, dat bij ons de levensvoorwaarden van de arbeiders radicaal zijn veranderd. De arbeider is thans niet meer dezelfde, die hij vroeger was. De huidige arbeider, onze Sovjet-arbeider, wil al zijn materiele en culturele behoeften bevredigd zien: zowel ten opzichte van de woningtoestanden als ten aanzien van de voeding, de culturele en alle andere behoeften. Hij heeft er recht op, en het is onze plicht, dat hem deze levensvoorwaarden worden gewaarborgd. Wel-is-waar, heeft hij bij ons niet onder werkloosheid te lijden, hij is vrij van het juk van het kapitaal; hij is geen slaaf meer, hij is baas in eigen huis. Maar dit is niet voldoende. Hij eist, dat al zijn materiele en culturele behoeften worden bevredigd, en wij zijn verplicht, aan zijn eisen te voldoen. Vergeet niet, dat wij zelf thans bepaalde eisen aan de arbeider stellen: — wij eisen van hem arbeidsdiscipline, volledige inspanning van zijn arbeidskracht, wedijver, stootarbeid. Vergeet niet, dat de overweldigende meerderheid van de arbeiders aan deze eisen van de Sovjetmacht, met grote geestdrift tegemoet komt, en ze heldhaftig vervult. Verwondert, u dus niet, dat de arbeiders bij het nakomen van de door de gestelde verplichtingen, hunnerzijds van haar de vervulling van haar verplichtingen tot verdere verbetering van hun materiele en culturele toestand zullen eisen.

Aldus: de fluctuatie van de arbeidskrachten likwideren, aan de gelijkmakerij op het gebied van de lonen een einde te maken, een juist loonstelsel scheppen, de levensvoorwaarden van de arbeiders verbeteren dat is de taak.

Zo is het gesteld met de tweede nieuwe voorwaarde van de ontwikkeling van onze industrie.

Gaan we nu tot de derde voorwaarde over.

3. DE ORGANISATIE VAN DE ARBEID.

Hierboven heb ik gesproken over de noodzakelijkheid, de fluctuatie van de arbeidskracht te likwideren, over het binden van de arbeiders aan de bedrijven. Met het binden van de arbeiders aan het bedrijf is evenwel de zaak nog niet uitgeput. Het is niet voldoende, de fluctuatie uit te roeien. Men moet ook nog voor de arbeiders zulke arbeidsvoorwaarden scheppen, die het hem mogelijk maken, verstandig te werken, de productiviteit te verhogen, de kwaliteit van de productie te verbeteren. Derhalve moet de arbeid in de bedrijven zo worden georganiseerd, dat de productiviteit van maand tot maand, van kwartaal tot kwartaal stijgt.

Kan men zeggen, dat de feitelijke organisatie van de arbeid, zoals wij die thans in onze bedrijven bezitten, aan de huidige eisen van de productie recht doet wedervaren? Helaas kan men dit niet zeggen. In ieder geval hebben wij nog een hele reeks van bedrijven, waar de organisatie van de arbeid door-en-door slecht is, waar geen orde en harmonie, maar wanorde en verwarring, waar in plaats van verantwoordelijkheid voor het werk een volledig gemis aan verantwoordelijkheid, een afwezig zijn van persoonlijke verantwoordelijkheid heersen.

Wat betekent het ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid? Dit betekent het ontbreken van iedere verantwoordelijkheid voor het opgedragen werk, het ontbreken van de verantwoordelijkheid voor de machines, de draaibanken, de werktuigen. Het is duidelijk, dat waar geen persoonlijke verantwoordelijkheid bestaat, er geen sprake kan zijn van een verbetering van de kwaliteit der productie, van een zorgzame behandeling van de machines, de draaibanken en de werktuigen. Gij weet, welke gevolgen het ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid in het spoorwegwezen heeft gehad. Dezelfde gevolgen heeft ze ook in de industrie. Bij de spoorwegen hebben wij het gebrek aan persoonlijke verantwoordelijkheid afgeschaft en daardoor hun werk verbeterd. Ook in de industrie moeten wij precies zo handelen en haar werk op een hogere trap brengen.

Vroeger kon men zich nog op de één of andere manier „schikken" in een verkeerde organisatie van de arbeid, die zich met het ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid voor ieder concreet stuk werk verdraagt. Thans is dit anders. Thans zijn de verhoudingen geheel anders. Bij de huidige reusachtige afmetingen van de productie en het bestaan van reuzenbedrijven wordt het ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid tot een gesel van de industrie, die geheel onze productie en al onze organisatorische successen in de bedrijven in gevaar brengt.

Hoe kon zich dit gebrek aan persoonlijke verantwoordelijkheid in een reeks van onze bedrijven inburgeren? Ze verscheen in onze bedrijven als een niet gerechtvaardigd begeleidend verschijnsel van de ononderbroken arbeidsweek. Het zou verkeerd zijn, als wij zeiden, dat de ononderbroken arbeidsweek onvoorwaardelijk de persoonlijke verantwoordelijkheid in de productie uitschakelt. Bij een juiste organisatie van de arbeid, bij het instellen van de verantwoordelijkheid van iedere arbeider afzonderlijk voor een bepaald werk, bij het belasten van bepaalde groepen van arbeiders met het bedienen van de machines en werkbanken, bij het op een juiste wijze organiseren van de aflossing van de ploegen, die wat kwalificatie en de geschiktheid van de elkander aflossende arbeiders betreft aan elkaar gelijk moeten zijn, — bij zulke verhoudingen leidt de ononderbroken arbeidsweek tot een geweldige stijging van de arbeidsproductiviteit, tot verbetering van de kwaliteit van de arbeid, tot het inburgeren van de persoonlijke verantwoordelijkheid. Zo is het b.v. thans met het spoorwegtransport gesteld, waar wij de ononderbroken arbeidsweek, maar ook de persoonlijke verantwoordelijkheid hebben. Kan men zeggen, dat we in de industriebedrijven

een even gunstig beeld van de ononderbroken arbeidsweek hebben? Dit kan, helaas, niet worden gezegd. Het komt er op neer, dat men bij ons in vele bedrijven overijld tot de ononderbroken arbeidsweek is overgegaan, zonder de dienovereenkomstige voorwaarden te hebben voorbereid, zonder de ploegenaflossing zò te hebben georganiseerd, dat kwalificatie en kwaliteit van de ploegen dezelfde waarde hadden, zonder ieder afzonderlijk voor het hem opgedragen concrete werk verantwoordelijk te maken. En dit leidde ertoe, dat de ononderbroken arbeidsweek op elementaire wijze werd ingevoerd, dat zij het ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid tot resultaat had. Ten gevolge daarvan hebben wij in een reeks van bedrijven de ononderbroken arbeidsweek op papier, als een lege vorm, en een reëel niet slechts op papier bestaand gebrek aan persoonlijke verantwoording. Het gevolg is het ontbreken van verantwoordelijkheidsgevoel voor de arbeid, slordige behandeling van de machines, massaal beschadigen van de draaibanken en het ontbreken van een stimulans tot het vergroten van de productiviteit van de arbeid. Het is geen toeval, dat de arbeiders zeggen: „Wij zouden de productiviteit van de arbeid verhogen, de arbeid verbeteren, doch wie schat ons op de juiste waarde, daar niemand de verantwoording draagt?"

Hieruit volgt, dat enkelen van onze kameraden, hier en daar te haastig zijn geweest met het invoeren van de ononderbroken arbeidsweek, die zij in hun overdreven ijver hebben vervalst, en zo het gebrek aan persoonlijke verantwoording in het leven hebben geroepen, Om deze toestand te likwideren en de persoonlijke verantwoordelijkheid in te voeren, zijn er twee wegen. Of men moet de ononderbroken arbeidsweek onder zulke voorwaarden ten uitvoer brengen, dat zij niet tot het ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid leidt, zoals dit in het spoorwegtransport is geschied. Of men moet in gevallen, wanneer daartoe geen gunstige voorwaarden aanwezig zijn, de papieren ononderbroken arbeidsweek afschaffen, tijdelijk tot de onderbroken zes dagen-week overgaan, zoals onlangs in de tractorenfabriek van Stalingrad is gebeurd, en de voorwaarden voorbereiden, om later tot de werkelijke, niet papieren ononderbroken arbeidsweek terug te keren, maar dan reeds met het invoeren van de persoonlijke verantwoordelijkheid. Een andere uitweg is er niet.

Het is aan geen twijfel onderhevig, dat onze chozjaïtswenniki dit alles voldoende begrijpen. Toch zwijgen zij. Waarom? Zeer waarschijnlijk, omdat zij bang zijn voor de waarheid. Maar sinds wanneer zijn bolsjewiki bang voor de waarheid? Is het soms niet waar, dat in een reeks van bedrijven de ononderbroken arbeidsweek tot het opheffen van de persoonlijke verantwoordelijkheid heeft geleid, dat de ononderbroken arbeidsweek op deze wijze tot het uiterste is vervalst? De vraag is: wie heeft zulk een ononderbroken arbeidsweek nodig? Wie durft beweren, dat het vasthouden aan deze papieren en vervalste ononderbroken arbeidsweek hoger staat dan het belang bij een juiste organisatie van de arbeid, dan het belang bij de verhoging van de productiviteit van de arbeid, dan het belang van de onvervalste ononderbroken arbeidsweek, dan de belangen van onze socialistische industrie? Is het niet duidelijk, dat wij, hoe eerder wij de papieren ononderbroken arbeidsweek begraven, des te sneller de organisatie van de daadwerkelijke, niet slechts op papier bestaande ononderbroken arbeidsweek zullen bereiken ?

Enige kameraden zijn van mening, dat men het ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid door bezweringen, door hoogdravende redevoeringen kan opheffen. Ik ken ten minste een reeks van chozjaïtswenniki, die in hun strijd tegen dit euvel zich er toe bepalen, dat zij het in vergaderingen voortdurend vervloeken, blijkbaar in de mening, dat na zulke redevoeringen dit euvel wel, als-het-ware van zelf, moet verdwijnen. Zij vergissen zich zeer, als zij geloven, dat men het gebrek aan persoonlijke verantwoordelijkheid door redevoeringen en bezweringen uit de praktijk zou kunnen verdringen. Neen, kameraden, vanzelf zal dit euvel nooit verdwijnen. Slechts wij alleen kunnen en moeten daaraan een einde maken, want samen beschikken wij over de macht en wij allen zijn verantwoordelijk voor

alles, ook voor dit ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid. Ik geloof, dat het veel beter zou zijn, als onze chozjaïstwenniki, in plaats van redevoeringen te houden, één of twee maanden, zeggen wij: in een mijnschacht of in een fabriek doorbrachten, om alle bijzonderheden en „details" van de organisatie van de arbeid te bestuderen, het gebrek aan persoonlijke verantwoording daar ter plaatse uit te roeien, om dan de ervaringen van het betreffende bedrijf op de overige bedrijven over te brengen. Dit zou zeer zeker beter zijn, dit zou een daadwerkelijke strijd tegen het gebrek aan persoonlijke verantwoordelijkheid, dit zou een strijd zijn voor de juiste, bolsjewistische organisatie van de arbeid, een strijd voor de juiste verdeling van de krachten in de bedrijven.

Aldus: persoonlijke verantwoordelijkheid, verbetering van de organisatie van de arbeid, juiste verdeling van de krachten in de bedrijven, dat is de taak.

Zo is het gesteld met de derde nieuwe voorwaarde van de ontwikkeling van onze industrie.

Gaan we tot de vierde voorwaarde over.

4. HET VRAAGSTUK VAN HET BEDRIJFSTECHNISCHE INTELLECT VAN DE ARBEIDERSKLASSE.

Ook wat het commandobestand van de industrie in het algemeen en het ingenieurs- en technische personeel in het bijzonder betreft, is de toestand veranderd.

Vroeger was de toestand bij ons zo, dat de hoofdbron van onze industrie de Oekraïense steenkool en metaalbasis was. De Oekraïne verzorgde al onze industriedistricten met metaal, het Zuiden, zowel als Moskou en Leningrad. Zij leveren ook steenkool aan onze belangrijkste bedrijven in de Sovjet-Unie. Ik laat hier het Oeralgebied buiten beschouwing, daar het soortelijk gewicht van de Oeral in vergelijking met het Donets-gebied een onbeduidende grootte was. Dienovereenkomstig hadden wij in hoofdzaak drie plaatsen voor het opleiden van ons industrieel commandobestand: het Zuiden, het Moskouse en het Leningradse gebied. Het is duidelijk, dat wij bij deze staat van zaken met het minimum aan ingenieurs en technische krachten, waarover ons land destijds beschikte, slecht en recht konden uitkomen.

Zo was het nog kort geleden.

Maar thans hebben wij een geheel andere toestand. Thans is het m.i. duidelijk, dat, willen wij het huidige ontwikkelings tempo in de geweldige omvang van onze productie handhaven, wij niet meer in staat zijn om met de Oekraïense steenkool- en metaal-basis uit te komen. Gij weet, dat de Oekraïense steenkool en het Oekraïense metaal voor ons niet meer toereikend zijn, trots het, stijgen van onze productie. Gij weet, dat wij gedwongen zijn, een nieuwe steenkool- en metaal-basis in het Oosten te scheppen, de Oeral-Koesnets-basis. Gij weet, dat wij niet zonder succes aan deze basis werken. Maar dit is nog weinig. Daar bovenuit moeten wij nog een ijzerindustrie in Siberië zelf scheppen, om zijn wassende behoeften te bevredigen. En wij zijn reeds met het scheppen daarvan bezig. Wij moeten bovendien een nieuwe basis voor de industrie van de niet-ijzeren metalen in Kazakstan en in Turkestan aanleggen. Tenslotte moeten wij onze spoorwegbouw op zeer grote schaal ontwikkelen. Dit eisen de belangen van de Sovjet-Unie als geheel, de belangen van de grensrepublieken zo goed als de belangen van het centrum.

Maar daaruit volgt, dat wij met het minimum van ingenieurs, technici en bedrijfsleiders van de industrie, dat vroeger voor ons toereikend was, niet kunnen uitkomen. Daaruit volgt, dat de oude plaatsen voor de opleiding van ingenieurs en technische krachten niet meer voldoende zijn, dat geheel een net van nieuwe plaatsen van die aard moet worden geschapen, in de Oeral, in Siberië, in Midden-Azië. Wij moeten ons thans drie- en vijfmaal meer ingenieurs, technici

en bedrijfsleiders van de industrie verzekeren, indien wij werkelijk van plan zijn, het program van de socialistische industrialisering van de U.S.S.R. te verwezenlijken.

Toch kunnen wij niet iedere bedrijfsleider, ingenieur en technicus gebruiken. Wij hebben zulke bedrijfsleiders, zulke ingenieurs en zulke technici nodig, die in staat zijn om de politiek van de arbeidersklasse van ons land te begrijpen, die in staat zijn om zich deze politiek eigen te maken en die bereid zijn, ze naar eer en geweten te verwezenlijken. Maar wat betekent dit? Dit betekent, dat ons land in een fase van de ontwikkeling is getreden, waarin de arbeidersklasse haar eigen intellectuelen van de bedrijfstechniek moet scheppen, in staat om de belangen van de heersende klasse in de productie te vertegenwoordigen.

Geen enkele heersende klasse kon het zonder haar eigen intellectuelen stellen. Er is geen reden om te betwijfelen, dat de arbeidersklasse van de Sovjet-Unie het eveneens niet zonder haar eigen bedrijfstechnische intellectuelen kan stellen.

De Sovjetmacht heeft met deze omstandigheid rekening gehouden en heeft de poorten van de hogescholen in alle takken van het volkshuishouden voor de vertegenwoordigers van de arbeidersklasse open gesteld. Gij weet, dat tienduizenden van jonge arbeiders en boeren thans op de hogescholen studeren. Waren vroeger onder het kapitalisme de hogescholen het monopolie van de fijne heertjes, zo heerst daar thans, onder de Sovjetmacht, de arbeiders boerenjeugd. Het is aan geen twijfel onderhevig, dat wij uit onze inrichtingen van onderwijs binnen korte tijd duizenden van nieuwe technici en ingenieurs, nieuwe bedrijfsleiders voor onze industrie zullen verkrijgen.

Dit is evenwel slechts één zijde van de aangelegenheid. De andere zijde is, dat de bedrijfstechnische intellectuelen van de arbeidersklasse niet slechts voortkomen uit degenen, die de hogescholen met goed gevolg hebben doorlopen, maar ook zullen worden gerekruteerd uit hen, die praktisch in onze bedrijven werkzaam zijn, uit de geschoolde arbeiders, uit de meest ontwikkelde lagen van de arbeidersklasse in de werkplaats, in de fabriek en in de mijn. De voorvechters van de wedijver, de leiders van de stootbrigaden, de praktische inspirators van de arbeids-geestdrift, de organisatoren van de arbeid in deze of gene afdeling van ons opbouwwerk, — dit is de nieuwe laag van de arbeidersklasse, die samen met de kameraden, die de hogescholen hebben doorlopen, de kern van de commandostaf van onze industrie moet vormen. De taak bestaat hierin, dat de door initiatief gedragen kameraden niet op zij worden geschoven, dat zij met groter durf in de commandoposten worden geplaatst, dat het hun mogelijk wordt, gemaakt, hun organisatorische talenten te werk te stellen en hun kennis aan te vullen, dat voor hen dienovereenkomstige voorwaarden worden geschapen, zonder zuinig te zijn met geld.

Onder deze kameraden zijn niet weinige partijlozen. Dit kan evenwel geen beletsel zijn om hen met groter durf in leidende posities te bevorderen. Integendeel: juist deze partijloze kameraden moeten met bijzondere oplettendheid worden omgeven, moeten in de commandoposten worden bevorderd, opdat zij zich inderdaad ervan overtuigen, dat de Partij bekwame en begaafde werkers weet te waarderen. Enige kameraden zijn van mening, dat men op leidende posities in de fabrieken en bedrijven slechts partijgenoten mag plaatsen. In deze mening wijzen zij dikwijls bekwame, van initiatief vervulde partijloze kameraden terug en brengen partijgenoten op de voorste plaatsen, ook als deze minder bekwaam of zonder initiatief zijn. Het is overbodig te zeggen, dat er niets dommers en niets reactionairers bestaat dan een dergelijke — met verloop gezegd — „politiek". Het behoeft wel niet bewezen te worden, dat een dergelijke „politiek" de partij slechts in miskrediet kan brengen en de partijloze arbeiders van haar afstoten. Onze politiek bestaat geenszins hierin, de Partij in een afgesloten kaste te veranderen. Onze politiek bestaat hierin, dat wij tussen de leden der Partij

en de partijloze arbeiders een atmosfeer van „onderling vertrouwen", een atmosfeer van „onderlinge controle" (Lenin) scheppen. Onze partij is in de arbeidersklasse o.a. juist daarom zo vast verankerd, juist omdat zij zulk een politiek toepast.

Aldus. Bereiken, dat de arbeidersklasse van de Sovjet-Unie haar eigen bedrijfstechnische intellectuelen bezit, — dat is de taak.

Zo is het gesteld met de vierde nieuwe voorwaarde van de ontwikkeling van onze industrie.

Gaan we nu tot de vijfde voorwaarde over.

5. TEKENEN VAN OMMEKEER IN DE RIJEN VAN DE OUDE BEDRIJFSTECHNISCHE INTELLECTUELEN.

Anders staat het ook met de kwestie van de houding, die wij moeten aannemen jegens de oude, burgerlijke, bedrijfstechnische intellectuelen.

Ongeveer twee jaren geleden stond deze kwestie bij ons zo, dat het meest gekwalificeerde gedeelte van de oude, bedrijfstechnische intellectuelen door de sabotage-epidemie was aangetast. Ja, erger nog: saboteur zijn was destijds een soort van mode. De énen waren als saboteurs werkzaam, de anderen dekten de saboteurs, de derden wisten hun handen in onschuld en gedroegen zich neutraal, de vierden schommelden tussen de Sovjetmacht en de saboteurs heen-en-weer. Natuurlijk werkte de meerderheid van de oude bedrijfstechnische intellectuelen meer of minder loyaal door. Ik spreek hier evenwel niet over de meerderheid, maar over het meest geschoolde gedeelte van de bedrijfstechnische intellectuelen.

Waardoor ontstond de sabotage-beweging, waardoor werd zij grootgebracht? Door de verscherping van de klassenstrijd binnen de Sovjet-Unie, door de aanvalspolitiek van de Sovjetmacht tegenover de kapitalistische elementen in stad en land, door de tegenstand van deze elementen tegen de politiek van de Sovjetmacht, door het ingewikkelde van de internationale toestand, door de moeilijkheden bij de opbouw van de collectieve- en Sovjetbedrijven. Terwijl de activiteit van het strijdlustige deel van de saboteurs door de interventiepolitiek van de imperialisten van de kapitalistische landen en door de moeilijkheden bij de graaninzameling in het binnenland werd gevoed, werd het overhellen van het andere gedeelte van de bedrijfstechnische intellectuelen tot de actieve sabotage versterkt door het tot mode geworden gedaas van de Trotskistisch-mensjewistische kletsmaajors, die er over spraken, dat het „met de collectieve en Sovjet-bedrijven in ieder geval niets is gedaan", dat „de Sovjetmacht in ieder geval tot ontarding is veroordeeld en binnenkort haar val is te verwachten", dat „de bolsjewiki met hun politiek zelf de interventie bevorderen" enz. enz. Bovendien, indien zelfs enige oude bolsjewiki uit de rijen der rechtse opportunisten niet tegen de „epidemie" bestand waren en zich in dit tijdperk van de Partij afkeerden, behoeft men zich niet te verbazen, dat een zeker gedeelte van de oude bedrijfstechnische intellectuelen, die nooit bolsjewisme hebben geroken, met Gods hulp eveneens begon te wankelen.

Het spreekt van zelf, dat bij zulk een toestand de politiek van de Sovjetmacht tegenover de oude, technische intellectuelen enkel en alleen kon bestaan in het verpletteren van de actieve saboteurs, het differentiëren van de neutralen en het aantrekken van de loyalen.

Zo was het een jaar of twee geleden.

Kan men zeggen, dat de toestand thans precies dezelfde is? Neen, dat kan men niet zeggen. Integendeel: er is thans een geheel andere ontstaan.

Om te beginnen hebben wij de kapitalistische elementen in stad en land geslagen en hen met succes overwonnen. Het spreekt vanzelf, dat dit de oude intellectuelen niet in verrukking kan brengen. Het is zeer waarschijnlijk, dat zij nog altijd hun geslagen vrienden condoleren. Toch komt het niet voor, dat met hen sympathiserenden en nog minder neutralen en weifelende vrijwillig het lot hunner actieve vrienden wilden delen, nadat deze een zware en niet weer te herstellen nederlaag hebben geleden. Verder zijn wij de moeilijkheden met het graan te boven gekomen en niet slechts dit, maar wij voeren zulk een hoeveelheid graan uit, als nog nooit tevoren sedert het bestaan van de Sovjetmacht. Aldus valt ook dit „argument" van de weifelende weg. Verder zien thans zelfs blinden, dat wij aan het front van de opbouw van de collectieve en Sovjet-bedrijven definitief hebben overwonnen en geweldige successen hebben behaald. Zo zijn dus de belangrijkste argumenten uit het „arsenaal" van de oude intellectuelen in de afgrond gestort. Wat de verwachtingen van de burgerlijke intellectuelen op de interventie betreft, moet worden vastgesteld, dat zij althans voorlopig — een op zand gebouwd huis bleken te zijn. Inderdaad: zes jaren lang beloofde men de interventie, en niet één enkele keer heeft men een poging tot interventie gewaagd. Het wordt nu tijd, toe te geven, dat men onze scherpzinnige burgerlijke intellectuelen bij de neus heeft gehad. Ik spreek er reeds in het geheel niet over, dat het gedrag van de actieve saboteurs in het bekende Moskouse proces de sabotage-idee van haar glorieschijn moest beroven en haar daarvan ook in werkelijkheid heeft beroofd.

Het spreekt vanzelf, dat deze nieuwe omstandigheden niet zonder invloed op onze technische intellectuelen konden blijven. De nieuwe verhoudingen moesten onder de oude technische intellectuelen nieuwe stromingen tevoorschijn roepen, en hebben die ook daadwerkelijk te voorschijn geroepen. Daardoor laat zich eigenlijk in het wezen van de zaak het feit verklaren, dat wij bij een zeker gedeelte van deze intellectuelen, dat vroeger met de saboteurs sympathiseerde, besliste tekenen van een ommekeer in de richting van de Sovjetmacht waarnemen. Het feit, dat niet slechts deze laag van de oude intellectuelen, maar zelfs zekere saboteurs van gisteren, een belangrijk gedeelte van de saboteurs van gisteren in een reeks van bedrijven en fabrieken samen met de arbeidersklasse begint te werken, spreekt er ongetwijfeld voor, dat de ommekeer in de kringen van de oude technische intellectuelen reeds is begonnen. Dit betekent, zoals vanzelf spreekt, niet, dat er bij ons geen saboteurs meer zijn. Neen, dat betekent het niet. Er zijn saboteurs, en er zullen er zijn, zolang wij twee klassen hebben, zolang er een kapitalistische omsingeling bestaat. Maar het betekent, dat er, in zoverre een aanmerkelijk gedeelte van de oude technische intellectuelen, die vroeger op deze of gene wijze met de saboteurs sympathiseerde, zo snel naar de zijde der Sovjetmacht zijn overgegaan, actieve saboteurs slechts in zulk een gering aantal over zijn gebleven, dat zij geïsoleerd zijn en zich tot tijd en wijle in de meest volkomen illegaliteit zullen moeten terugtrekken.

Maar hieruit volgt, dat wij dienovereenkomstig ook onze politiek tegenover de oude technische intellectuelen moeten veranderen. Kwam in het tijdperk van het hoogtepunt van de saboteurs-actie onze verhouding tot de oude technische intellectuelen in hoofdzaak tot uitdrukking in de politiek van de verplettering, zo moet thans, in het tijdperk van de wending van deze intellectuelen naar de Sovjetmacht, onze houding jegens hen in hoofdzaak bestaan in de politiek hen bij het werk te betrekken en voor hen te zorgen. Het zou verkeerd en ondialektisch zijn, als wij onder de nieuwe, veranderde verhoudingen de oude politiek voortzetten. Het zou dom en onverstandig zijn, als wij thans in iedere specialist en ingenieur van de oude school een nog niet betrapt misdadiger en saboteur zagen. „Specialistenvreterij" gold bij ons steeds als een schadelijk en schandelijk verschijnsel, en als zodanig zal ze ook voortaan gelden.

Aldus: — De houding jegens de ingenieurs en technici van de oude school veranderen, tegenover hen meer oplettendheid en zorgvuldigheid aan de dag leggen, hen met meer durf bij de arbeid betrekken, — dat is de taak.

Zo is het gesteld met de vijfde nieuwe voorwaarde van de ontwikkeling van de industrie.

Gaan we nu tot de laatste voorwaarde over.

6. HET RENTABILITEITS-PRINCIPE.

Het beeld ware onvolledig, als ik nog niet een andere nieuwe voorwaarde aanroerde. Het gaat om de accumulatie-bronnen voor de industrie, voor het volkshuishouden en het versnellen van het tempo van deze accumulatie.

Waarin bestaat, gezien van uit het standpunt van de accumulatie, het nieuwe en het bijzondere in de ontwikkeling van onze industrie? Hierin, dat de oude accumulatie-bronnen voor de verdere ontplooiing van onze industrie niet meer toereikend zijn. Hierin, dat dus onvoorwaardelijk nieuwe accumulatie-bronnen moeten worden gevonden, de oude moeten worden versterkt, willen wij het bolsjewistische tempo van de industrialisatie daadwerkelijk handhaven en nog verder ontplooiën.

Uit de geschiedenis van de kapitalistische landen is bekend, dat geen enkele jonge staat, die zijn industrie tot een hogere trap wilde opheffen, het zonder hulp van buiten in de vorm van kredieten of leningen op lange termijn kon stellen. Daarvan uitgaande, weigerden de kapitalisten van de Westelijke landen aan ons land kredieten en leningen, in de veronderstelling, dat door het uitblijven van kredieten en leningen het industrialiseren van ons land zeker zou worden ondermijnd. Doch de kapitalisten hebben zich vergist. Zij zagen over het hoofd, dat ons land, in onderscheid met de kapitalistische landen, over zekere accumulatie-bronnen beschikt, die voldoende waren om onze industrie weer te herstellen en verder te ontwikkelen. En inderdaad, wij hebben onze industrie, ons landbouwbedrijf en ons transportwezen niet alleen hersteld, maar we hebben ook reeds het geweldige werk van de reconstructie van de steenkool- en ijzerindustrie, het landbouwbedrijf en het transportwezen op gang weten te brengen. Het is duidelijk, dat wij daaraan tientallen miljarden roebels hebben besteed. Waaruit werden deze miljarden geput? Uit de verwerkende industrie, het landbouwbedrijf en de budget-accumulatie. Zo was het in dit opzicht tot in de jongste tijd gesteld.

Geheel anders is het er thans mee gesteld. Waren vroeger de oude accumulatie-bronnen voor de reconstructie van de industrie en het transportwezen voldoende, zo is het thans duidelijk, dat zij reeds ontoereikend werden. Het gaat nu niet meer om de reconstructie van onze oude industrie. Het komt er op aan, een nieuwe, naar het laatste woord van de techniek uitgeruste industrie in de Oeral, in Siberië, in Kazakstan te scheppen. Het gaat om het scheppen van een nieuwe agrarische grootindustrie in de graan-, veeteelt en grondstoffengebieden van de Sovjet-Unie. Het gaat om het scheppen van een nieuw spoorwegnet tussen het Oosten en het Westen van de Sovjet-Unie. Het is duidelijk, dat de oude accumulatie-bronnen voor dit grootse werk niet toereikend kunnen zijn.

Maar dit is nog niet alles. Er moet nog rekening worden gehouden met de omstandigheid, dat dank zij het wanbeheer in een hele reeks van onze bedrijven en bedrijfsorganisaties het rentabiliteitsprincipe volkomen is ondermijnd. Het is een feit, dat een reeks van bedrijven en bedrijfsorganisaties reeds lang heeft opgehouden met het maken van berekeningen, het calculeren, het opstellen van reële balansen van hun inkomsten en uitgaven. Het is een feit, dat in een gehele reeks van bedrijven en bedrijfsorganisaties de begrippen „zuinigheids-systeem", „verlaging van de onproductieve uitgaven", „rationalisatie van de productie", reeds

lang uit het gebruik zijn verdwenen. Zeer waarschijnlijk rekenen zij erop, dat de staatsbank „ons in ieder geval de nodige sommen ter beschikking zal stellen". Het is een feit, dat in de jongste tijd de productiekosten in een hele reeks van bedrijven een strekking tot stijging vertonen. Hun is opgedragen, de productiekosten met 10 en meer procent te verlagen, maar zij verhogen ze. Doch wat betekent het verlagen van de productiekosten? Gij weet, dat elk procent, waarmee de productiekosten worden verlaagd, een accumulatie van 150 tot 200 miljoen roebels in de industrie zelf betekent. Het is duidelijk, dat een stijgen van de productiekosten onder deze verhoudingen hetzelfde betekent als het verlies van honderden miljoenen roebels voor de industrie en voor het hele volkshuishouden.

Uit dit alles volgt, dat het niet meer aangaat, enkel en alleen op de verwerkende industrie, enkel en alleen op de inkomsten uit het landbouwbedrijf te steunen. De verwerkende industrie is een zeer rijke accumulatie-bron en zij bezit thans alle vooruitzichten op een verdere ontwikkeling, maar ze is geen onuitputtelijke bron. Het landbouwbedrijf is een niet minder rijke accumulatie-bron, maar zij is thans, in de tijd van haar reconstructie, zelf op financiële ondersteuning door de staat aangewezen. Wat de budget-accumulatie betreft, weet gij zelf, dat deze niet onbegrensd kan noch mag zijn. Wat blijft ons dus over? De metaalindustrie blijft over. Men moet er dus naar streven, dat ook de metaalindustrie en voor alles de machinebouw eveneens accumuleren. Aldus, bij gelijktijdige ontplooiing en versterking van de oude accumulatie-bronnen moet worden bereikt, dat ook de metaalindustrie en in de eerste aanleg de machineconstructie eveneens accumuleren.

Dit is een uitweg.

Dus: het rentabiliteits-principe inburgeren en versterken, de accumulatie in de industrie versterken, — dat is de taak.

7. VOLGENS NIEUWE METHODES WERKEN, VOLGENS NIEUWE METHODES LEIDEN.

Dit zijn, kameraden, de nieuwe ontwikkelingsvoorwaarden van onze industrie.

De betekenis van deze nieuwe voorwaarden bestaat hierin, dat zij voor de industrie een nieuwe toestand scheppen, die nieuwe methodes van de arbeid, nieuwe methodes van de leiding eist.

Aldus:

a. Er volgt dus uit, dat men niet meer als vroeger op het automatisch toestromen van arbeidskrachten mag rekenen. Om aan de industrie arbeidskrachten te waarborgen, moet men ze op georganiseerde wijze aanwerven, moet men de arbeid mechaniseren. Wie van mening is, dat men het bij ons arbeidstempo en bij onze productie-maatstaven zonder mechanisering zou kunnen stellen, die hoopt, dat men de zee met een lepel kan leegscheppen.

b. Verder volgt, dat men de fluctuatie van de arbeidskrachten in de industrie niet langer meer mag dulden. Om ze van dit euvel te bevrijden, moet het loonstelsel worden gereorganiseerd en het, personeel in de bedrijven meer of minder bestendig worden gemaakt.

c. Verder volgt, dat het gebrek aan persoonlijke verantwoording in de productie niet langer geduld kan worden. Om ze van dit euvel te bevrijden, moet de arbeid op een nieuwe wijze worden georganiseerd, moeten de krachten zo worden verdeeld, dat iedere arbeidersgroep voor de haar toevertrouwde mechanismes, voor de draaibanken, voor de kwaliteit van haar arbeid verantwoordelijk is.

d. Verder volgt, dat het onmogelijk is om, zoals in oude tijden) met het minimum aan oude ingenieurs en technische krachten uit te komen, dat ons door het oude burgerlijke Rusland als erfenis wordt nagelaten. Om het huidige tempo en de huidige maatstaf van de productie te verheffen, moet worden bereikt, dat de arbeidersklasse haar eigen bedrijfstechische intellectuelen heeft.

e. Verder volgt, dat men niet meer, als vroeger, alle specialisten, ingenieurs en technici van de oude school over één kam mag scheren. Om rekening te houden met de veranderde omstandigheden, moet ook onze politiek worden veranderd, en voor de specialisten, ingenieurs en technici, die zich met beslistheid naar de arbeidersklasse richten, moet een maximum van zorg tot uitdrukking komen.

Ten slotte volgt, dat men niet meer met de oude bronnen van de accumulatie tevreden mag zijn. De verdere ontwikkeling van de industrie en het landbouwbedrijf eist het ontsluiten van nieuwe accumulatie-bronnen, het likwideren van elk mogelijk wanbeheer, het invoeren van het rentabiliteits-principe, het verlagen van de productiekosten, het versterken van de accumulatie in de industrie zelf.

Dit zijn de nieuwe ontwikkelingsvoorwaarden van de industrie, die nieuwe methodes van de arbeid, nieuwe methodes van de leiding van de opbouw van het volkshuishouden eisen.

Wat is voor een nieuwe ordening van de leiding nodig?

Daartoe is voor alles nodig, dat onze chozjaïstewnikki de nieuwe verhoudingen begrijpen, de nieuwe ontwikkelingsvoorwaarden van de industrie concreet bestuderen en hun werk overeenkomstig de eisen van de nieuwe toestand op een andere manier inrichten.

Daartoe is verder nodig, dat onze chozjaïstewnikki de bedrijven niet „algemeen”, uit de lucht, maar concreet, zakelijk leiden; dat zij iedere kwestie niet van uit het standpunt van algemene frases, maar streng zakelijk aanpakken, dat zij niet met papieren afdoening of algemene frases haar bijzonderheden begrijpen, zich met „kleinigheden” bezig houden, want uit kleinigheden worden thans grote dingen geschapen.

Daartoe is verder nodig, dat onze plompe, menigmaal 200—300 ondernemingen omvattende Verenigingen onmiddellijk worden verkleind en in een aantal verenigingen worden verdeeld. Het spreekt vanzelf, dat een voorzitter van een Vereniging van 100 en meer bedrijven niet in staat kan zijn om deze bedrijven te kennen, met hun arbeid, hun productiemogelijkheden bekend te zijn. Het spreekt van zelf, dat hij, zonder de bedrijven te kennen, ze ook niet kan leiden. Opdat dus de voorzitters van de Verenigingen de mogelijkheid verkrijgen, om de bedrijven grondig te leren kennen, moeten zij van het al te grote aantal van de bedrijven ontlast worden, d.w.z. de Verenigingen moeten in een aantal Verenigingen worden gesplitst, en dichter bij de bedrijven worden gebracht.

Daartoe is verder noodzakelijk, dat onze Verenigingen van de collectieve tot de individuele leiding overgaan. Thans zitten in de colleges van de besturen 10—15 mensen, stellen documenten op en voeren discussies. Zo kan het beheer niet langer meer worden uitgeoefend, kameraden. Er moet een einde worden gemaakt aan de „papierene” leiding; men moet tot feitelijke, zakelijke, bolsjewistische arbeid overgaan. Aan de spits der Vereniging behoren een voorzitter en enige plaatsvervangers te blijven. Zij zullen voor het beheer van de Vereniging volkomen voldoende zijn. De overige leden van het college zou men naar de fabrieken en bedrijven kunnen sturen. Dit ware voor hen en voor de zaak aanmerkelijk nuttiger.

Daartoe is verder nodig, dat de voorzitters van de Verenigingen en hun plaatsvervangers vaker de bedrijven bezoeken, daar langer blijven, nader met de personele bekend worden, en

deze niet alleen onderrichten, maar ook bij hen onderricht ontvangen. Wie van mening is, dat men thans, van het bureau uit, van de schrijftafel uit, ver van het bedrijf verwijderd, dit zou kunnen leiden, die vergist zich. Om de bedrijven te leiden, moet men herhaaldelijk met de medewerkers van de bedrijven voeling nemen, moet men met hen levendig in contact staan.

Tenslotte enige woorden over ons productieplan voor 1931. Er zijn aan de buitenrand van de Partij zekere filisters, die verzekeren, dat ons productieprogram niet reëel, niet door te voeren is. Dit zijn van het soort als door Ssjedrin getekend, „waanwijze doorgronders", die steeds bereid zijn om zich heen een „leegte van ondoorgrondelijkheid" te scheppen. Is ons productieprogram reëel? Ongetwijfeld ja! Het is reëel, want wij beschikken over alle voorwaarden, die voor het ten uitvoer brengen daarvan nodig zijn. Het is reëel, want het ten uitvoer brengen daarvan hangt thans uitsluitend van ons zelf af, van onze bekwaamheid en onze wil om van onze rijke mogelijkheden gebruik te maken. Hoe zou men anders het feit moeten verklaren, dat een hele reeks van bedrijven en takken van industrie hun plan reeds méér dan vervuld hebben? Het zou een domheid zijn te menen, dat het productieplan bestaat in het opstellen van getallen en doelstellingen. Het productieplan is in werkelijkheid de levende, praktische werkzaamheid van miljoenen van mensen. De realiteit van ons productieplan, dat zijn de miljoenen van werkers, die nieuw leven scheppen. De realiteit van ons program, dat zijn levende mensen, dat zijn wij allen met elkander, dat is onze arbeidswil, onze bereidvaardigheid om op een nieuwe wijze te werken, onze vastberadenheid om het plan te vervullen. Bezitten wij deze vastberadenheid? Ja, die bezitten wij! Dus kan en moet ons productieprogram worden verwezenlijkt. (Lang aanhoudende toejuiching.)

Marxistische Bibliotheek

Deel I:

HET COMMUNISTISCHE MANIFEST

door MARX—ENGELS. — Uit den inhoud: Voorreden van MARX en ENGELS. — Bourgeois en proletariërs. — Proletariërs en Communisten. — Socialistische en communistische literatuur. — Het conservatieve of bourgeois-socialisme. — Het standpunt der Communisten tegenover de verschillende oppositioneele partijen Prijs 25 cent

Deel II:

BEGINSELEN VAN HET COMMUNISME

door FRIEDRICH ENGELS. — Uit den inhoud: Wat is Communisme? — Wat is Proletariaat? — Hoe is het proletariaat ontstaan? — Waardoor onderscheidt zich de proletariër van den slaaf? — Van welken aard zal de nieuwe maatschappij moeten zijn? Prijs 25 cent

Deel III:

KARL MARX

door LENIN. — Uit den inhoud: De leer van Marx. — Het wijsgeerige materialisme. — De dialectiek. — De materialistische geschiedenis-opvatting. — De klassenstrijd. — De economische leer van Marx. — Het socialisme. — De taktiek van den proletarischen klassenstrijd Prijs 25 cent

DEEL IV:

**DE KINDERZIEKTE VAN HET COMMUNISME (Een Link-
sche Strooming)**

door W. I. LENIN. — Uit den inhoud: In welken zin kan men van de Internationale beteekenis der Russische Revolutie spreken? — De voornaamste fasen in de geschiedenis van het Bolsjewisme. — Tegen welke vijanden in de arbeidersbeweging heeft het bolsjewisme zich in den strijd ontwikkeld, gesterkt en gestaald? — Leiders-partij-klasse-massa. — Moeten revolutionairen in de reaktionaire vakorganisatie werken? — Moet men aan de burgerlijke parlementen deelnemen? — Geenerlei compromissen?

128 pagina's Prijs 45 cent

Deel V:

STAAT EN REVOLUTIE

door W. I. LENIN. Met als aanhangsel: **De Rede van Lenin over: DE STAAT (1919)**

Uit den inhoud: De leer van het Marxisme over den staat en de taak van het proletariaat in de revolutie. — De staat als product van de onverenigbaarheid der klassetegenstellingen. — De staat als werktuig tot uitbuiting van de onderdrukte klassen. — Het afsterven van den staat en de gewelddadige revolutie. — Waardoor moet de stukgeslagen staatsmachine vervangen worden?

128 pagina's Prijs 45 cent

**AGENTSCHAP AMSTEL, NW. PRINSEGRACHT 29 HS.,
AMSTERDAM (C.).**